

SPRAVA O HODNOTENÍ STRATEGICKÉHO DOKUMENTU

ÚZEMNÝ PLÁN OBCE HORNÁ LEHOTA

vypracovaná podľa prílohy č. 5 zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Október 2021

A. ZÁKLADNÉ ÚDAJE

I. Základné údaje o obstarávateľovi

1. Označenie

Obec Horná Lehota , IČO: 00313441

2. Sídlo

Horná Lehota 99, 976 81pošta Podbrezová

3. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo oprávneného zástupcu obstarávateľa, osoby s odbornou spôsobilosťou na obstarávanie ÚPP a ÚPD

Oprávnený zástupca obstarávateľa:

Vladimír Bušniak, starosta obce

Kontakt: tel.č. 48/617 93 60, e-mail: obec@horna-lehota.sk

Odborne spôsobilá osoba pre obstarávanie ÚPP a ÚPD:

eR STAR s.r.o., Ing. arch. Pavol Bugár, Trieda SNP 75, 974 01 Banská Bystrica

kontakt: tel.č. 048 429 99 08, e-mail: erstar@erstar.sk

II. Základné údaje o územnoplánovacej dokumentácii

1. Názov

Územný plán obce Horná Lehota

2. Územie (kraj, okres, obec, katastrálne územie)

Kraj: Banskobystrický kraj,

Okres: Brezno

Obec: Horná Lehota

Katastrálne územie: Horná Lehota

3. Dotknuté obce

Obec Dolná Lehota,

Obec Valaská,

Obec Podbrezová

Obec Bystrá

Mesto Brezno

Obec Liptovský Ján (Žilinský kraj)

Obec Demänovská Dolina (Žilinský kraj)

4. Dotknuté orgány

Dotknutými subjektmi pri spracovaní, prerokovávaní a schvaľovaní územného plánu obce sú orgány podľa § 140a zákona č. 50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov

5. Schvaľujúci orgán

Obecné zastupiteľstvo obce Horná Lehota

6. Vyjadrenie o vplyvoch územnoplánovacej dokumentácie presahujúcich štátne hranice
Územný plán obce Horná Lehota rieši výhradne administratívne územie mesta (k.ú. Horná Lehota) a nemá vplyv presahujúci štátne hranice.

B. ÚDAJE O PRIAMÝCH VPLYVOCH ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA

I. Údaje o vstupoch

- **Pôda**

Štruktúra katastrálneho územia podľa druhov pozemkov:

Druh pozemku	Celková výmera v ha	Celková výmera v %
Orná pôda	137,8910	3,005
Záhrady	30,0819	0,655
Ovocné sady	0	0
Chmelnice, vinice	0	0
Trvalé trávne porasty	437,2159	9,527
Lesné pozemky	3372,6371	73,4939
Vodné plochy	18,4957	0,403
Zastavané plochy	191,2594	4,167
Ostatné plochy	401,0738	8,739
Spolu	4588,6549	99,989
z toho poľnohospodárska pôda	605,1888	13,187

Väčšia časť katastrálneho územia obce je hornatá, na severnej hranici k.ú. na Chopku dosahuje nadmorskú výšku 2024 m.n.m smerom na juh klesá a stred obce sa nachádza vo výške 640 m.n.m. Príslahlé územie obce je pahorkatinové, využívané na poľnohospodárstvo. 13,18 % plochy katastrálneho územia tvorí poľnohospodárska pôda, z toho viac ako polovicu sú trvalé trávne porasty. (t.j. tvorí 9,52% plochy katastrálneho územia). Výraznú väčšinu katastrálneho územia pokrývajú lesy, lesné pozemky tvoria 73,49 %.

Výmera riešeného územia je 626,6455 ha a v roku 2018 na tomto území žilo 593 obyvateľov.

Vyhodnotenie záberov poľnohospodárskej pôdy je spracované v zmysle zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy. Podklady k vyhodnoteniu boli získané z Výskumného ústavu pôdoznanectva a ochrany pôdy v Bratislave.

Podľa Zákona č. 220/2004 Z. z. (príloha č. 3), ktorý na základe 7-miestneho kódu BPEJ uvádza kategorizáciu poľnohospodárskej pôdy do 9 skupín kvality, patrí poľnohospodárska pôda, na ktorej sa navrhuje nová výstavba, do 6. až 9. skupiny kvality.

Navrhované rozvojové plochy pre výstavbu sa nachádzajú na plochách v rámci zastavaného územia aj na plochách poľnohospodárskej pôdy mimo zastavaného územia určeného k 1.1.1990.

Hranice lokalít na zastavanie a plochy na vyňatie z PPF sú zakreslené vo výkresoch č. 3.3: Vyhodnotenie dôsledkov stavebných zámerov a iných návrhov na poľnohospodárskej pôde spracované vo variante A a vo variante B.

Navrhované zábery podľa jednotlivých lokalít sú zoradené v tabuľke samostatne pre Variant A a variant B a podľa navrhnutých regulačných celkov v riešenom území v navrhnutých funkčných plochách.

Variant A

Celková výmera riešeného územia	4588,6549ha
Z toho poľnohospodárska pôda	605,1888ha
Výmera rozvojových plôch	40,1500 ha
Celkový záber poľnohospodárskej pôdy	39,2248 ha , z toho 8,5541 v zastavanom území
Nepoľnohospodárske plochy v rozvojových plochách	0,9252 ha
Z toho: Požadovaný záber poľnohospodárskej pôdy pre variant A	39,2248 ha, z toho 8,5541 ha v zastavanom území obce

Variant B

Celková výmera riešeného územia	4588,6549ha
Z toho poľnohospodárska pôda	605,1888ha
Výmera rozvojových plôch	25,9430 ha
Celkový záber poľnohospodárskej pôdy	25,2568 ha, z toho 8,5541 v zastavanom území
Nepoľnohospodárske plochy v rozvojových plochách	0,6862 ha
Z toho: Požadovaný záber poľnohospodárskej pôdy pre variant B	25,2568 ha, z toho 8,5541 ha v zastavanom území obce

K záberom lesných pozemkov návrhom územného plánu dochádza v minimálnom rozsahu vo variante A v RC 07 Krpáčovo na rozvoj funkčnej plochy individuálnej chatovej rekreácie o výmere 1,4236 ha a a v RC 09 Chopok Juh pre plochu športu o výmere 2,7937 ha.

Vo variante B je navrhnutý záber lesnej pôdy len v RC 09 Chopok Juh pre plochu športu o výmere 2,7937 ha.

Rozvojové plochy nie sú navrhnuté na lesných pozemkoch a ani v ochrannom pásme lesa.

- **Voda, z toho voda pitná, úžitková, zdroj vody (verejný vodovod, povrchový zdroj, iný), odkanalizovanie.**

Zásobovanie pitnou vodou

Horná Lehota má vybudovaný verejný vodovod, ktorý je v správe Stredoslovenskej vodárenskej spoločnosti a.s Banská Bystrica .

Zdrojom vodovodu je vodárenský zdroj Prameň Sama Chalúpku s nasledovnými výdatnosťami, ktoré poskytol správca, kde pre roky 2014 – 2017 bola zaznamenaná priemerná výdatnosť 18,0 až 20,0 l.s⁻¹. Odber pre obec Horná Lehota bol podľa správcu v roku 2014 3,21 l.s⁻¹, v roku 2015 3,88 l.s⁻¹, v roku 2016 3,98 l.s⁻¹ a v roku 2017 2,75 l.s⁻¹.

Voda zo zdroja Prameňa Sama Chalúpku je gravitačne privádzaná cez prírodné potrubie DN 100 v dĺžke 3113 m do vodojemu (ďalej VDJ) Pod Polomom 65 m³, ktorého min. hladina je 624,50 m.n.m. a max. hladina je 629,50 m.n.m. Z VDJ je voda gravitačne privádzaná k spotrebiteľom do obce Horná Lehota cez zásobné potrubie dlhé 363 m DN 100. V obci Horná Lehota je zásobovanie pitnou vodou v jednom tlakovom pásme. Rozvodná vodovodná sieť v obci je vybudovaná profilu DN 100 - 63 mm v dĺžke 4179 m.

Do navrhovaných regulačných celkov obce sa vybuduje vodovod z tlakových rúr plastových HDPE DN 100, 150. V lokalitách, kde sa dá verejný vodovod po miestnych komunikáciách zokruhovať, navrhujeme tento vodovod zokruhovať v ostatnej zástavbe bude vodovod vetvový.

Vodovod bude zároveň spĺňať požiadavku na hasenie vodou podľa vyhlášky 699/2004 Z.z. s osadením hydrantov DN 100 na potrubí.

Do riešeného územia patria 3 strediská rekreácie a cestovného ruchu - Tále, Krpáčovo a Chopok Juh.

Rekreačná lokalita Tále, jej časť, do ktorej spadajú hotel Partizán, hotel Stupka, hotel Golf, Tálska bašta, Areál športov Tále, zrubová osada a individuálne chaty je zásobovaná pitnou vodou zo skupinového vodovodu SKV Trangoška – Brezno cez zásobné potrubie napojené na prírodné potrubie profilu DN 300, ktoré je trasované hranicou k.ú. Horná Lehota. Vodným zdrojom pre SKV Trangoška – Brezno spadajúceho do k.ú. obce Horná Lehota je vodárenský zdroj Trangoška s výdatnosťou $Q = 70 \text{ l.s}^{-1}$. Jedným z vodojemov vybudovaných na trase SKV je vodojem Trangoška o objeme $2 \times 1000 \text{ m}^3$, ktorý je situovaný v k.ú. Horná Lehota v lokalite Trangoška.

Ďalšia časť rekreačnej lokality Tále, do ktorej spadajú Apartmánový dom Tále a individuálne chaty je zásobovaná pitnou vodou zo skupinového vodovodu SKV Bystrá – Valaská – Brezno cez zásobné potrubie napojené na prírodné potrubie SKV profilu DN 300, ktoré je trasované po hranici k.ú. Horná Lehota. Vodným zdrojom pre SKV Bystrá – Valaská – Brezno je vodárenský zdroj Bystrá (Tále - Chlórovňa) $Q = 46,0 \text{ l.s}^{-1}$.

Rekreačná lokalita Krpáčovo je zásobovaná pitnou vodou z dvoch zdrojov pitnej vody.

Povrchový odber z Kvačkajovského potoka je využívaný na zásobovanie Hotela Hydro Krpáčovo, hotela Polianka, bývalého hotela Junior a individuálnych chát. Po hydrologickej stránke sa povrchový odber vyznačuje vyrovnanosťou prietokov, kde stredný ročný prietok je podľa údajov SHMÚ $Q = 20 \text{ l.s}^{-1}$. Povolenie na odber vody z vodného toku je $Q_{\max} = 4,0 \text{ l.s}^{-1}$. Voda z povrchového odberu Kvačkajovského potoka je zachytávaná v odbernom objekte a prechádza cez usadzovaciu nádrž do nádrže pracej vody a následne do úpravne vody, ktorej kapacita je $Q = 4,0 \text{ l.s}^{-1}$. Z úpravne vody je voda privádzaná do vodojemu o objeme 50 m³, z ktorého cez prepojovacie potrubie DN 150 je privádzaná do vodojemu 150 m³. Z vodojemu 150 m³, ktorý vytvára akumuláciu pre spotrebiteľov je vybudované zásobné potrubie. Zásobné potrubie sa vo vodomernej šachte osadenej v blízkosti reštaurácie Kukučka na križovatke komunikácie Dolná Lehota - Tále a komunikácie k hotelu Hydro Krpáčovo rozdeľuje na dve potrubia: DN 100 napájajúce rekreačné chaty a hotel Hydro Krpáčovo a potrubie DN 200 hlavný prívod k hotelu Junior, na ktorý je napojený Hotel Polianka a individuálne chaty.

Druhým vodným zdrojom je povrchový odber z Vlčieho potoka, ktorý je využívaný na zásobovanie pitnou vodou hotela Krpáčovo (bývalý hotel Biotika) a jeho apartmánov, chaty Grizly a individuálnych chát. Voda je cez odberný objekt privádzaná do vodojemu 30 m³, ktorý vytvára akumuláciu pre spotrebiteľov. Voda z vodojemu je privádzaná cez zásobné potrubie DN 2'' k hotelu Krpáčovo v dĺžke 200 m a následne ku chate Grizly DN 1'' v dĺžke 500 m.

Rekreačná lokalita Chopok – Juh je zásobovaná pitnou vodou z dvoch zdrojov pitnej vody.

Prameň Kosodrevina s povoleným odberom $Q_{\max} = 0,45 \text{ l.s}^{-1}$ sa využíva na zásobovanie pitnou vodou zariadení hotela Kosodrevina, bufetu Koska, budovy stanice lanovej dráhy a ubytovne na Kosodrevine. Voda je zachytávaná v akumulačnej nádrži o objeme 12,55 m³, z ktorej je privádzaná k spotrebiteľom prírodným potrubím DN 80 dĺžky 931 m.

Prameň Srdiečko s povoleným odberom $Q = 0,2 \text{ l.s}^{-1}$ zásobuje pitnou vodou zariadenia hotel Srdiečko a objekty nachádzajúce sa v Krupovej. Z prameňa je voda privádzaná do vodojemu 50 m³, ktorý plní aj funkciu akumuláciu pre požiaru vodu. Zo Srdiečka je voda gravitačne privádzaná do Krupovej, kde je vybudovaná akumulačná nádrž o objeme 30 m³.

V rekreačnej časti Chopok – Juh turistické centrum Trangoška je zásobované pitnou vodou zo SKV Trangoška – Brezno.

Odkanalizovanie

Obec Horná Lehota má v súčasnosti vybudovanú kanalizačnú sieť na odvádzanie splaškových odpadových vôd, ktoré sú privádzané na biologickú čistiareň odpadových vôd (ČOV). ČOV je typu A*AQUA – Biokom od fy Ekospol, a.s. Žilina pre 600 EO. ČOV je situovaná pod obcou medzi potokom a štátnou cestou Podbrezová – Horné Lehota. Vyčistené odpadové vody z ČOV sú vypúšťané cez výustné potrubie do miestneho potoka. Splašková kanalizácia je vybudovaná profilu DN 300 v dĺžke 5210 m.

Splaškové odpadové vody v rekreačnej lokalite Tále (hotel Partizán, hotel Stupka, hotel Golf, Tálska bašta, Areál športov Tále, zrubová osada, Apartmánový dom) sú odvádzané splaškovou kanalizáciou na mechanicko – biologickú čistiareň odpadových vôd (MB ČOV). Prevádzkovateľom je spoločnosť Tále a.s. Areál MB ČOV sa nachádza za rekreačnou oblasťou Tále, pod Apartmánovým domom. V zmysle rozhodnutia č. OU-BR-OSZP-2015/004690-004 sú pre MB ČOV stanovené kvantitatívne ukazovatele $Q_{hmax} = 5,0 \text{ l.s}^{-1}$ a $Q_{priem} = 3,15 \text{ l.s}^{-1}$ a kvalitatívne ukazovatele $BSK_5 = 8,1667 \text{ kg.d}^{-1}$, $NL = 6,804 \text{ kg.d}^{-1}$ a $ChSK_{Cr} = 24,494 \text{ kg.d}^{-1}$. Vyčistené odpadové vody sú vypúšťané do recipientu Bystrianka.

Splaškové odpadové vody v rekreačnej lokalite Krpáčovo (Hotela Hydro Krpáčovo, hotela Polianka, bývalého hotela Junior, hotel Krpáčovo, chata Grizly a individuálne chaty) sú odvádzane cez splaškovú kanalizáciu do čistiarene odpadových vôd, ktorá je situovaná v k.ú. Dolná Lehota s vyústením vyčistených odpadových vôd do Vajskovského potoka. Prevádzkovateľom ČOV je spoločnosť Železiarne Podbrezová a.s.

Splaškové odpadové vody z rekreačných objektov v lokalite Chopok – Juh, ktoré vlastní Tatry mountain resorts, a.s., Demänovská Dolina sú riešené nasledovne:

- splaškové odpadové vody z hotela Srdiečko, hotela Kosodrevina a objektu lanové dráhy sú čistené v ČOV typu MBIO SX 500, ktoré sú po prečistení vypúšťané do recipientu Bystrianky a to na základe rozhodnutia OÚ Brezno, OÚ-BR-OSZP-2018/001165-005 zo dňa 30.1.2018. Kvantitatívne ukazovatele $Q_{hmax} = 1,50 \text{ l.s}^{-1}$ a $Q_{priem} = 0,3125 \text{ l.s}^{-1}$ a kvalitatívne ukazovatele $BSK_5 = 0,675 \text{ kg.d}^{-1}$, $NL = 0,54 \text{ kg.d}^{-1}$ a $ChSK_{Cr} = 3,24 \text{ kg.d}^{-1}$.
- splaškové odpadové vody polyfunkčnej zostavy z kontajnerových modulov v Krupovej sú čistené v ČOV typu AS-ANAcComb 350MF a po prečistení vypúšťané do recipientu Bystrianka a to na základe rozhodnutia OÚ Brezno, OÚ-BR-OSZP-2014/006258 zo dňa 1.12.2014. Kvantitatívne ukazovatele $Q_{hmax} = 3,60 \text{ l.s}^{-1}$ a $Q_{priem} = 1,072 \text{ l.s}^{-1}$ a kvalitatívne ukazovatele $BSK_5 = 0,2029 \text{ kg.d}^{-1}$, $NL = 0,2029 \text{ kg.d}^{-1}$ a $ChSK_{Cr} = 2,029 \text{ kg.d}^{-1}$.

Rekreačné zariadenia (Apartmánové domy) v lokalite Trangoška majú zabezpečené odvádzanie splaškových odpadových vôd do MB ČOV situovanej pri ceste Bystrá – Srdiečko pod vodným zdrojom Trangoška. Vyčistené odpadové vody sú zaústené do recipientu potoka Trangoška.

Splaškové vody z individuálnych chát sú likvidované individuálne v žumpách a septikoch.

Dažďové vody zo striech navrhovanej zástavby budú podľa možností zachytávané do vsakovacích blokov.

Hydromeliorácie

V katastrálnom území Horná Lehota sa nachádzajú nasledovné hydromelioračné zariadenia v správe Hydromeliorácie š.p.:

- kanál (ev.č. 5301 017 001), ktorý bol vybudovaný v r. 1962 o celkovej dĺžke 1,940 km v rámci stavby „OP Horná Lehota“
- kanál (ev.č. 5301 083 003), ktorý bol vybudovaný v r. 1976 o celkovej dĺžke 0,100 km v rámci stavby „OP Horná Lehota“

V k.ú. Horná Lehota je vybudované detailné odvodnenie poľnohospodárskych pozemkov neznámeho vlastníka.

V návrhu územného plánu sú rešpektované odvodňovacie kanále vrátane ochranného pásma 5 m od brehovej čiary kanálov. Križovanie plánovaných inžinierskych sietí a komunikácií s kanálmi navrhnuť v zmysle ustanovení STN 73 6961 „Križovanie a súbehy melioračných zariadení s komunikáciami a vedeniami“ z r. 1983.

Protipovodňová ochrana

Povrchové a podzemné vody vzhľadom na svoju nenahraditeľnosť a spoločenský význam sú chránené systémom opatrení, v ktorom právnym podkladom je zákon č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon).

Ochranu vodného bohatstva je zakotvená v piatej časti zákona Ochrana vodných pomerov a vodárenských zdrojov:

- všeobecné povinnosti
- chránená vodohospodárska oblasť
- ochranné pásma vodárenských zdrojov
- referenčná lokalita
- citlivé oblasti
- zraniteľné oblasti

• Suroviny

V riešenom území obce Horná Lehota sa nenachádza dobývací priestor, nie je určené chránené ložiskové územie, nie sú evidované nelegálne skládky odpadov.

- Sú evidované staré banské diela, ktoré sú zakreslené v grafickej časti územného plánu a je ich potrebné vymedziť ako plochy vyžadujúce zvýšenú ochranu podľa § 12 ods. 4 písm. o) Vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 55/2001 Z. z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii a vyznačiť v územnoplánovacej dokumentácii.
- sú zaregistrované zosuvy, ktoré sú zakreslené v grafickej časti územného plánu a je ich potrebné vymedziť ako plochy vyžadujúce zvýšenú ochranu podľa § 12 ods. 4 písm. o) Vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 55/2001 Z. z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii a vyznačiť v územnoplánovacej dokumentácii. Hodnotené územie patrí do rajónu potenciálne nestabilných až nestabilných území. Územie je citlivé na väčšie antropogénne zásahy.
- Sú vymedzené riziká stavebného využitia územia - stredné radónové riziko – vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom stredného radónového rizika je potrebné posúdiť podľa zákona č. 355/2007 Z.z.o ochrae, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhlášky č. MZ SR 98/2018 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o obmedzení ožiarenia pracovníkov a obyvateľov z prírodných zdrojov ionizujúceho žiarenia.

Pri realizácii objektov v rámci navrhovaných rozvojových lokalít v obidvoch variantoch bude potrebné zabezpečiť stavebný materiál rôzneho druhu. Množstvá potrebných materiálov nemožno na súčasnom stupni riešenia kvantifikovať a nie sú stanovené ani odborné odhady.

• Energetické zdroje - druh, spotreba

Zásobovanie elektrinou

Záujmovým územím prechádzajú 22kV vedenia č.391 a č.417, čiastočne vzdušné, a čiastočne podzemné kábelové. Tieto vedenia slúžia ako napájače pre existujúce transformačné stanice VN/NN v riešenom území

Riešené územie je v súčasnosti prevažne zastavané. V území je vybudované celkom 35 trafostaníc VN/NN, stožiarových, murovaných, a kioskových, o celkovom inštalovanom výkone 16,22 MVA, podľa priloženej tabuľky:

Horná Lehota - obec (napájané z l.č.391)

Trafostanica:	Typ:	Vlastník:	Výkon:
Hor. Lehota Obec 1	stožiarová priehr.	SSD	250 kVA
Hor. Lehota Obec 2	stožiarová 2-stĺp.	SSD	250 kVA
Hor. Lehota Obec 3	stožiarová 2-stĺp.	SSD	400 kVA
Hor. Lehota Obec 4	stožiarová 2-stĺp.	SSD	400 kVA
Hor. Lehota Obec 5	stožiarová priehr.	SSD	160 kVA
Hor. Lehota Obec 6	stožiarová 2-stĺp.	SSD	160 kVA
Hor. Lehota - ŠM	stožiarová 4-stĺp.	cudzí	160 kVA

Horná Lehota - Tále – Chopok juh (napájané z l.č.417)

Trafostanica:	Typ:	Vlastník:	Výkon:
417/TS/450SL Kosodrevina	murovaná	cudzí	1000 kVA
417/TS/Tále KLD Kosodrevina	murovaná	cudzí	- kVA
417/TS/446 Srdiečko	kiosk	SSD	630 kVA
417/TS/443 Srdiečko - vlek	murovaná	SSD	400 kVA
417/TS/378 Trangoška – tur.cent.	kiosk	SSD	630 kVA
417/TS/Trangoška -StVaK	stožiarová priehr.	cudzí	250 kVA
417/TS/Chopok - juh	kiosk	cudzí	630 kVA
417/TS/Krupová -Kosodrevina	kiosk	cudzí	400 kVA
417/TS/447 Krupová	kiosk	cudzí	630 kVA
417/TS/Tále - Obec 5 - HS	stožiarová 2-stĺp.	SSD	160 kVA
417/TS/Tále - Obec 6 - Stupka	stožiarová priehr.	SSD	50 kVA
417/TS/Tále – chaty1	stožiarová priehr.	SSD	400 kVA
417/TS/Tále – chaty2	stožiarová priehr.	SSD	250 kVA
417/TS/448 Tále – chaty4	kiosk	SSD	630 kVA
417/TS/ Tále – vodár.	stožiarová 4-stĺp.	cudzí	100 kVA
417/TS/441 Tále – hot. Partizán	murovaná	cudzí	1000 kVA
417/TS/442 Tále – hot. Golf	kiosk	SSD	400 kVA
417/TS/444 Tále – hot. Stupka	murovaná	cudzí	2x630 kVA
417/TS/Tále – ski	murovaná	cudzí	1000 kVA
417/TS/Tále – hotel	kiosk	SSD	2x1000kVA

Horná Lehota - Krpáčovo (napájané z l.č.391)

Trafostanica:	Typ:	Vlastník:	Výkon:
391/TS/379Pod Brezinami	kiosk	SSD	400 kVA
391/TS/390Orange	stožiarová 1-stĺp.	cudzí	50 kVA
391/TS/384	murovaná	SSD	630 kVA
391/TS/382 – Prokuratúra	murovaná	cudzí	400 kVA
391/TS/383 - ZP Invest	murovaná	cudzí	630 kVA
391/TS/Krpáčovo -Obec 4	stožiarová priehr.	SSD	250 kVA
391/TS/Krpáčovo -Obec 5	stožiarová priehr.	SSD	160 kVA
391/TS/Krpáčovo -nádrž	stožiarová priehr.	SSD	100 kVA

Z týchto trafostaníc je napájaný verejný rozvod elektrickej energie NN v meste, čiastočne vonkajším vedením na podperných bodoch, a čiastočne podzemným kábelovým vedením.

Verejné osvetlenie v obci je riešené jednak svietidlami na podperných bodoch siete NN (v rozsahu vzdušného vedenia NN), jednak osvetľovacími stožiarimi, napájanými podzemným kábelovým vedením (v rozsahu rozvodov podzemnými káblami).

Pri bilancovaní potreby elektrickej energie je uvažované, že vykurovanie a príprava TUV v navrhovaných rod. domoch bude realizovaná na 70% médiom elektrická energia, a 30% tuhými palivami

Vykurovanie chát bude realizované na 50% médiom elektrická energia, s max. súčasným príkonom 5kW, a 50% tuhými palivami.

Pre zásobovanie riešeného územia elektrickou energiou bude potrebné vybudovať nasledovné elektrické zariadenia:

- napájanie z l.č.391 (Horná Lehota a Krpáčovo):

- ako zdroje elektrickej energie pre riešené územie budú slúžiť jednak existujúce transformačné stanice VN/NN, o celkovom počte 16 staníc, kde bude u 3 staníc vykonané navýšenie inštalovaného výkonu, a jednak navrhnuté blokové transformačné stanice VN/NN, v celkovom počte 8 staníc, o celkovom inštalovanom výkone 4 400 kVA (v súčasnosti), a 8 440 kVA (výhľad).

Výkony jednotlivých zdrojov budú navrhnuté nasledovne:

Horná Lehota – obec:

	exist. stav:	výhľad:
- trafostanica Hor. Lehota Obec 1:	250 kVA	400 kVA
- trafostanica Hor. Lehota Obec 2:	250 kVA	250 kVA
- trafostanica Hor. Lehota Obec 3:	400 kVA	400 kVA
- trafostanica Hor. Lehota Obec 4:	400 kVA	400 kVA
- trafostanica Hor. Lehota Obec 5:	160 kVA	160 kVA
- trafostanica Hor. Lehota Obec 6:	160 kVA	400 kVA
- trafostanica Hor. Lehota ŠM:	160 kVA	160 kVA
- trafostanica TS1-N:	-	400 kVA
- trafostanica TS2-N:	-	160 kVA
- trafostanica TS3-N:	-	630 kVA
- trafostanica TS4-N:	-	630 kVA
- trafostanica TS5-N:	-	630 kVA
- trafostanica TS6-N:	-	250 kVA
- trafostanica TS7-N:	-	400 kVA
- trafostanica TS8-N:	-	400 kVA

Horná Lehota – Krpáčovo:

	exist. stav:	výhľad:
- trafostanica Krpáčovo – TS 379:	400 kVA	400 kVA
- trafostanica Krpáčovo – Orange:	50 kVA	50 kVA
- trafostanica Krpáčovo – TS 384:	630 kVA	630 kVA
- trafostanica Krpáčovo – TS 382:	400 kVA	400 kVA
- trafostanica Krpáčovo – TS 383:	630 kVA	630 kVA
- trafostanica Krpáčovo Obec 4:	250 kVA	250 kVA
- trafostanica Krpáčovo Obec 5:	160 kVA	160 kVA
- trafostanica Krpáčovo Nádrž:	100 kVA	250 kVA

- celkom inštalovaný výkon – l.č.391: 4 400 kVA 8 440 kVA

napájanie z l.č.417 (Tále a Chopok juh):

- ako zdroje elektrickej energie pre riešené územie budú slúžiť existujúce transformačné stanice VN/NN, o celkovom počte 20 staníc, kde bude u 2 staniaciach vykonané navýšenie inštalovaného výkonu, o celkovom inštalovanom výkone 11 820 kVA (v súčasnosti), a 12 200 kVA (výhľad).

Výkony jednotlivých zdrojov budú navrhnuté nasledovne:

	exist. stav:	výhľad:
- trafostanica TS450 Kosodrevina:	1 000 kVA	1 000 kVA

- trafostanica KLD Kosodrevina:	-	-
- trafostanica TS446 Srdiečko:	630 kVA	630 kVA
- trafostanica TS446 Srdiečko - vlek:	400 kVA	400 kVA
- trafostanica TS378 Trangoška – tur. centrum:	630 kVA	630 kVA
- trafostanica Trangoška – StVaK:	250 kVA	250 kVA
- trafostanica Chopok - juh:	630 kVA	630 kVA
- trafostanica Krupová - Kosodrevina:	400 kVA	400 kVA
- trafostanica Krupová:	630 kVA	630 kVA
- trafostanica Tále – Obec 5 HS:	160 kVA	160 kVA
- trafostanica Tále – Obec 6 Stupka:	50 kVA	50 kVA
- trafostanica Tále – chaty 1:	400 kVA	400 kVA
- trafostanica Tále – chaty 2:	250 kVA	400 kVA
- trafostanica TS448 Tále – chaty 4:	630 kVA	630 kVA
- trafostanica TS441 Tále – hot. Partizán:	1 000 kVA	1 000 kVA
- trafostanica TS442 Tále – hot. Golf:	400 kVA	630 kVA
- trafostanica TS444 Tále – hot. Stupka:	2x630 kVA	2x630 kVA
- trafostanica Tále – ski:	1 000 kVA	1 000 kVA
- trafostanica Tále – hotel:	2x1 000 kVA	2x1 000 kVA
- celkom inštalovaný výkon – l.č.417:	11 820 kVA	12 200 kVA

- napájače VN pre navrhované trafostanice budú navrhnuté káblami VN 22kV uloženými v zemi, ako lúčová sieť, pripojené na existujúce vonkajšie vedenie VN l.č.391 a l.č.417.

Vzhľadom na navýšenie inštalovaného výkonu trafostaníc na VN linkách č.391 a č.417 bude potrebné prehodnotiť kapacitné možnosti týchto vedení, a v prípade potreby vykonať rekonštrukciu týchto za účelom zvýšenia ich prenosovej schopnosti.

Sekundárna NN sieť

Objekty budú na el. energiu pripájané zo sekundárnej káblovej NN siete. Tie budú umiestnené v chodníkoch a zelených pásoch jednotlivých nových ulíc, v súbehu s ďalšími inžinierskymi sieťami. V zástavbe RD budú situované po jednej strane cesty.

Sekundárna NN sieť bude káblová, mrežová, napájaná z uvedených TS. Tým sa dosiahne prepojenie napájacích distribučných TS, dosiahne sa vylepšenie parametrov existujúcej NN siete a napájanie z viacerých strán.

Zásobovanie plynom

Obec nie je plynofikovaná.

• Nároky na dopravu a inú infraštruktúru

Prepravné vzťahy

V riešenom území sa výrazne uplatňuje všeobecný trend uprednostňovania individuálnej automobilovej dopravy pred ostatnými druhmi dopravy. Vývoj motorizácie predpokladá nárast stupňa automobilizácie do hodnoty 1:2,5 so zvýšením hybnosti obyvateľstva v individuálnej automobilovej doprave voči cestnej hromadnej doprave.

Cestná doprava

Obec Horná Lehota sa nachádza 13,4 km severozápadne od okresného mesta Brezno, pod hrebeňom d'umbierskej časti Nízkyh Tatier. Z hľadiska dopravnej dostupnosti obec je dopravne napojená regionálnou cestou III. triedy č. 2374, ktorá sa napája na v obci Podbrezová na cestu I/66. Cesta III/2374 v obci končí. Východným okrajom katastrálneho územia prechádza komunikácia

II/584, ktoré končí pri hoteli Srdiečko. Strediská Tále a Krpáčovo sú prístupné cestou III/2373 – Dolná Lehota – križovatka s cestou II/584.

Z dotknutých ciest prechádzajúcich katastrálnym územím boli určené dva sčítacie úseky, a to cesta III. triedy - sčítací úsek č. 94860 Lopej – Tále a na ceste II. triedy Trangoška – Bystrá sčítací úsek 94740. Podľa celoštátneho sčítania dopravy intenzita dopravy na uvedených sčítacích úsekoch je nasledovná:

Sčítanie dopravy rok 2010

Sčítací úsek	Číslo cesty	T	O	M	Spolu
94860	III/2373	137	1048	2	1187
94740	II/584	158	959	3	1120

Sčítanie dopravy rok 2015

Sčítací úsek	Číslo cesty	T	O	M	Spolu
94860	III/2373	157	973	15	1145
94740	II/584	185	1178	11	1371

T – ťažká doprava, O – osobné automobily, M – motocykle

Na ceste III/2374 sčítanie dopravy nebolo vykonané.

Cesta II/584

Táto komunikácia v k.ú. Horná Lehota je v relatívne dobrom technickom stave. Je vedená východným okrajom katastrálneho územia Bystrou dolinou, miestami prechádza do k.ú. Bystrá. Neprechádza zastavaným územím obce. Mimo zastavaného územia obce je navrhnutá kategória 12,5/90.

Intenzita dopravy v riešenom území podľa sčítania dopravy v r. 2015 bola na ceste II/584 na sčítacom úseku 94740 1371 vozidiel za 24 hodín.

Cesta tretej triedy III/2373 v trase – Dolná Lehota – Horná Lehota – križovatka s II/584

Prechádza priečne cez katastrálneho územia Horná Lehota a sprístupňuje rekreačnú lokalitu Krpáčovo. V riešenom území má zásadný vplyv. Intenzita dopravy v riešenom území podľa sčítania dopravy v r. 2015 bola na ceste III/2373 1145 automobilov. Cesta je v úseku Krpáčovo Tále v primeranom technickom stave.

Cesta tretej triedy III/2374 v trase – križ. s I/66 Podbrezová – Horná lehota

Úsek v katastrálnom území má dĺžku cca 1920 m a končí v centre obce. V úseku III/2274 križovatka s cestou I/66 z r. 2015 nie sú uvedené údaje z celoštátneho sčítania dopravy 2015. Úsek je v zlom stavebno-technickom stave, v súčasnosti sa realizuje nový asfaltový koberec v niektorých častiach úseku.

Miestne komunikácie:

V obci Horná Lehota sú miestne komunikácie šírky od 3,0 m do 5,0 m s asfaltovým krytom v kategórii MO 6,5/30, resp. MO 5,5/30. V niektorých úsekoch sú v zlom technickom stave. Existujúce nevyhovujúce komunikácie sa navrhujú na rekonštrukciu. V novo navrhovaných lokalitách sú komunikácie navrhnuté v kategórii MO 6,5/30, alebo MO 5,5/30.

Miestne komunikácie účelové:

Zastavanosť územia a reliéf v zastavanej časti obce, vzhľadom na dopravné zaťaženie, neumožňuje budovanie prekládky dopravy do inej polohy. Trasy ostávajú v nezmenenej polohe.

Cestná hromadná doprava

Hromadná preprava osôb je zabezpečená prímestskou autobusovou dopravou, ktorú v prevažnej miere zabezpečuje SAD Zvolen.

Na linke Horná Lehota – Podbrezov – Brezno premáva 16 párov liniek v pracovných dňoch. Cez víkendy a sviatky je počet spojov mierne zredukovaný. Linky majú 6 zastávok, ktorá sú umiestnené na ceste, autobusové zastávky nemajú samostatné zastávkové pruhy. Poloha autobusových zastávok sa nemení, vo veľkej miere pokrývajú dochádzkové vzdialenosti. Je potrebné ich zrekonštruovať, vybaviť novými prístreškami.

Statická doprava

Plochy statickej dopravy sa nachádzajú v centre obce, ďalej pri zariadeniach občianskej vybavenosti a na cintoríne. Jedná sa o spevnené plochy bez vyznačených parkovacích miest. Najväčšie plochy verejných parkovísk v centre obce v mieste ukončenie cesty III/2374. Navrhujeme ich rekonštrukciu a využitie ako záchytných parkovísk.

RC 07 - Krpáčovo - Statická doprava je riešená formou parkovísk pri hoteloch a rekreačných zariadeniach - Hotel Polianka, VaRC prokuratúry, hotel Krpáčovo, a použiteľná spevnená plocha pri býv. hoteli Junior. V Regulačnom celku prevládajú objekty individuálnej chatovej rekreácie, nedisponujú parkovacími miestami. Osobné autá sú odstavené na nespevnených pozemkoch alebo čiastočne spevnených plochách. Nakoľko v regulačnom celku sa nenavrhujú plochy občianskej vybavenosti, nie je v koncepte navrhnuté vybudovanie záchatného parkoviska.

RC 08 – Tále - stredisko rekreácie a cestovného ruchu s golfovým areálom a lyžiarskym strediskom. Prevláda ubytovanie v hotelových zariadeniach, ktoré disponujú primeraným počtom parkovacích miest. Rozvoj nových funkčných plôch v regulačnom celku je podmienený realizáciou zodpovedajúcich parkovacích miest v súlade s ustanoveniami stavebného zákona.

Na okraji regulačného celku pri križovatke ciest II/584 a III/2373 je navrhnuté nové záchytné parkovisko, ktoré bude slúžiť hlavne pre denných návštevníkov lyžiarskeho strediska. Navrhovaná kapacita parkoviska je 500 parkovacích miest.

RC 09 – Chopok Juh – stredisko rekreácie a cestovného ruchu orientované na zimné športy. V časti Krupová je zrealizované záchytné parkovisko s počtom 600 parkovacích miest vrátane autobusov. Hotel Srdiečko a horský hotel Trangoška a apartmány Trangoška disponujú svojimi parkovacími miestami pre klientov.

Už v súčasnosti je parkovisko Krupová v zimnej sezóne vyťažené. Napriek tejto skutočnosti v koncepte územného plánu sa nenavrhuje rozšírenie parkovacích kapacít formou verejného záchytného parkoviska. Existujúce parkovisko je tvrdý necitlivý zásah do prírodného prostredia a výrazným spôsobom narušá estetické hodnoty územia. Pre RC 09 Chopok Juh je podľa konceptu územného plánu prípustný rozvoj v malom plošnom aj kapacitnom rozsahu. Parkovanie je potrebné riešiť progresívnymi formami prestavbou existujúceho parkoviska na viacúrovňové. Vhodnejší spôsob je vybudovanie záchytného parkoviska v k.ú. obce Bystrá, resp. pri ceste II/584 v úseku Bystrá – odbočka Krupová so zabezpečením kyvadlovej dopravou k údolnej stanici lanovky Krupová, resp. iné druhy kyvadlovej dopravy (pozemná lanovka apod.) Vzhľadom k tomu že táto problematika presahuje rámec riešeného katastrálneho územia obce Horná Lehota, je potrebné ju riešiť z úrovne regiónu a v nadradenej územnoplánovacej dokumentácii.

Pešia doprava

Systém peších komunikácií v obci nie je vybudovaný (formou chodníkov pozdĺž priedahov ciest miestnych komunikácií). Nevyhovujúci je hlavne stav a šírkové parametre jestvujúcich ciest. V nových rozvojových lokalitách individuálneho bývania je potrebné v rámci dopravného koridoru miestnej, resp. účelovej komunikácie ponechať územnú rezervu pre jednoduchý chodník.

Cyklistická doprava

V riešenom území sú viaceré cyklistické trasy. Nemajú však vybudované dopravne segregované cyklistické chodníky, ale sú vyznačené len cykloturistickým značením po miestnych komunikáciách, ktoré pokračujú v rámci katastrálneho územia po lesných alebo poľných cestách.

Letecká doprava

V okolí mesta sa nenachádza žiadne letisko a do územia mesta nezasahujú žiadne letecké ochranné pásma. Najbližšie letisko pre osobnú dopravu je letisko Sliač.

Železničná doprava

Katastrálnym územím obce neprechádza železničná trať. Najbližšia železničná stanica je v obci Podbrezová, cez ktorú prechádza železničná trať č. 172 Banská Bystrica - Červená skála.

I. Údaje o výstupoch

- **Ovzdušie - hlavné zdroje znečistenia ovzdušia (stacionárne, mobilné), kvalitatívna a kvantitatívna charakteristika emisií, spôsob zachytávania emisií, spôsob merania emisií.**

Ochrana ovzdušia sa vykonáva v zmysle zákona č. 137/2010 Z.z. o ovzduší. V k.ú. obce Horná Lehota nie sú evidované žiadne veľké zdroje znečistenia ovzdušia. Obec nemá evidenciu zdrojov znečisťovania ovzdušia. Zdrojmi znečistenia ovzdušia sú rodinné domy s vykurovaním na pevné palivo a doprava.

Väčší podiel na znečistení dopravou má statická doprava. V rekreačnom stredisku RC 07 – Krpáčovo – v návrhu sa nerozširujú spôsobom ubytovacie kapacity – existujúce ubytovacie objekty majú vymedzené svoje plochy pre statickú dopravu, ktoré je možné upraviť. Pri objektoch individuálnej chatovej rekreácie osobné autá parkujú prevažne na nespevnených trávnatých plochách. V území nie je žiaduce rozširovať plochy pre statickú dopravu.

V RC 08 Tále pri existujúcich hoteloch nie je navrhnuté rozšírenie parkovacích miest okrem parkovacích miest súvisiacich s navrhovaným apartmánovým ubytovaním pri hoteli Stupka. Pre golfový areál a ski centrum je súčasné parkovisko nedostatočné. Pri križovatke s cestou II. triedy je navrhnuté nové záchytné parkovisko pre 500 automobilov.

RC 09 – Chopok Juh – v minulom roku rozšírené a upravené parkovisko pri hoteli Srdiečko, príslušný počet parkovacích miest pri apartmánovom ubytovaní. Záchytné parkovisko pre denných pasantov pre cca 600 áut je zrealizované v časti Krupová. V koncepte nie je navrhnuté rozšírenie tohto parkoviska. Už existujúce parkovisko je možné hodnotiť ako negatívny zásah do prírodného prostredia a ďalšie rozširovanie by tento stav zhoršilo. (zábery poľnohospodárskej a lesnej pôdy, riziko znečistenia podzemných vôd, likvidácia biotopov, ...).

Znečistenie ovzdušia spôsobené diaľkovým prenosom imisií nie je možné na lokálnej úrovni ovplyvniť.

- **Voda – celkové množstvo, druh a kvalitatívne ukazovatele vypúšťaných odpadových vôd, miesto vypúšťania (recipient, verejná kanalizácia, čistiareň odpadových vôd), zdroj vzniku odpadových vôd, spôsob nakladania)**

Obec Horná Lehota má v súčasnosti vybudovanú kanalizačnú sieť na odvádzanie splaškových odpadových vôd, ktoré sú privádzané na biologickú čistiareň odpadových vôd (ČOV). ČOV je typu A*AQUA – Biokom od fy Ekospol, a.s. Žilina pre 600 EO. ČOV je situovaná pod obcou medzi potokom a štátnou cestou Podbrezová – Horné Lehota. Vyčistené odpadové vody z ČOV sú vypúšťané cez výustné potrubie do miestneho potoka. Splašková kanalizácia je vybudovaná profilu DN 300 v dĺžke 5210 m.

V obci Horná Lehota navrhujeme na odvádzanie splaškových vôd v nových urbanizovaných plochách vybudovať gravitačnú splaškovú kanalizáciu o celkovej dĺžke 2850 m profilu DN 300 s napojením na existujúcu splaškovú kanalizáciu. Likvidáciu splaškových vôd navrhujeme na existujúcej biologickej ČOV. Vyčistené odpadové vody navrhujeme zaustiť do miestneho recipientu. Vzhľadom na to, že dôjde k zvýšeniu množstva splaškových vôd na ČOV, jej súčasná kapacita na 600 EO je pre návrhový rok nevyhovujúca.

B ČOV Horná Lehota je potrebné rozšíriť, aby zabezpečila čistenie splaškových vôd:

	Variant A	Variant B
množstvo splaškových vôd: Q_p v $l.s^{-1}$	2,8	2,53
Produkované znečistenie BSK_5 v $kg.d^{-1}$	90,78	82,02

Splaškové odpadové vody v rekreačnej lokalite Tále (hotel Partizán, hotel Stupka, hotel Golf, Tálska bašta, Areál športov Tále, zrubová osada, Apartmánový dom) sú odvádzané splaškovou kanalizáciou na mechanicko – biologickú čistiareň odpadových vôd (MB ČOV). Prevádzkovateľom je spoločnosť Tále a.s. Areál MB ČOV sa nachádza za rekreačnou oblasťou Tále, pod Apartmánovým domom. V zmysle rozhodnutia č. OU-BR-OSZP-2015/004690-004 sú pre MB ČOV stanovené kvantitatívne ukazovatele $Q_{hmax} = 5,0 l.s^{-1}$ a $Q_{priem} = 3,15 l.s^{-1}$ a kvalitatívne ukazovatele $BSK_5 = 8,1667 kg.d^{-1}$, $NL = 6,804 kg.d^{-1}$ a $ChSK_{Cr} = 24,494 kg.d^{-1}$. Vyčistené odpadové vody sú vypúšťané do recipientu Bystrianka.

Splaškové odpadové vody v rekreačnej lokalite Krpáčovo (Hotela Hydro Krpáčovo, hotela Polianka, bývalého hotela Junior, hotel Krpáčovo, chata Grizly a individuálne chaty) sú odvádzane cez splaškovú kanalizáciu do čistiarene odpadových vôd, ktorá je situovaná v k.ú. Dolná Lehota s vyústením vyčistených odpadových vôd do Vajskovského potoka. Prevádzkovateľom ČOV je spoločnosť Železiarne Podbrezová a.s.

Splaškové odpadové vody z rekreačných objektov v lokalite Chopok – Juh, ktoré vlastní Tatry mountain resorts, a.s., Demänovská Dolina sú riešené nasledovne:

- splaškové odpadové vody z hotela Srdiečko, hotela Kosodrevina a objektu lanové dráhy sú čistené v ČOV typu MBIO SX 500, ktoré sú po prečistení vypúšťané do recipientu Bystrianky a to na základe rozhodnutia OÚ Brezno, OÚ-BR-OSZP-2018/001165-005 zo dňa 30.1.2018. Kvantitatívne ukazovatele $Q_{hmax} = 1,50 l.s^{-1}$ a $Q_{priem} = 0,3125 l.s^{-1}$ a kvalitatívne ukazovatele $BSK_5 = 0,675 kg.d^{-1}$, $NL = 0,54 kg.d^{-1}$ a $ChSK_{Cr} = 3,24 kg.d^{-1}$.
- splaškové odpadové vody polyfunkčnej zostavy z kontajnerových modulov v Krupovej sú čistené v ČOV typu AS-ANAcComb 350MF a po prečistení vypúšťané do recipientu Bystrianka a to na základe rozhodnutia OÚ Brezno, OÚ-BR-OSZP-2014/006258 zo dňa 1.12.2014. Kvantitatívne ukazovatele $Q_{hmax} = 3,60 l.s^{-1}$ a $Q_{priem} = 1,072 l.s^{-1}$ a kvalitatívne ukazovatele $BSK_5 = 0,2029 kg.d^{-1}$, $NL = 0,2029 kg.d^{-1}$ a $ChSK_{Cr} = 2,029 kg.d^{-1}$.

Rekreačné zariadenia (Apartmánové domy) v lokalite Trangoška majú zabezpečené odvádzanie splaškových odpadových vôd do MB ČOV situovanej pri ceste Bystrá – Srdiečko pod vodným zdrojom Trangoška. Vyčistené odpadové vody sú zaústené do recipientu potoka Trangoška.

Rekreačné lokality Krpáčovo, Tále a Chopok – Juh

ÚPN obce Horná Lehota v území rekreačných lokalít Krpáčovo a Chopok – Juh nenavrhuje nové rozvojové plochy s objektami na rekreačné účely. Odvádzanie splaškových odpadových vôd a ich čistenie na ČOV v týchto lokalitách navrhujeme nezmenené, bude sa zabezpečovať ako v súčasnosti.

V rekreačnej lokalite Tále sa navrhuje rozvoj v počte 120 lôžok. Splaškové odpadové vody z navrhovaných zariadení navrhujeme odvádzat' na MB ČOV Tále, kde je potrebné zabezpečiť čistenie odpadových vôd navýšené o navrhované množstvo $Q_p = 0,13 l.s^{-1}$.

Návrh riešenia ochrany pred povodňami

Riešené územie spadá do čiastkového povodia Hrona (4 - 23 - 02). Hlavným recipientom riešeného územia je potok Hnusoň, ktorý preteká k. ú. Horná Lehota v dĺžke 8,5 km. Potok Hnusoň je zaústený do Hrona v rkm 213,250 z pravej strany. Na potoku sú vybudované nasledovné úpravy:

Potok Hnusoň má prítoky:

- pr. Hnusoňho (303) – 1,1 rkm

- pr. Hnusného (302) – 0,6 rkm
- Richtárov (301) – 3,5 rkm
- Hornolehotský (300) – 2,1 rkm

Do riešeného územia zasahuje potok Bystrianka (305 - celková dĺžka toku 19,3 rkm) so svojimi pravostrannými prítokmi:

- Čierny (340) – 5,7 rkm
- Havránka (344) – 1,1 rkm
- Mesiačik (351) – 2,0 rkm
- Volovec (353) – 2,0 rkm
- Srdiečko (356) – 6,0 rkm
- Sedlový (357) – 2,0 rkm

A potok Červená voda (272) – 7,4 rkm, ktorý je ľavostranným prítokom Vajskovského potoka (266).

Spôsoby úprav odtokových pomerov

Vodné nádrže nad 1,0 mil.m³ - v riešenom území nie je vybudovaná vodná nádrž nad 1,0 mil.m³ Podľa ÚPN VÚC a Vodného plánu Slovenska (aktualizácia 2015) sa v riešenom území neuvažuje s výstavbou vodnej nádrže nad 1,0 mil. m³, ako aj s malou vodnou nádržou.

Malé nádrže a rybníky do 1,0 mil.m³ - v riešenom území je vybudovaná malá vodná nádrž Richtárovo a Horná Lehota na potoku Hnusnô, ktorého prevádzkovateľom sú Železiarne Podbrezová, a.s.. Nádrž bola uvedená do prevádzky v roku 1974. Jej parametre sú nasledovné:

- celkový objem nádrže 50 tis. m³
- max. kóta hladiny 540,00 m n.m.
- plocha nádrže 2,1 ha
- vybudovaná na rkm 4,1 na potoku Hnusnô
- účel – priemysel

Ďalšou malou vodnou nádržou je Krpáčovo, ktorého prevádzkovateľom je OÚ Dolná Lehota. Jej parametre sú nasledovné:

- celkový objem nádrže 160 tis. m³
- max. kóta hladiny 699,50 m n.m.
- plocha nádrže 5,3 ha
- vybudovaná na potoku Červená voda
- účel – rekreácia a športový rybolov

Prevody vody - v riešenom území je vybudovaný prevod vody z hati na potoku Hnusnô do Železiarni Podbrezová, a.s.

Podľa ÚPN VÚC a Vodného plánu Slovenska sa v riešenom území neuvažuje s výstavbou vodnej nádrže nad ani do 1,0 mil. m³, ako aj prevod vody.

Umelé zasnežovanie

V rekreačnej lokalite Tále v roku 1998 bol vybudovaný areál zimných športov – SKI centrum Tále, kde došlo k vybudovaniu nových lyžiarskych vlekov. Lyžiarske svahy v areáli sú umelo zasnežované. Ako zdroj vody pre umelé zasnežovanie sa využíva voda z potoka Bystrianka. Povolený odber pre zasnežovanie lyžiarskeho areálu je $Q = 20,0 \text{ l.s}^{-1}$ rozhodnutím OÚ - OTOŽP Brezno č.1/9/98 z 30.6.1999. Voda z povrchového odberu je privádzaná do šachty pre prírodné kúpalisko na Táloch. Zo šachty je privodným potrubím profilu DN 200 v dĺžke 1150 m voda privádzaná do čerpacej stanice situovanej pri dolnej stanici lyžiarskych vlekov. Z čerpacej stanice je voda prečerpávaná do systému vonkajšieho rozvodu zasnežovania. Ide o nízkotlakový systém zasnežovania so stabilnou čerpacou stanicou. V návrhu ÚPN obce Horná Lehota sa uvažuje s dobudovaním vodných plôch o objeme 40 000 m³ pre účely akumulácie vody, ktoré budú využívané v zime na zasnežovanie svahov v SKI centrum Tále a v lete na zavlažovanie golfového ihriska.

V rekreačnej lokalite Chopok – Juh je vybudovaný systém zasnežovania zjazdových tratí. Zdrojom vody pre zasnežovací systém je vodný tok Bystrianka. Ide o povrchový odber $Q = 113,00 \text{ l.s}^{-1}$ na 16,00 rkm toku Bystrianka, ktorý je povolený rozhodnutím ŠVS A 2012/01282 Kan. Ev.č.21/17/2012 zo dňa 12.7.2012. Podľa rozhodnutia musí byť v toku zachovaný zostatkový prietok $Q_{355} = 104 \text{ l.s}^{-1}$ v mesiacoch január, február, marec, november a december. Voda z povrchového odberu vteká do čerpacej stanice, ktorá je prepojená s hlavnou čerpacou stanicou v Krupovej. Výroba tlakového vzduchu

pre potreby zasnežovacej technológie je zabezpečená v posilňovacej čerpacjej a kompresorovej stanici v objekte kabínkovej lanovej dráhe Kosodrevina – Chopok na Kosodrevine.

Zavlažovanie a odvádzanie vôd z golfového ihriska

V riešenom území rekreačnej lokality Tále sú vybudované dve golfové ihriská – 18 a 9 jamkové. Na zabezpečenie kvalitného trávnatého povrchu golfového ihriska je potrebné umelé zavlažovanie. Z plôch golfového ihriska sa zavlažujú jamkoviská, odpaliská a hracie dráhy. Ako zdroj úžitkovej vody je povrchový odber na 11,4 rkm potoka Bystrianka. Využíva sa systém privodu úžitkovej vody pre umelé zasnežovanie do časti SKI centra Tále. Povolené množstvo pre odberu je $Q_{\max} = 7,5 \text{ l.s}^{-1}$ je stanovené rozhodnutím OÚ v Brezne č. ŠVS A 10915/2000 Ing. Pe z 6.6.2000. Na čerpaciu stanicu pre SKI centrum sa napája aj zavlažovací systém pre golfové ihriská. Ďalším zdrojom vody pre zavlažovací systém je zbernú nádrž (jazierko) golfového ihriska v povodí Čierneho potoka, ktorá zároveň bude slúžiť aj ako prirodzená prekážka v hre. Zabezpečí sa tak polouzavretý kolobeh vody a znížia sa nároky na vodu z povrchového odberu z potoka Bystrianka.

V území golfového ihriska je vybudovaný odvodňovací systém a čistenie vôd z golfových ihrísk. Odvodňovací systém pozostáva z podpovrchovej drenáže a z povrchových odvodňovacích priekop. Podpovrchovou drenážou sa odvodňujú odpaliská, jamkoviská, hracie dráhy, pieskoviská, trávnaté jamy a cvičná lúka. Drenážny systém z odpalísk a jamkovísk je riešený tak, že presiaknuté vody sa nevypúšťať priamo do recipientu, ale sú odvádzané do koreňových čistiarní. Hracie dráhy sú odvodnené výustami a odpadové vody sú tiež odvádzané do koreňových čistiarní. Do koreňových čistiarní okrem podpovrchovej drenáže sú zaústené aj vody z povrchových priekop golfového ihriska. Na výusti koreňových čistiarní je prevádzaná kontrola kvality vypúšťaných vôd.

Návrh protipovodňových opatrení v urbanizovanom prostredí:

- rešpektovať prirodzené terénne depresie ako recipienty vôd z povrchového odtoku,
- zabezpečiť orbu na veľkoplošných plochách v smere vrstevníc, väčšie rozorávané plochy rozdeliť pásmi trvalej vegetácie (remízky alebo zasakovacie pásy)
- pri akejkoľvek novej zástavbe v obci navrhujeme realizovať program zadržiavania dažďových vôd na vhodných lokalitách. To znamená dažďové vody zo striech domov i výrobných hál, zachytávať napríklad v záhradných jazierkach i iných vhodných vodných plochách
- Zachovať prirodzené korytá tokov, obnoviť sprievodné porasty tokov na pobrežných pozemkoch, kde boli odstránené.
- Zabezpečiť ochranu inundačných území tokov, zamedziť v nich výstavbu a iné nevhodné činnosti v zmysle zákona č. 7/2010 Z.z. o ochrane pred povodňami.

V rámci opatrení pred povodňami navrhujeme revitalizáciu jestvujúcej úpravy miestneho potoka v zastavanej časti obce Horná Lehota so zachovaním sprievodnej brehovej vegetácie, prípadne jej dosádzanie realizovať z miestnych vhodných drevín.

Ochranu pre povodňami ustanovuje zákon č. 7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami. Jednou z požiadaviek zákona je stanovenie opatrení na ochranu pred povodňami a povinnosti pri hodnotení a manažmente povodňových rizík s cieľom znížiť nepriaznivé dôsledky povodní na ľudské zdravie, životné prostredie, kultúrne dedičstvo a hospodársku činnosť.

V ÚPN obce Horná Lehota navrhujeme

- preventívne opatrenia na ochranu zastavaného územia obce pred zaplavením povrchovým odtokom
- zvýšenie akumulácie zrážkových vôd v povodiach miestnych vodných tokov – zadržiavať dažďové vody na úžitkové účely v podzemných dažďových zásobníkoch v rámci zastavaného územia obce. V prípade prebytku odvádzat dažďovú vodu do vsakovacích systémov. Týmto riešením sa zabezpečí, že dažďové vody ktoré do územia spadnú v ňom ostanú a tým sa zastabilizujú odtokové pomery v krajine, zvýši sa retenčná schopnosť povodia a podporí sa prirodzená akumulácia vody v riešenom území.
- zníženie maximálneho prietoku – realizovať nešpecifikované pôdoochranné opatrenia, ako sú zasakovacie rigoly a pásy v k.ú. obce a vykonávať pravidelnú údržbu vodných tokov. Zachovávať pobrežné pozemky pri vodných tokoch, ktorých rozsah je stanovený zákonom o vodách.

- **Odpady - celkové množstvo (t/rok), spôsob nakladania s odpadmi:**

Obec v zmysle zákona o odpadoch č. č. 79/2015 Z.z. v platnom znení zodpovedná za nakladanie a likvidáciu komunálneho a drobného stavebného odpadu ktorý vzniká na území obce. Obec nemá vypracovaný Program odpadového hospodárstva, v oblasti odpadového hospodárstva sa riadi Programom odpadového hospodárstva Banskobystrického kraja na roky 2016-2020. Obec má upravené nakladanie s komunálnym odpadom a drobnými stavebnými odpadmi, vznikajúcimi v obci cez VZN. Pôvodcom odpadu je každý pôvodný pôvodca, ktorého činnosťou odpad vzniká, alebo ten, kto vykonáva úpravu, zmiešavanie alebo iné úkony s odpadmi, ak ich výsledkom je zmena povahy alebo zloženia týchto odpadov.

Opadové hospodárstvo v obci je možné rozdeliť do dvoch skupín: odpad produkovaný obyvateľmi obce a malými prevádzkami v obci a odpad produkovaný v rekreačných lokalitách podnikateľskými subjektmi rekreatantami.

V obci Horná Lehota zabezpečuje odvoz komunálneho odpadu pre obyvateľov, bytové organizácie a podnikateľské subjekty obec. Jedná sa o zmesový komunálny odpad, objemný odpad a drobný stavebný odpad. V obci je zabezpečený separovaný zber skla, papiera, plastov, textilu, elektro odpad a biologicky rozložiteľný odpad. Jednotlivé druhy odpadov (sklo, textil) sa separujú do farebne rozlíšených maloobjemových kontajnerov, ktoré sú rozmiestnené na území obce, plasty a papier pôvodcovia odpadu odovzdávajú jedenkrát mesačne v deň mobilného zberu, ktorý vopred určí obec. Obec Horná Lehota nemá vybudovanú kompostáreň, čo je vzhľadom na rozsiahlu plochu trávnatých plôch výrazne chýbajúcou prevádzkou.

Obec Horná Lehota v zmysle platných právnych predpisov v odpadovom hospodárstve vykonáva triedený zber nasledovných zložiek komunálneho odpadu:

- 200101 – papier a lepenka,
- 200102 – sklo,
- 200121 – žiarivky a iný odpad obsahujúci ortuť,
- 200123 – vyradené zariadenia obsahujúce chlórfluórované uhlíkovodíky,
- 200126 – oleje a tuky iné ako uvedené v 200125,
- 200127 – farby, tlačiarenské farby, lepidlá a živice obsahujúce nebezpečné látky,
- 200133 – batérie a akumulátory uvedené v 160601, 160602 alebo 160603 a netriedené batérie a akumulátory obsahujúce batérie
- 200135 – vyradené elektrické a elektronické zariadenia iné ako uvedené v 200121 a 200123, obsahujúce nebezpečné časti,
- 200139 – plasty,
- 200140 – kovy,
- 160103 – opotrebované pneumatiky,
- 160107 – olejové filtre.

Pri využívaní územia je nutné rešpektovať nasledovné zásady:

- Do riešeného územia neumiestňovať prevádzky tvoriace nebezpečný odpad.
- Komunálny odpad separovať
- Zabezpečiť správne nakladanie s nebezpečným odpadom.
- V území obce nezriaďovať skládky odpadu.
- Organický odpad kompostovať.
- Nepoužiteľné časti odpadu ukladať na regionálnej skládke komunálneho odpadu.

Problémom pri riešení odpadového hospodárstva v obci sú rekreačné lokality, ktoré sú vzdialené od jadrovej ovce. Odvoz a likvidáciu odpadu zabezpečuje obec. Taktiež je potrebné stanoviská kontajnerov zabezpečiť proti medvedom, ktoré sa v riešenom území nachádzajú.

V navrhovanom riešení z hľadiska odpadového hospodárstva je potrebné akceptovať tieto zásady:

- neumiestňovať v riešenom území prevádzky tvoriace nebezpečný odpad, vo výrobných plochách / v priemyselnom parku/ v prípade umiestnenia takejto prevádzky dôsledne . sledovať a kontrolovať nakladanie s nebezpečným odpadom v súlade s platnou legislatívou
- separovať komunálny odpad, postupne znižovať limity odpadov vyvázaných na regionálnu skládku
- Zabezpečiť správne nakladanie s nebezpečným odpadom oprávnenými subjektami
- Postupne likvidovať čierne skládky odpadu, dbať, aby nevznikali nové
- Zriadiť zberný dvor, podporovať likvidáciu biologického odpadu kompostovaním - vo variante A navrhnutý v severnej časti navrhovaného zastavaného územia pri ploche športu a pri existujúcom kompostovisku, vo variante B je zberný dvor navrhnutý pod ČOV

• **Hluk a vibrácie**

Riešené územie nie je plošne zaťažené nadmerným hlukom. Najvýznamnejším zdrojom hluku sú líniové cestné zdroje. V budúcnosti je potrebné eliminovať prípadný stret funkcií a bývania so zdrojmi hluku a vibrácií od líniových dopravných ťahov. Pri využívaní územia neuvažovať s umiestnením prevádzok zvyšujúcich hladinu hluku.

Podľa ustanovení Vyhlášky č. 237/2009 Z. z. a Vyhlášky č. 549/2007 Z. z. sú určené najvyššie prípustné hodnoty ekvivalentných hladín hluku A vo vonkajšom prostredí. Podľa vyhlášok je vonkajší priestor v obytnom území v okolí diaľnic, ciest I. a II. triedy, miestnych komunikácií s hromadnou dopravou, železničných dráh, letísk a mestských centier zaradený do III. kategórie, kde platia najvyššie prípustné hodnoty hluku z dopravy v dennom období 60 dB. Rovnaký priestor v okolí miestnych komunikácií je zaradený do II. kategórie, kde platia najvyššie prípustné hodnoty hluku z dopravy v dennom období 50 dB. V riešenom území nie sú vykonávané merania hluku.

Zdrojom hluku a vibrácií je prieťah cesty II/584, ktorá však neprechádza zastavaným územím obce. Obcou prechádza cesta III/2374, ktorá v obci končí. Na tomto úseku nebolo sčítanie dopravy vykonané.

Katastrálnym územím prechádza cesta III/2373 – križovatka s cestou II/584 – Dolná Lehota, ktorá zabezpečuje dopravnú obsluhu rekreačných území Tále a Krpáčovo. Intenzita dopravy na tejto ceste je nasledovná:

Sčítací úsek	Číslo cesty	T	O	M	Spolu
2010 - 94860	III/2373	137	1048	2	1187
2015 - 94860	III/2373	157	973	15	1145

Územný plán navrhuje nové dopravené prepojenie obcí Horná Lehota a Dolná Lehota v parametroch B3 MOK 7,5/60 v trase súčasnej poľnej cesty v smere na západ od zastavaného územia obce a Dolná Lehota (Obec) – Krpáčovo a Tále vo funkčnej triede C3 – MOK. Spojenie rekreačných stredísk Tále a Krpáčovo cez navrhované plochy ICHR je navrhnuté novou miestnou komunikáciou.

• **Žiarenie a iné fyzikálne polia**

Katastrálne územie obce spadá do nízkeho až stredného radónového rizika. Nie sú evidované zvýšené radónové riziká (cU nad 4 ppm).

Prezentované výsledky radónového prieskumu nenahradzujú podrobný radónový prieskum. Výsledky podávajú len základné informácie o radónovej situácii a slúžia ako podklad pre usmernenie ďalších prieskumných prác.

Podľa § 20 ods. 3 zákona č. 569/2007 Z. z. o geologických prácach (geologický zákon) v znení neskorších predpisov ministerstvo vymedzuje nasledovné riziká stavebného využitia územia:

- stredné radónové riziko. Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom stredného radónového rizika je potrebné posúdiť podľa zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhlášky MZ SR č. 528/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách na obmedzenie ožiarovania z prírodného žiarenia.

Na základe platnej vyhlášky MZ SR č.12/2001 Z.z. o požiadavkách na zabezpečenie radiačnej ochrany je ustanovený postup stanovenia objemovej aktivity radónu v pôdnom vzduchu a priepustnosti základových pôd stavebného pozemku prílohou č.7.

V katastrálnom území nie sú zdroje ionizujúceho žiarenia. Pri využívaní územia neuvažovať so zriadením zariadení, ktoré je možné charakterizovať ako zdroj tohto žiarenia.

• **Doplňujúce údaje**

Na zabránenie erózie svahov západne od zastavaného územia obce sú navrhované nasledovné opatrenia:

- Zmeniť spôsob obhospodarovania veľkoblokovej ornej pôdy, rozčleniť makroštruktúry na menšie bloky (mezoštruktúry), formou rôznych osevných postupov (striedaním plodín) s dodržaním podmienky členenia blokov po vrstevnici, resp. doplnením línií nelesnej drevinovej vegetácie.
- Zmeniť osevné postupy t.j. striedať plodiny s ochranným účinkom a vylúčiť z pestovania plodiny s väčším eróznym ohrozením na svahoch so sklonom nad 7°,
- Aplikovať agrotechnické protierózne opatrenia - orba a seba po vrstevnici, zvlášť na svahoch so sklonom nad 7°,
- Aplikovať biotechnické protipovodňové opatrenia na plochách ornej pôdy,
-
- Zlepšiť hydropedologické vlastnosti pôd so zreteľom na zvýšenie vodnej kapacity, vsakovacej schopnosti a udržanie organickej hmoty (zvýšenie intenzity presakovania vody do pôdy),
- Realizovať protierózne opatrenia a výsadbu protieróznej vegetácie - vytvárať prirodzené prekážky povrchovému odtoku na zvýšenie retenčnej schopnosti územia a elimináciu vodnej erózie - zakladať zasakovacie trávnaté pásy, resp. ochranné pásy zelene (stromy a kry) po vrstevniciach na skrátenie dĺžky svahu a zníženie povrchového odtoku, zvlášť na plochách ohrozených silnou a veľmi silnou vodnou eróziou, alternatívne intenzívne bezorbové pestovanie krmovín,
- Obnoviť odvodňovacie priekopy s cieľom zmierniť škody páchané záplavami. Bloky ornej pôdy rozčleniť tak, aby vznikli remízky zachytávajúce prívalovú vodu.

Údaje o iných výstupoch v podobe zásahov do prostredia nie sú v rámci návrhu Územného plánu obce Horná Lehota relevantné. V území obce nie sú realizované ani navrhované žiadne významné terénne úpravy a zásahy do krajiny.

C. KOMPLEXNÁ CHARAKTERISTIKA A HODNOTENIE VPLYVOV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA

I. Vymedzenie hraníc dotknutého územia

Riešené územie pre územný plán obce je vymedzené administratívno-správnymi hranicami obce, t. j. hranicou katastrálneho územia Horná Lehota. Z územného hľadiska chotár obce patrí do regiónu Pohronia. Katastrálne územie má severo-južný pretiahnutý tvar. Jadrová časť obce sa nachádza v jeho južnej časti. Obec Horná Lehota je alokovaná 12 km severozápadne od okresného mesta Brezno a 37 km východne od krajského mesta Banská Bystrica. Z hľadiska regionálnych územných vzťahov je súčasťou Banskobystrického samosprávneho kraja. Nachádza sa na okraji Nízkych Tatier, patrí do regiónu Chopok Juh. Nadmorská výška stredu obce je 640 m.n.m. a priemerná hustota obyvateľstva je 12,99 obyvateľov/km². Počet obyvateľov v r. 2015 bol 596. V porovnaní s ostatnými obcami Slovenska

patrí medzi riedko zaľudnené obce. Celková plocha katastra je 4589 ha.

Administratívno – správne územie obce Horná Lehota hraničí s katastrálnymi územiami Dolná Lehota, Podbrezová, Valaská, Bystrá, Brezno, Liptovský Ján a Demänovská dolina. Katastrálne územia je morfológicky členité.

II. Charakteristika súčasného stavu životného prostredia dotknutého územia- podľa stupňa územnoplánovacej dokumentácie

- 1. Horninové prostredie – inžiniersko-geologické vlastnosti, geodynamické javy (napr. zosuvy, seizmicita, erózia a iné), ložiská nerastných surovín, geomorfologické pomery (napr. sklon, členitosť), stav znečistenia horninového prostredia.**

1.1 Geologické podmienky

Podľa geomorfologického členenia Slovenska (Mazúr, Lukniš 1986) patrí riešené územie v rámci Alpsko-himalájskej sústavy, podsústavy Karpát, provincie Západné Karpaty, subprovincie Vnútorne Západné Karpaty. Západná d'umbierska časť patrí k pásnu jadrových pohorí východná kráľovohol'ská časť k veporskému pásnu. Rozhranie medzi týmito dvoma geotektonickými celkami sleduje priebeh tzv. čertovickej línie, pozdĺž ktorej bolo veporské pásmo nasunuté na pásmo jadrových pohorí pri kriedových horotvorných pohyboch. V d'umbierskej časti kryštalické jadro pozostáva z najodolnejších prvohorných vyvretých a premenených hornín, budujú predovšetkým hrebeňovú a južnú časť pohoria. Druhohorné sedimenty sú v oveľa menšej miere zastúpené v južnej časti pohoria. Horehronské podolie majú pestrú geologickú stavbu. Popri druhohorných vápencoch, dolomitoch a slieňovcoch sa zachovali zvyšky tret'ohorných sedimentov, málo spevnené štrky, piesky a íly.

Vnútorne Karpaty - s paleoalpínskou, predpaleogénou príkrovovou stavbou, pásmo vnútorných Karpát (= vnútorné Karpaty). Vnútorne Karpaty chápeme ako predgosauskú vrásovo-príkrovovú sústavu vzniknutú štruktúrou bazénov od kimerských po mediteránne fázy, bez ohľadu na povahu bazénov a popríkrovovú deformáciu. Vertikálne sú rozvrstvené na príkrovovú sústavu a na nej ležiace popríkrovové vrchnokriedové až neogénne sedimentárne a vulkanické formácie.

Vo vnútorných Karpatoch odlišujeme tektonické jednotky – jednou z nich je Veporikum. K veporiku počítame: (1) kryštalikum západnej časti Slovenského rudohoria, Kráľovo-hol'ských Tatier a Čiernej hory a jeho mladopaleozoický a mezozoický sedimentárny obal, (2) sústavu príkrovov budovaných mezozoickými sekvenciami v pásme jadrových pohorí, ležiacich nad tatrikom.

Vnútrokarpatský paleogén reprezentuje podtatranská skupina. Pozostáva z bazálnych zlepcov, (ílovcov a z flyšového súvrstvia s celkovou hrúbkou až cez 1000 m. Vek tejto skupiny je diachrónny a pohybuje sa od kui-su po oligocén (v Handlovskej kotline až eger). Dnešné rozšírenie podtatranskej skupiny indikuje, že vnútrokar-patská príkrovová sústava, s výnimkou oblasti Slovenského Rudohoria, bola v eocéne a oligocéne sedimentač-ným bazénom. Sedimenty budínskeho vývoja (alebo maďarského paleogénu) zasahujú len okrajovo na územie južného Slovenska.

1.2 Inžiniersko-geologické vlastnosti

Územie z inžiniersko-geologického hľadiska (Hrašna, M., Klukanová, A., Atlas krajiny SR, 2002) patrí do jedného inžiniersko-geologického regiónu a rajónov:

Severná časť katastrálneho územia v rajóne kvartérnych sedimentov (magnetických intruzívnych hornín a vysokometamorfovaných hornín. Južná časť katastrálneho územia spadá do rajónu predkvartérnych sedimentov - spevnených sedimentov v celku, a striedajúcich sa súdržných a nesúdržných sedimentov.

Z hľadiska hydrogeologického regiónu celé územie patrí do regiónu kryštalikum a mezozoikum juhozápadných svahov Nízkyh Tatier.

1.3. Geodynamické javy

Zosuvy

V katastrálnom území sú zaregistrované zosuvy, ktoré sú zakreslené v grafickej časti územného plánu a je ich potrebné vymedziť ako plochy vyžadujúce zvýšenú ochranu podľa § 12 ods. 4 písm. o) Vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 55/2001 Z. z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii a vyznačiť v územnoplánovacej dokumentácii. Hodnotenú územie patrí do rájónu potenciálne nestabilných až nestabilných území.

Z geodynamických javov sú najviac rozšírené plošné, frontálne, prúdové zosuvy s rôznym stupňom aktivity. Postihujú svahy údolí a brehy vodných tokov. Vo vysokohorských častiach riešeného územia je možné pozorovať v zemskom povrchu viditeľné stopy po snehových lavínach. Územie je citlivé na väčšie antropogénne zásahy.

Erózia pôdy

Potenciálna erózia predstavuje možnú ohrozenosť pôdy procesmi vodnej alebo veternej erózie ak by bol odstránený ochranný vplyv vegetačného pokryvu pôdy. V zhode so zákonom č. 220/2004 Z.z. v platnom znení je každý užívateľ poľnohospodárskej pôdy povinný vykonávať trvalú a účinnú protieróziu ochranu poľnohospodárskej pôdy vykonávaním ochranných opatrení podľa stupňa erózie poľnohospodárskej pôdy (§ 5, odstavec 2). Pôdoochranné opatrenia sú zamerané na zachovanie kvalitatívnych vlastností a funkcií pôdy a na jej ochranu pred poškodením a degradáciou. Mieru potenciálnej erózie poľnohospodárskej pôdy stanovil VÚPOP z informačného systému BPEJ, podľa ktorej sa v území vyskytujú pôdy s potenciálnou vodnou eróziou v kategórii:

Hraničné hodnoty kategórií erodovanosti poľnohospodárskych pôd

Kategória	Erodivateľnosť	Priemerná ročná strata pôdy
1	Žiadna až slabá	žiadna až slabá (0 - 4 t/ha/rok)
2	stredná	stredná (4 - 10 t/ha/rok)
3	vysoká	vysoká (10 - 30 t/ha/rok)
4	extrémna	extrémna (> 30 t/ha/rok)

Zdroj: VÚPOP

Zaradenie honov do stupňov ohrozenia vodnou eróziou na základe ich svahovitosti

Kategória	Sklon svahu	Kód svahovitosti BPEJ	Charakter erózie
1	0 – 3°	-	bez erózie
2	3 – 7°	2,3	stredná erózia
3	7 - 12°	4,5	silná erózia
4	nad 12°	6,7,8,9	extrémna erózia

Zdroj: STN 75 4501

Seizmicita

Podľa seizmického ohrozenia územia v hodnotách makroseizmickej intenzity pre 90 % pravdepodobnosť nepresiahnutia počas 50 rokov (t. j. periódu návratnosti 475 rokov) patrí riešené územie obce Horná Lehota podľa Medvedevovej-Sponheuerovej-Kárníkovej stupnice MSK-64 medzi územia s ohrozením 6° MSK-64. Samotné seizmické ohrozenie predstavuje pravdepodobnosť neprekročenia pohybu stanovenej úrovne počas daného časového intervalu. V samotnom území sa nenachádza žiadne epicentrum makroseizmicky pozorovaných zemetrasení v r.1034 – 1999.

1.4 Ložiská nerastných surovín

V riešenom území nie sú evidované zdroje nerastných surovín, nie je tu evidované

vyhlásené ani chránené ložiskové územie ani dobývací priestor. Do riešeného územia nezasahuje ani prieskumné územie.

Do katastrálneho územia zasahuje Lom – Dolná Lehota pre ťažbu rúd, pravdepodobná environmentálne záťaž.

2 Klimatické pomery – zrážky (napr. priemerný ročný úhrn a časový priebeh), teplota (napr. priemerná ročná a časový priebeh), veternosť (napr. smer a sila prevládajúcich vetrov).

Podľa mapy klimatických oblastí (Atlas krajiny SR) katastrálne územie patrí v jeho južnej časti do mierne chladného veľmi vlhkého okrsku a postupne cez chladný horský veľmi vlhký prechádza až do studeného horského (na hrebeni Chopku)

Horské polohy približne nad 1500 m n. m. majú veľmi studenú horskú klímu s priemernými teplotami v januári -7° až -8° C (na hlavnom hrebeni približne -9°) priemer teplôt v júli tu dosahuje 7° až $11,5^{\circ}$ C. Nižšie položené lesnaté oblasti vyznačujú sa chladnou až studenou klímou, s priemernými januárovými teplotami -5° až -7° C a júlovými teplotami $11,5^{\circ}$ až 16° C. Najvyššie položená meteorologická stanica na Chopku vo výške 2000 m n. m. uvádza priemernú ročnú teplotu vzduchu $-1,2^{\circ}$ C. Kotlinové časti Národného parku charakterizuje mierne suchá až vlhká klíma, s veľkou inverziou teplôt. Priemerné januárové teploty klesajú na $-3,5^{\circ}$ až -6° C, júlové vystupujú na $14,5^{\circ}$ až 18° C.

Priemerná ročná teplota vzduchu v $^{\circ}$ C za obdobie 2009-2015 na stanici Chopok

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Priemerná ročná teplota
-7,8	-8,1	-5,1	-1,0	+3,3	+6,8	+9,2	+9,7	+5,4	+1,8	-1,1	-5,3	+0,6

zdroj: SHMÚ

Zrážkové pomery

Množstvo zrážok v našich zemepisných šírkach závisí predovšetkým od nadmorskej výšky a geomorfologických pomerov. Priemerný ročný úhrn zrážok v riešenom území sa v rokoch 1980 - 2010 pohyboval cca 1250 -1500 mm. Priemerný úhrn zrážok za roky 2011 -2015 je 1175 mm. Podľa ročného chodu zrážok je najdaždivším mesiacom júl (153,1 mm), najsuchším december (54,1 mm).

Priemerný počet dní v roku so snehovou pokrývkou s výškou > 1 cm sa pohybuje v riešenom území od 136-150. Priemerný počet dní v roku so snežením dosahuje 81-90 (Klimatický atlas SR, 2015).

Priemerný úhrn zrážok za obdobie 2011-2015 na stanici Chopok

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Priemerný úhrn zrážok
124,9	73,3	72,4	68,1	135,6	151,3	153,1	78,5	105,5	95,1	65,5	54,1	1177,5

Zdroj: SHMÚ

Z porovnania priemerných hodnôt úhrnu zrážok za roky 1980 -2010 a 2011 -2015 je zrejмый vzostup priemernej ročnej teploty a úhrnný pokles zrážok.

Veterné pomery

V prúde vzduchu sa uplatňujú vo veľkej miere vplyvy reliéfu a termické vplyvy, a to v dennom aj ročnom chode smeru a rýchlosti vetra. Záujmové územie sa vyznačuje výraznou členitosťou reliéfu, čo sa odzrkadľuje aj v smeroch prúdenia vetra.

V riešenom území prevláda južný a severozápadný smer vetra. Priemerná ročná rýchlosť vetra dosahuje v území 3,0 m.s-1, na Chopku dosahuje rýchlosť vetra silu víchrice s nárazovou rýchlosťou vetra 75 -88 km/hod . v početnosti 11% až orkán s nárazovými rýchlosťami 118 km/hod. v priemere v 3% početnosti.

3 Ovzdušie – stav znečistenia ovzdušia

V obci Horná Lehota nie sú evidované žiadne veľké zdroje znečistenia ovzdušia. Znečistenie ovzdušia spôsobené diaľkovým prenosom imisíí nie je možné na lokálnej úrovni ovplyvniť. Katastrálne územie patrí do oblastí s nízkym stupňom znečistenia ovzdušia, v ktorom nedochádza k prekračovaniu stanovených limitných hodnôt znečisťujúcich látok v ovzduší.

K potencionálnym prevádzkovateľom so stredným zdrojom znečistenia možno zaradiť družstvo, ktorý sa zaoberá chovom hospodárskych zvierat a čiastočne na rastlinnú výrobu. Najväčší podiel v znečisťovaní ovzdušia tvorí doprava, zimný posyp ciest a resuspenzia častíc zo stavenísk, skládok sypkých materiálov a vykurovania.

Malí znečisťovatelia ovzdušia (právnické aj fyzické osoby - MZZO) zodpovedajú za vypúšťanie znečisťujúcich látok do ovzdušia, sú povinní čo najviac škodlivé účinky eliminovať v súčinnosti so zodpovednými orgánmi obce.

Pod vrcholom Chopku sa nachádza stanica pre monitorovanie regionálneho znečistenia ovzdušia. Podľa dostupných údajov bola v r. 2016 regionálna úroveň znečistenia ovzdušia – úroveň oxidu siričitého nebola prekročená.

4. Vodné pomery – povrchové vody (napr. vodné toky, vodné plochy), podzemné vody vrátane geotermálnych, minerálnych, pramene a pramenné oblasti vrátane termálnych a minerálnych prameňov (výdatnosť, kvalita, chemické zloženie), vodohospodársky chránené územia, stupeň znečistenia podzemných a povrchových vôd.

Povrchové vody

Celé riešené územie hydrologicky patrí do čiastkového povodia Hrona (4 - 23 - 02). Hlavným recipientom riešeného územia je potok Hnusnô, ktorý preteká k. ú. Horná Lehota v dĺžke 8,5 km. Potok Hnusnô je zaústený do Hrona v rkm 213,250 z pravej strany. Na potoku sú vybudované nasledovné úpravy:

Potok Hnusnô má prítoky:

- pr. Hnusného (303) – 1,1 rkm
- pr. Hnusného (302) – 0,6 rkm
- Richtárov (301) – 3,5 rkm
- Hornolehotský (300) – 2,1 rkm

Do riešeného územia zasahuje potok Bystrianka (305 - celková dĺžka toku 19,3 rkm) so svojimi pravostrannými prítokmi:

- Čierny (340) – 5,7 rkm
- Havránka (344) – 1,1 rkm
- Mesiačik (351) – 2,0 rkm
- Volovec (353) – 2,0 rkm
- Srdiečko (356) – 6,0 rkm
- Sedlový (357) – 2,0 rkm

A potok Červená voda (272) – 7,4 rkm, ktorý je ľavostranným prítokom Vajskovského potoka (266).

- Odtokové pomery jednotlivých tokov sú rozdielne.

Názov toku	Odtokové pomery	Komentár
Bystrianka	Odtokové pomery nie sú regulované. Tok má prirodzený prietok.	Sporadické úpravy toku v intarviláne mesta Podbrezová.
Hnusnô	Odtokové pomery sú regulované. Tok má vybudovanú malú vodnú nádrž.	Sporadické úpravy toku v intarviláne mesta Podbrezová.

Územie je odvodňované aj drobnými bezmennými prítokmi.

Vodné nádrže nad 1,0 mil.m³ - v riešenom území nie je vybudovaná vodná nádrž nad 1,0 mil.m³ Podľa ÚPN VÚC a Vodného plánu Slovenska (aktualizácia 2015) sa v riešenom území neuvažuje s výstavbou vodnej nádrže nad 1,0 mil. m³, ako aj s malou vodnou nádržou.

Malé nádrže a rybníky do 1,0 mil.m³ - v riešenom území je vybudovaná malá vodná nádrž Horná Lehota na potoku Hnusnô, ktorého prevádzkovateľom sú Železiarne Podbrezová, a.s.. Nádrž bola uvedená do prevádzky v roku 1974. Jej parametre sú nasledovné:

- celkový objem nádrže 50 tis. m³
- max. kóta hladiny 540,00 m n.m.
- plocha nádrže 2,1 ha
- vybudovaná na rkm 4,1 na potoku Hnusnô
- účel – priemysel

Ďalšou malou vodnou nádržou je Krpáčovo, ktorého prevádzkovateľom je OÚ Dolná Lehota. Jej parametre sú nasledovné:

- celkový objem nádrže 160 tis. m³
- max. kóta hladiny 699,50 m n.m.
- plocha nádrže 5,3 ha
- vybudovaná na potoku Červená voda
- účel – rekreácia a športový rybolov

Prevody vody - v riešenom území je vybudovaný prevod vody z hati na potoku Hnusnô do Železiarni Podbrezová, a.s.

Podľa ÚPN VÚC a Vodného plánu Slovenska sa v riešenom území neuvažuje s výstavbou vodnej nádrže nad ani do 1,0 mil. m³, ako aj prevod vody.

Umelé zasnežovanie

V rekreačnej lokalite Tále v roku 1998 bol vybudovaný areál zimných športov – SKI centrum Tále, kde došlo k vybudovaniu nových lyžiarskych vlekov. Lyžiarske svahy v areáli sú umelo zasnežované. Ako zdroj vody pre umelé zasnežovanie sa využíva voda z potoka Bystrianka. Povolený odber pre zasnežovanie lyžiarskeho areálu je $Q = 20,0 \text{ l.s}^{-1}$ rozhodnutím OÚ - OTOŽP Brezno č.1/9/98 z 30.6.1999. Voda z povrchového odberu je privádzaná do šachty pre prírodným kúpalisku na Táloch. Zo šachty je prívodným potrubím profilu DN 200 v dĺžke 1150 m voda privádzaná do čerpacej stanice situovanej pri dolnej stanici lyžiarskych vlekov. Z čerpacej stanice je voda prečerpávaná do systému vonkajšieho rozvodu zasnežovania. Ide o nízkotlakový systém zasnežovania so stabilnou čerpacou stanicou. V návrhu ÚPN obce Horná Lehota sa uvažuje s dobudovaním vodných plôch o objeme 40 000 m³ pre účely akumulácie vody, ktoré budú využívané v zime na zasnežovanie svahov v SKI centrum Tále a v lete na zavlažovanie golfového ihriska.

V rekreačnej lokalite Chopok – Juh je vybudovaný systém zasnežovania zjazdových tratí. Zdrojom vody pre zasnežovací systém je vodný tok Bystrianka. Ide o povrchový odber $Q = 113,00 \text{ l.s}^{-1}$ na 16,00 rkm toku Bystrianka, ktorý je povolený rozhodnutím ŠVS A 2012/01282 Kan. Ev.č.21/17/2012 zo dňa 12.7.2012. Podľa rozhodnutia musí byť v toku zachovaný zostatkový prietok $Q_{355} = 104 \text{ l.s}^{-1}$ v mesiacoch január, február, marec, november a december. Voda z povrchového odberu vteká do čerpacej stanice, ktorá je prepojená s hlavnou čerpacou stanicou v Krupovej. Výroba tlakového vzduchu pre potreby zasnežovacej technológie je zabezpečená v posilňovacej čerpacej a kompresorovej stanici v objekte kabínkovej lanovej dráhy Kosodrevina – Chopok na Kosodrevine.

V čase spracovania konceptu územného plánu súčasne prebiehal proces posudzovania vplyvov na životné prostredie zámeru činností podľa zákona č. 24/2006 Z.z. v znení neskorších predpisov „Jasná, časť Chopok Juh – skvalitnenie služieb strediska cestovného ruchu“, v ktorom sa o.i. posudzovalo aj rozšírenie zjazdových tratí a ich zasnežovanie. V koncepte územného plánu tento zámer nie je premietnutý, s rozšírením umelého zasnežovania sa neuvažuje.

Zavlažovanie a odvádzanie vôd z golfového ihriska

V riešenom území rekreačnej lokality Tále sú vybudované dve golfové ihriská – 18 a 9 jamkové. Na zabezpečenie kvalitného trávnatého povrchu golfového ihriska je potrebné umelé zavlažovanie. Z plôch golfového ihriska sa zavlažujú jamkoviská, odpaliská a hracie dráhy. Ako zdroj úžitkovej vody je

povrchový odber na 11,4 rkm potoka Bystrianka. Využíva sa systém privodu úžitkovej vody pre umelé zasnežovanie do časti SKI centra Tále. Povolené množstvo pre odberu je $Q_{\max} = 7,5 \text{ l.s}^{-1}$ je stanovené rozhodnutím OÚ v Brezne č. ŠVS A 10915/2000 Ing. Pe z 6.6.2000. Na čerpaciu stanicu pre SKI centrum sa napája aj zavlažovací systém pre golfové ihriská. Ďalším zdrojom vody pre zavlažovací systém je zbernú nádrž (jazierko) golfového ihriska v povodí Čierneho potoka, ktorá zároveň bude slúžiť aj ako prirodzená prekážka v hre. Zabezpečí sa tak polouzavretý kolobeh vody a znížia sa nároky na vodu z povrchového odberu z potoka Bystrianka.

V území golfového ihriska je vybudovaný odvodňovací systém a čistenie vôd z golfových ihrísk. Odvodňovací systém pozostáva z podpovrchovej drenáže a z povrchových odvodňovacích priekop. Podpovrchovou drenážou sa odvodňujú odpaliská, jamkoviská, hracie dráhy, pieskoviská, trávnaté jamy a cvičná lúka. Drenážny systém z odpalísk a jamkovísk je riešený tak, že presiaknuté vody sa nevypúšťajú priamo do recipientu, ale sú odvádzané do koreňových čistiarní. Hracie dráhy sú odvodnené výustami a odpadové vody sú tiež odvádzané do koreňových čistiarní. Do koreňových čistiarní okrem podpovrchovej drenáže sú zaústené aj vody z povrchových priekop golfového ihriska. Na výusti koreňových čistiarní je prevádzaná kontrola kvality vypúšťaných vôd.

Chránená vodohospodárska oblasť (ďalej CHVO)

Táto forma ochrany povrchových a podzemných vôd vyplýva z § 31 zákona o vodách a realizuje sa zákonom č. 305/2018 Z. z. o chránených oblastiach prirodzenej akumulácie vôd a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Do riešeného územia spadá územie CHVO Nízke Tatry – východná časť.

Ochranné pásma vodárenských zdrojov

Táto forma ochrany vyplýva z § 32 vodného zákona a realizuje sa formou stanovenia ochranného pásma vodárenských zdrojov (OP). Ochranné pásma vodárenských zdrojov podzemných a povrchových vôd určených na zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou sa stanovujú v zmysle zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Ochranné pásma podzemných vôd:

Do riešeného územia zasahujú OP podzemných vôd

- vodárenského zdroja Prameň Sama Chalúpku pre obec Horná Lehota, určené rozhodnutím č. PLVH-575/81- Dš z 6.X.1981,
- vodárenského zdroja prameňa Bystrá, nazývaný aj ako Tále - Chlórovňa, určené rozhodnutím č. SVS 2005/98/99 zo dňa 6.10.1981,
- vodárenského zdroja prameňa Stará Trangoška, určené rozhodnutím č. PLVH-1982/88-Dj zo dňa 17.11.1988 a jeho zmenami č. PLVH/4LO.2/1989-1 zo dňa 14.4.1989 a zmenou č. ŽP-4464.2/93-Há zo dňa 27.9.1993,
- vodárenského zdroja Hámor, ktorý zásobuje pitnou vodou obec Dolná Lehota a je určené rozhodnutím zo dňa 4.7.2003 vedeným pod č. A2003/13900,
- vodárenského zdroja prameňa Kosodrevina, určené rozhodnutím č. ŠVS- A2008/02089 Fa, zo dňa 29.12.2008,
- vodárenského zdroja prameňa Srdiečko, stanovené ochranné pásmo I. stupňa, ktoré tvorí oplotenie prameňa o celkovej rozlohe 400 m^2 a ochranné pásmo II. stupňa spadá do oblasti už vyhláseného ochranného pásma vodného zdroja Stará Trangoška,
- zdroj z Kvačkajovského potoka určený pre rekreačné zariadenie HotelHydro Krpáčovo a súkromné chaty, ktoré má vydané povolenie k užívaniu vody vydané OPLVH ONV v Banskej Bystrici dňa 29.05.1967 pod číslom VHPL 198/1967 Kt., a ktoré bolo zmenené povolením pre odber vody z dňa 13.3.1979 pod číslom PLVH 354/79-Dš a povolením z dňa 21.12.1983 pod číslom PLVH 1961/83-Dš.

Ochranné pásma povrchových vôd:

Do riešeného územia zasahuje ochranné pásmo povrchových vôd, tzn. je stanovený vodárenský tok Vajskovský potok podľa vyhlášky MŽP SR č. 211/2005 Z. z. ktorou sa ustanovuje zoznam vodohospodársky významných vodných tokov a vodárenských vodných tokov

Názov toku	Č. hydrologického poradia	V úseku od km	V úseku do km
Vajskovský potok	4-23-02-020	2,70	16,70

Do riešeného územia zasahuje povodie vodohospodársky významného toku Vajskovského potoka. Vodohospodársky významné toky sú vyhlásené vyhláškou MŽP SR č. 211/2005 Z. z.

Názov toku	Č. hydrologického poradia
Vajskovský potok	4-23-02-020

Citlivé a zraniteľné oblasti

Citlivé a zraniteľné územia podľa §§ 33 a 34 zákona o vodách sú stanovené nariadením vlády SR č. 174/2017 Z. z., ktorým sa ustanovujú citlivé a zraniteľné oblasti. V k.ú. Horná Lehota nie sú stanovené zraniteľné územia. V prílohe č. 3 zákona o vodách Kritériá na identifikáciu citlivých oblastí, podľa kritérií v k. ú. Horná Lehota nie sú takéto citlivé oblasti.

Ochrana záujmových území výhľadových vodných útvarov - vodných nádrží

Podľa Plánu manažmentu správneho územia povodia Hrona (aktualizácia rok 2015) sa v riešenom území neuvažuje s lokalizáciou výhľadového vodného útvaru - vodnej nádrže.

Ochrana prírodných liečivých a minerálnych vôd

V riešenom území sa neuplatňuje ochrana prírodných liečivých zdrojov a prírodných minerálnych zdrojov. Legislatívne podmienky pre takýto druh ochrany sú zakotvené v zákone č. 538/2005 Z. z. o prírodných liečivých vodách, prírodných liečebných kúpeľoch, kúpeľných miestach a prírodných minerálnych vodách a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

5. Pôdne pomery – kultúra, pôdny typ, pôdny druh a bonita, stupeň náchylnosti na mechanickú a chemickú degradáciu, kvalita a stupeň znečistenia pôd.

Najväčšiu výmeru riešeného územia tvoria lesné pozemky, ktoré zaberajú 3372,6371 ha čo je 73,5 % celkovej výmery riešeného územia. Poľnohospodárska pôda zaberá 605,1888, čo je 13,18 % Prevažujúce zastúpenie majú trvalé trávne porasty. Ovocné sady, chmelnice a vinice nie sú zastúpené vôbec.

Orná pôda

Orná pôda zaberá 137, 8910 ha, čo je 3% z výmery riešeného územia. Rozorané sú takmer všetky väčšie plochy v riešenom území so sklonom až do 12°. Veľkostne ide prevažne o mezoštruktúry polí od 0,9 – 35 až 50 ha.

V riešenom území sa pestujú obilniny a d'atelinotrávne miešanky.

Plochy ornej pôdy veľkosti mikroštruktúr v blízkosti sídiel obhospodarované viacerými vlastníckmi - tzv. záhumienky sa nachádzajú v kontakte so zastavanými plochami sídla.

V riešenom území sa vyskytujú nasledovné pôdne subtypy:

Kambizeme (v starších klasifikáciách: hnedé pôdy). Sú pôdy s rôzne hrubým svetlým humusovým horizontom pod ktorým je B horizont zvetrávania skeletnatých substrátov s rôznym, väčšinou však vyšším obsahom skeletu. Subtypy: typické (vyskytujúce sa vo varietach: nasýtené a kyslé), dystické silne kyslé s veľmi nízkym nasýtením bázickými kationmi, luvizemné s B horizontom s akumuláciou ílu, pseudoglejové svýrazným oglejením v B horizonte.

V katastrálnom území prevažujú kambizeme (typ) na ostatných substrátoch, na výrazných svahoch: 12 - 25°, stredne ťažké až ťažké

Rendziny charakteristické pôdy na vápencoch a dolomitoch, väčšinou s tmavým humusovým horizontom pod ktorým je substrát alebo B horizont zvetrávania. Subtypy: *typické, kambizemné* s B horizontom. V celom profile alebo len v substráte obsahujú karbonáty. V katastrálnom území prevažujú rendziny typické a rendziny kambizemné, stredne hlboké na vápencoch a dolomitoch, stredne ťažké až ťažké (veľmi ťažké), rendziny typické, plytké, stredne ťažké až ľahké, rendziny typické na výrazných svahoch: 12 - 25°, stredne ťažké až ťažké (veľmi ťažké)

Gleje (v starších klasifikáciách: glejové pôdy) - pôdy trvale zamokrených lokalít s hladinou podzemnej vody blízko povrchu (veľká časť týchto pôd má upravený vodný režim melioráciami). V katastrálnom území sa nachádzajú gleje, stredne ťažké, ťažké až veľmi ťažké

V nasledujúcej tabuľke je uvedené rozdelenie poľnohospodárskej pôdy podľa kódov BPEJ do skupín kvality pôdy podľa prílohy č. 3 k zákonu č. 220/2004 Z.z.. Podľa §12 ods. 2 a) sú chránené pôdy zaradené do prvej až štvrtej kvalitatívnej skupiny. Tieto skupiny sa v katastrálnom území nenachádzajú.

Ochrana pôdy

V poľnohospodárstve je potrebné zabezpečiť skládky dusíkatých hnojív (močovka) i vápna (často používaných pri stavbe rôznych objektov) pred splachom do vodných tokov. Na poliach nehnojiť močovkou v období pretrvávajúcich výdatných dažďov (náhle splavy dusičnanov zo svahov do tokov). V prípade chemického ničenia hľodavcov používať moderné, overené prostriedky, ktoré nie sú nebezpečné pre ryby a iné vodné živočíchy. Je nevyhnutné rešpektovať navrhnuté opatrenia na elimináciu pôdnej erózie na poľnohospodárskom pôdnom fonde.

Trvalé trávne porasty (TTP)

TTP pokrývajú 437,2159 ha (9,52%) podľa úhrnných hodnôt druhov pozemkov (ÚHDP) z celkovej výmery riešeného územia a sú reprezentované najmä pasienkami. Ide prevažne o biotop

Lk3 Mezofilné pasienky a spásané lúky;

Lk6 Podmáčané lúky horských a podhorských oblastí;

Al6 Vysokosteblové spoločenstvá horských nív na silikátovom podklade.

Lk1 Nížinné a podhorské kosné lúky;

Najväčší plošný rozsah lúčnych porastov je v západnej a severnej časti v kontakte na zastavané územie obce.

V plochách TTP boli identifikované chránené nelesné biotopy. Chránené nelesné biotopy boli určené (lokalizované) na základe mapovania trávnej vegetácie Slovenska, ktoré vykonával inštitút DAPHNE v spolupráci so Štátnou ochranou prírody SR v rokoch 1999 – 2006. Keďže neboli zmapované všetky miesta aj v predmetnom území, je predpoklad že chránené biotopy sa môžu vyskytovať aj mimo uvedených lokalít. Na základe hore uvedeného je výskyt chránených biotopov na uvedených lokalitách aj v súčasnosti veľmi pravdepodobný, ale pre objektívne posúdenie súčasného stavu trávnej vegetácie (možná degradácia, ruderalizácia, resp. úplný zánik biotopu z dôvodu zmeny využívania za posledné roky) a s tým súvisiaceho overenia prítomnosti chránených biotopov by bolo potrebné preverenie uvedených biotopov a chránených druhov na konkrétnych lokalitách (primárne kolíznych s plánovanými zámermi, pri ktorých je potenciálny zánik biotopov v budúcnosti) počas aktuálneho vegetačného obdobia.

Úhrnné hodnoty druhov pozemkov (ÚHDP) obce Horná Lehota :

Druh pozemku	Celková výmera v ha	Celková výmera v %
Orná pôda	137,8910	3,005
Záhrady	30,0819	0,655
Ovocné sady	0	0
Chmelnice, vinice	0	0
Trvalé trávne porasty	437,2159	9,527
Lesné pozemky	3372,6371	73,4939
Vodné plochy	18,4957	0,403
Zastavané plochy	191,2594	4,167
Ostatné plochy	401,0738	8,739
Spolu	4588,6549	99,989
z toho poľnohospodárska pôda	605,1888	13,187

Z hľadiska kvality sú pôdy v riešenom území sú zaradené do 6. až 9. kvalitatívnej skupiny BPEJ. Najkvalitnejšiu pôdu v 6. skupine BPEJ predstavuje jednotka č. 0906045.

Prevažná časť poľnohospodárskej pôdy patrí do skupiny 4. a 7. kvalitatívnej skupiny BPEJ. Prehľad BPEJ v riešenom území spolu s ich zaradením do typologicko-produkčných jednotiek (TPJ), kvality pôdy a ich zaradením do chránených pôd uvádza nasledujúca tabuľka.

Skupina kvality	Kód BPEJ
6.	0906045, 0965212, 0965242, 0965245, 1065245, 1068215
7.	0865442, 0965412, 0965442, 0965512, 0965542, 0971212, 0971412, 0987222, 0987242, 1065445, 1065545, 1068245, 1068415, 1068445, 1068545, 1087222, 1087223, 1087242, 1087243
8.	0894002, 0987422, 0987442, 0990462, 1087412, 1087422, 1087423, 1087442, 1087443,
9.	0883682, 0883882, 0983682, 0983685, 0983782, 0983882, 0983982, 0992682, 0992882, 0994002, 1083685, 1083785, 1083885, 1083985, 1090262, 1090462, 1092682, 1092782, 1092882,

Medzi najkvalitnejšie pôdy v katastri podľa Nariadenia vlády SR č. 58/2013 sú zaradené pôdy :

Skupina	Kód BPEJ
6.	0906045, 0965212, 0965242, 0965245, 1065245, 1068215
7	0965412, 0971212, 0971412, 0971442, 1068245

6. Fauna, flóra – kvalitatívna a kvantitatívna charakteristika, chránené vzácne a ohrozené druhy a biotopy, významné migračné koridory živočíchov.

Fauna

Z hľadiska zoogeografického členenia (Jedlička et Kalivodová, 2002) patrí hodnotené územie v rámci terestrického biocyklu do provincie listnatých lesov Karpary, Západokarptskej subprovincie. Veľká väčšina druhov listnatých lesov sa k nám prisťahovala v dobe poľadovej z lesných refúgií v juhovýchodnej a juhozápadnej Európe, prípadne i z oblasti Álp, keď sa u nás vytvorili formácie listnatých lesov. Táto zložka nášho živočíšstva je teda prevažne invázna. Provincia listnatých lesov Karpát predstavuje územie faunisticky značne rôznorodé. Podľa J. Mařana (1958) patrí sem 70% všetkých druhov živočíchov žijúcich u nás. O faune územia a širšieho okolia sa vzťahujú prevažne k vyšším živočíchom. Najlepšie poznanými skupinami fauny sú vtáky a cicavce. Nad hornou hranicou lesa žijú kamzik vrchovský tatranský (*Rupicapra rupicapra tatrica*) a svišť vrchovský tatranský (*Marmota marmota tatrica*). Z drobných zemných cicavcov existujú údaje o výskyte napr. myšovky vrchovskej (*Sicista betulina*), piskora vrchovského (*Sorex alpinus*), hrabáča tatranského (*Pitymys tatricus*), hraboša snežného tatranského (*Microtus nivalis mirhanreini*), hraboša močiarného (*Microtus agrestis*) a plšika lieskového (*Muscardinus avellanarius*).

Okrem bežných druhov, ako líška hrdzavá (*Vulpes vulpes*), kuna lesná (*Martes martes*), diviak lesný (*Sus srofa*), jeleň lesný (*Cervus elaphus*), zajac poľný (*Lepus europaeus*), jazvec lesný (*Meles meles*), lasica myšozravá (*Mustela nivalis*), je územie súčasťou teritórií (lovných, generačných) veľkých šeliem ako medveď hnedý (*Ursus arctos*), vlk dravý (*Canis lupus*), rys ostrovid (*Lynx lynx*).

Flóra

Na cca 73 % územia obce Hornej Lehoty sa nachádzajú lesné pozemky. Podľa údajov PSL LHC Lesy Ďumbier (dostupného na Mapovom serveri Národného lesníckeho centra), v druhovej skladbe lesných porastov v k.ú. Hornej Lehoty prevláda smrek (37,76 %), ďalej buk (30,13 %), kosodrevina (11,04 %), jedľa (9,24 %), javor (5,7 %), jaseň (2,22 %), smrekovec (1,31 %), ostatné – borovica, brest, breza, dub, hrab, jelša, topoľ majú zastúpenie pod 1 %. Zastúpené sú všetky vekové triedy. Najväčší podiel tvorí veková trieda 0-20 (20,42 %), 81-100 (18,08 %), 41-60 (13,8 %), 21-40 (12,63 %), 141+

(11,71 %), 101-120 (10,94 %), 61-80 (10,6 %), 121-140 (1,82 %).

Zloženie bylinnej vrstvy v lesoch nie je výrazne ovplyvnené. K typickým druhom patrí brusnica čučoriedková (*Vaccinium myrtillus*), brusnica obyčajná (*Vaccinium vitis-idaea*), papraď samčia (*Dryopteris filix-mas*), kyslička obyčajná (*Oxalis acetosella*), podbelica alpská (*Homogyne alpina*), metluška krivolaká (*Avenella flexuosa*), atď. Z druhov alpínskych trávnikov môžeme spomenúť napr. *Juncus trifidus*, *Agrostis pyrenaica*, *Carex sempervirens*, *Huperzia selago*, *Ligusticum mutellina* a ďalšie. Priestor alpínskych holí je extrémne vzácny aj pre výskyt veľkého počtu chránených a ohrozených druhov rastlín. V biotopoch skalných stien a sutín sa vyskytujú napr. štiavnička obyčajná (*Acetosella vulgaris*), zvonček okrúhlohlavý (*Campanula rotundifolia* agg.), prvosienka najmenšia (*Primula minima*), lomikameň machovitý (*Saxifraga bryoides*), silenka bezbyľová (*Silene acaulis*) a ďalšie. V kosodrevinových porastoch dominuje brusnica čučoriedková (*Vaccinium myrtillus*), ktorú dopĺňa podbelica alpská (*Homogyne alpina*), smlz chlpkatý (*Calamagrostis villosa*), chlpaňa lesná (*Luzula sylvatica*) a ďalšie.

V súvislosti s výstavbou zariadení cestovného ruchu bol v lokalite Chopok - Juh vo vegetačnom období roka 2011 realizovaný botanický prieskum (Hes-Comgeo s.r.o.). Inventarizačný prieskum flóry bol zameraný na celoplošné mapovanie výskytu druhov flóry so zreteľom na chránené druhy európskeho a národného významu. Niektoré chránené taxóny boli zaznamenané aj v rámci projektu ochrany navrhovanej prírodnej rezervácie Bystrá dolina (FSC Slovensko, 2010), alebo zámer Jasná, časť Chopok – juh – skvalitnenie služieb strediska cestovného ruchu (Envigeo s.r.o., 2019). Lokality významného výskytu chránených a vzácných druhov rastlín sa nachádzajú najmä na miestach vymedzených genofondových plôch, a ďalej sa jedná najmä o zachovalé prevažne lúčne a mokradné spoločenstvá s výskytom chránených druhov flóry a pestrú entomofaunu.

Osobitne chránené druhy rastlín a genofondové lokality

Z územia sú známe nasledovné chránené, vzácne, ohrozené, alebo zraniteľné druhy rastlín:

bieloprst belavý (*Pseudorchis albida*), borovica limbová (*Pinus cembra*), bradáčik vajcovitolistý (*Listera ovata*), bradáčik srdcovitolistý (*Listera cordata*), fialka žltá sudetská (*Viola lutea* subsp. *sudetica*), horec bodkovaný (*Gentiana punctata*), chlpánik oranžový (*Pilosella aurantiaca*), chlpánik vrcholikatý (*Pilosella cymosa*), chvostník jedľovitý (*Huperzia selago*), iskerník pahorský (*Ranunculus pseudomontanus*), kamzičník chlpatý (*Doronicum stiriacum*), krušík širokolistý (*Epipactis helleborine*), kýchavica biela (*Veratrum album*), kyjanôčka zelená (*Buxbaumia viridis*), ľalia cibul'konosná pravá (*Lilium bulbiferum* subsp. *bulbiferum*), ľalia zlatohlavá pravá (*Lilium martagon* subsp. *martagon*), lišajník pľuzgierka islandská (*Cetraria islandica*), lipnica riedka (*Poa laxa*), lipnica žulová (*Poa granitica*), očianka slovenská (*Euphrasia slovacica*), očianka tatranská (*Euphrasia tatrae*), ostrica Bigelowova (*Carex bigelowii*), pakrálik alpínsky tatranský (*Leucanthemopsis alpina* subsp. *tatrae*), pavstavač hlavatý (*Traunsteinera globosa*), päťprstnica obyčajná (*Gymnadenia conopsea*), plavúň pučivý (*Lycopodium annotinum*), plavúň obyčajný (*Lycopodium clavatum*), plavúnik alpínsky (*Diphysastrum alpinum*), poniklec biely (*Pulsatilla scherfelii*), prilbica tuhá pravá (*Aconitum firmum* subsp. *firmum*), prvosienka najmenšia (*Primula minima*), rozchodníkovec obyčajný (*Hylotelephium argutum*), sitina nit'olistá (*Juncus filiformis*), skalnica Wettsteinova pravá (*Sempervivum wettsteinii* subsp. *wettsteinii*), soldanelka uhorská (*Soldanella hungarica*), soldanelka karpatská (*Soldanella carpatica*), starček abrotanolistý karpatský (*Senecio abrotanifolius* subsp. *carpathicus*), stračia nôžka vysoká (*Delphinium elatum*), šafran karpatský (*Crocus heuffelianus*), šafran spišský (*Crocus discolor*), sucha obojpohlavná (*Empetrum hermaphroditum*), uchatka Cordova (*Porella cordaeana*), večernica slovenská (*Hesperis slovacica*), veternica narcisokvetá (*Anemone narcisiflora*), vrbá bylinná (*Salix herbacea*), vstavačovec Fuchsov pravý (*Dactylorhiza fuchsii* subsp. *fuchsii*), zubačka žliazkatá (*Dentaria glandulosa*), zvonček hrubokoreňový (*Campanula serrata*).

Krajina – štruktúra, typ, scenéria, stabilita, ochrana.

Priestorové rozmiestnenie jednotlivých prvkov krajiny štruktúry vychádza z morfológických vlastností územia, na ktoré nadväzujú aj ďalšie prírodné danosti územia (riečna sieť, vlastnosti pôd atď.). Súčasná organizácia krajiny riešeného územia nie je v plnom rozsahu postavená na rešpektovaní krajinoekologických podmienok (potenciálu) priestoru, z čoho vyplýva aj potreba realizácie krajinoekologických opatrení. Negatívnym javom, ktorý možno pozorovať v území, je odlesňovanie

krajiny spojené s výstavbou rekreačných objektov a súvisiacou infraštruktúrou, hlavne statickou dopravou.

Uvedené skutočnosti tvorili základný vstup pri rozhodovacom procese a následne pri návrhu optimálneho priestorového usporiadania a funkčného využívania riešeného územia.

Každá krajina má špecifickú kombináciu tvarov reliéfu a štruktúry povrchu, ktorá vytvára charakteristický vzhľad krajiny.

Prírodné danosti prostredia, najmä charakter reliéfu determinujú možnosti osídlenia a využitia zeme. Krajinný obraz je vizuálne vnímateľný vzhľad krajiny, chápeme ho ako zákonité usporiadanie krajiny. Javí sa ako kombinácia tvarov reliéfu (konfigurácie) a usporiadania štruktúry krajinného povrchu (kompozície). Reprezentuje predovšetkým priestorovo-vizuálne vlastnosti krajiny

Väčšinu riešeného územia pokrývajú prevažne zmiešané lesy ponad ktoré vystupujú holé svahy vysokohorskej krajiny. Plochy športu a rekreácie, občianskej vybavenosti a technickej a hlavne dopravnej infraštruktúry zastupujú antropogénne prvky. Poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo spôsobili zmenu druhového zloženia porastov.

Riešené územie patrí medzi územia s vysokou ekologickou stabilitou a pre zachovanie jeho zachovanie je nesmierne dôležité, aby všetky rozvojové zámery boli maximálne citlivo hodnotené vo vzťahu k jeho krajinnnej štruktúre a prostrediu ako celku. V katastrálnom území sa nachádza pomerne veľa prvkov s veľkým až mimoriadnym významom pre ochranu biologickej rozmanitosti, pričom mnohé pasienky a lesy, ktoré spolu zaberajú výraznú väčšinu územia zodpovedajú biotopom národného a európskeho významu v priaznivom stave. Preto je potrebné pri využívaní územia rešpektovať určité zásady alebo vykonávať opatrenia, ktoré vytvoria predpoklady pre zachovanie vysokej ekologickej kvality prírodného prostredia. Časť opatrení sleduje elimináciu prírodných procesov (primárne iniciovaných človekom) alebo priamych ľudských aktivít, ktoré na uvedené záujmy ochrany prírody negatívne vplyvajú alebo možno predpokladať ich budúci vplyv. Všetky stavebné aktivity majú dopad na krajinnú scenériu. Z tohto dôvodu v koncepte územného plánu nie sú navrhnuté zásadné rozvojové aktivity mimo vlastnú jadrovú obec.

- 8. Chránené územia, chránené stromy a ochranné pásma podľa osobitných predpisov [napr. národné parky, chránené krajinné oblasti, navrhované chránené vtáčie územia, územia európskeho významu, súvislá európska sústava chránených území (Natura 2000), chránené vodohospodárske oblasti], územný systém ekologickej stability (miestny, regionálny, nadregionálny).**

Chránené územia

Národná sústava chránených území v riešenom území

Z hľadiska záujmov územnej ochrany prírody a krajiny definovanej v rámci § 11 zákona až § 25a zákona NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov sa v rámci národnej sústavy chránených území v katastrálnom území obce Horná Lehota nachádzajú:

Prírodná rezervácia

- **(PR) Pralesy Slovenska - navrhovaná (5. stupeň územnej ochrany - navrhovaný)**

Prírodná rezervácia je navrhovaná na zabezpečenie ochrany prírodných procesov tak, aby prebiehali bez priameho vplyvu človeka a dosiahnuť prirodzenú dynamiku vývoja lesných ekosystémov, ich špecifickú štruktúru a funkcie a vytvoriť predpoklady pre zachovanie biologickej rozmanitosti a funkcií ekosystémov.

V zmysle územnej ochrany podľa § 11 až § 15 zákona platí v súčasnosti v lokalitách PR Pralesy Slovenska prvý až štvrtý stupeň ochrany. V predmetnom území je navrhovaný 5. stupeň ochrany ustanovený v znení § 16 zákona NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov. Vyhlásením PR Pralesy Slovenska dôjde k obmedzeniu najmä lesohospodárskych činností, ktoré je nevyhnutné na zabezpečenie cieľov ochrany. Za verejne prístupné časti chráneného územia budú po vyhlásení ochrany prírodnej rezervácie považované v zmysle zákona všetky existujúce turistické chodníky prechádzajúce jednotlivými lokalitami.

Tieto turistické chodníky môžu byť využívané verejnosťou aj naďalej.

Navrhovaná PR Pralesy Slovenska je situovaná v rámci časti územia Národného parku Nízke Tatry a v rámci časti územia navrhovanej PR Bystrá dolina. Územie spadá do pôsobnosti Štátnej ochrany prírody SR. V katastrálnom území Horná Lehota tento návrh zaberá výmeru 524 ha.

- (PR) Bystrá dolina - navrhovaná (5. stupeň územnej ochrany – vydané predbežné opatrenie)**
 Hlavným dôvodom vyhlásenia PR Bystrá dolina je ochrana ekosystému prirodzených lesov rôznych typov prevažne so zachovalou štruktúrou pralesovitého charakteru, ochrana ich dynamického vývoja a prirodzených procesov, v ktorých zlepšovanie stavu možno dosiahnuť len ich ponechaním na prirodzený vývoj. Cieľom ochrany v navrhovanom území je ochrana prirodzeného vývoja ekosystémov s vylúčením ľudských zásahov. Územie by mohlo slúžiť na vedecké a výskumné účely, vedecký a zážitkový turizmus. Dôvodom ochrany je aj viacero typov prirodzených a sekundárnych biotopov a množstva druhov národného a európskeho významu. V navrhovanom chránenom území sa vyskytujú viaceré biotopy európskeho významu, ako aj niekoľko vzácnejších biotopov národného významu, 5 druhov európskeho významu a niekoľko desiatok druhov národného významu. Zároveň územie navrhovanej PR je hniezdnym alebo potravným biotopom mnohých druhov vtákov, ktoré sú predmetom ochrany CHVÚ Nízke Tatry. Na území navrhovaného chráneného územia Bystrá dolina sa bude uplatňovať 5. stupeň územnej ochrany v zmysle zákona (§ 16 zákona č. 543/2002 Z.z.). Vzhľadom na charakter územia a dôvod ochrany nie je potrebné obmedzovať lov bežných druhov poľovnej zveri (jeleň, diviak) na území navrhovanej prírodnej rezervácie (§ 16 ods. 1 písm. g) zákona č. 543/2002 Z.z.). Rovnako nie je potrebné obmedzovať pohyb peších alebo skialpinistov po území PR s výnimkou výnimočných situácií (napr. v čase výrazne zvýšeného požiarneho rizika). V tejto súvislosti je však potrebné udržiavať existujúce turistické značkové trasy v dobrom technickom stave, prípadne rozšíriť ich sieť o plánovaný náučný chodník Gápel (Lesy SR, š.p.) alebo ďalšie trasy. Navrhovaná PR Bystrá dolina je situovaná v rámci časti územia Národného parku Nízke Tatry. Územie spadá do pôsobnosti Štátnej ochrany prírody SR. V katastrálnom území Horná Lehota tento návrh zaberá výmeru 824 ha.
- (NP) Nízke Tatry (3. stupeň územnej ochrany) + ochranné pásmo NP (2. stupeň územnej ochrany)**
 V roku 1978 bol Nariadením vlády SSR č.119/78 Zb. zriadený a vyhlásený Národný park Nízke Tatry (NAPANT). Po prehodnotení stavu územia, najmä vzhľadom na nové majetkové vzťahy bol vypracovaný návrh úpravy hraníc národného parku i ochranného pásma. Na základe toho v r.1997 Nariadením vlády SR č.182/97 Z.z. bola podľa nových hraníc stanovená výmera národného parku na 72 842 ha a ochranného pásma na 110 162 ha. Od 1.1.2005 je platný aktuálny Návštevný poriadok národného parku a jeho ochranného pásma, ktorý definuje Vyhláška **Krajského úradu životného prostredia v Žiline č. 9/2004 zo 4. októbra 2004 a č. 11/2004 z 9.decembra 2004**. Poslaním Ochranného pásma Národného parku Nízke Tatry je zabezpečiť také využívanie jeho územia, ktoré nebude predstavovať ohrozenie prírodných hodnôt a poslania národného parku. Katastrálne územie obce Horná Lehota zasahuje do vlastného územia Národného parku Nízke Tatry na výmere 1427 ha a do územia ochranného pásma Národného Nízke Tatry na výmere 3161 ha.

Vychádzajúc z platnej legislatívy na úseku ochrany prírody a krajiny je územná ochrana riešená najmä v § 13 (2.stupeň ochrany - ochranné pásmo národného parku), § 14 (3. stupeň ochrany - národný park), § 15 a § 16 (5. stupeň ochrany - prírodné rezervácie) zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov. Príslušnosť na vydávanie súhlasov a udelenie výnimiek zo zákona je ustanovená v § 65 zákona až § 69 zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.

Európska sústava chránených území v riešenom území (územia NATURA 2000)

Pozostáva z území európskeho významu vymedzených podľa smernice o ochrane biotopov (smernica Rady 92/43/EHS z 21. mája 1992 o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich

živočíchov a rastlín) a z chránených vtáčích území vymedzených podľa smernice o ochrane voľne žijúceho vtáctva (smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/147/ES z 30. novembra 2009 o ochrane voľne žijúceho vtáctva - kodifikované znenie).

- **ÚEV) Ďumbierske Tatry (SKUEV0302)**

Územie je navrhované z dôvodu ochrany biotopov európskeho významu: Nesprístupnené jaskynné útvary (8310), Kosodrevina (4070), Alpínske a subalpínske vápnomilné travinnobylinné porasty (6170), Suchomilné travinnobylinné a krovinné porasty na vápnom podloží (6210), Vlhkomilné vysokobylinné lemové spoločenstvá na poriečnych nivách od nížin do alpínskeho stupňa (6430), Nížinné a podhorské kosné lúky (6510), Aktívne vrchoviská (7110), Prechodné rašeliniská a trasoviská (7140), Slatiny s vysokým obsahom báz (7230), Silikátové skalné sutiny v montánnom až alpínskom stupni (8110), Vresoviská a spoločenstvá kríčkov v subalpínskom a alpínskom stupni (4060), Silikátové skalné steny a svahy so štrbinovou vegetáciou (8220), Karbonátové skalné sutiny alpínskeho až montánného stupňa (8120), Kyslomilné bukové lesy (9110), Bukové a jedľové kvetnaté lesy (9130), Javorovo-bukové horské lesy (9140), Vápnomilné bukové lesy (9150), Lipovo-javorové sutinové lesy (9180), Brezové, borovicové a smrekové lesy na rašeliniskách (91D0), Reliktné vápnomilné borovicové a smrekovcové lesy (91Q0), Horské smrekové lesy (9410), Lužné vrbovo-topoľové a jelšové lesy (91E0), Alpínske travinnobylinné porasty na silikátovom substráte (6150), Karbonátové skalné steny a svahy so štrbinovou vegetáciou (8210) a druhov európskeho významu: ochyrea tatranská, črievičník papučkový, zvonček hrubokoreňový, cyklámen fatranský, poniklec prostredný, poniklec slovenský, klinček lesklý, korýtkovec, grimaldia trojtyčinková, plocháč červený, fúzač karpatský, bystruška potočná, ohniváček veľký, roháč obyčajný, fúzač alpský, spriadač kostihojový, hlaváč bielooplutvý, mlok karpatský, kunka žltobruchá, kamzík, rys ostrovid, vydra riečna, medveď hnedý, vlk dravý, hraboš tatranský, svišť vrchovský, netopier obyčajný, netopier pobrežný, netopier veľkouchý, uchaňa čierna a podkovár malý.

V katastrálnom území Horná Lehota zaberá 1055 ha v severnej polovici katastrálneho územia, pričom stredisko cestovného ruchu Jasná - Chopok juh vynecháva. Rozprestiera sa na časti územia Národného parku Nízke Tatry s platným 3. stupňom územnej ochrany v zmysle zákona NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.

Zoznam dotknutých pozemkov uvádza Výnos Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 3/2004-5.1 zo 14. júla 2004, ktorým sa vydáva národný zoznam území európskeho významu. Územie spadá do pôsobnosti Štátnej ochrany prírody – Správy Národného parku Nízke Tatry.

- **(ÚEV) Ďumbierske Tatry (SKUEV1302)**

Územie je navrhované z dôvodu ochrany biotopu európskeho významu: Lužné vrbovo-topoľové a jelšové lesy (*91E0).

V katastrálnom území Horná Lehota zaberá 2,78 ha v lokalite Tále, kde zasahuje časť územia ochranného pásma Národného parku Nízke Tatry s platným 2. stupňom územnej ochrany v zmysle zákona NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.

Zoznam dotknutých pozemkov uvádza Opatrenie zo 7. decembra 2017 č. 1/2017, ktorým sa mení a dopĺňa výnos MŽP SR zo 14. júla 2004 č. 3/2004-5.1, ktorým sa vydáva národný zoznam území európskeho významu. Opatrením sa ustanovuje doplnok národného zoznamu území európskeho významu v súlade s uznesením vlády Slovenskej republiky č. 495/2017 z 25. októbra 2017 o Druhej aktualizácii národného zoznamu území európskeho významu. Opatrenie je uverejnené v čiaske 6/2017 Vestníka MŽP SR. Územie spadá do pôsobnosti Štátnej ochrany prírody – Správy Národného parku Nízke Tatry.

Chránené vtáčie územie

- **(CHVÚ) Nízke Tatry (SKCHVU018)**

Územie je vyhlásené za účelom zabezpečenia priaznivého stavu biotopov druhov vtákov európskeho významu a biotopov sťahovavých druhov vtákov orla skalného, tetra holniaka, tetra hlucháňa, ďatľa trojprstého, kuvika kapcavého, kuvika vrabčieho, jariabka hôrneho, bociana čierneho, orla kríľavého, výra skalného, včelára lesného, ďatľa bielochrptého, žlny sivej, ďatľa čierneho, muchárika červenohrdlého, muchárika bieločrkého, prepelice poľnej, žltouchvosta lesného, strakoša sivého, muchára sivého, lelka lesného a chriašťaľa poľného a zabezpečenia podmienok ich prežitia

a rozmnožovania.

V katastrálnom území Horná Lehota zaberá 1049 ha v severnej polovici katastrálneho územia, pričom stredisko cestovného ruchu Jasná - Chopok juh vynecháva. Rozprestiera sa na časti územia Národného parku Nízke Tatry s platným 3. stupňom územnej ochrany v zmysle zákona NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.

V rámci katastrálneho územia obce Horná Lehota zasahujú nasledovné chránené prírodné biotopy (podľa Vyhlášky MŽP SR č. 24/2003 Z.z. v znení neskorších predpisov, ktorou sa vykonáva zákon NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny):

• **Biotopy európskeho významu**

(kód podľa Katalógu biotopov SR; názov biotopu; kód NATURA2000, * prioritný biotop európskeho významu)

Lesné biotopy:

Ls1.3	Jaseňovo-jelšové podhorské lužné lesy	*91EO
Ls1.4	Horské jelšové lužné lesy;	*91EO
Ls4	Lipovo-javorové sutinové lesy;	*9180
Ls5.1	Bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy;	
	9130	
Ls5.2	Kyslomilné bukové lesy;	9110
Ls5.3	Javorovo-bukové horské lesy;	9140
Ls5.4	Vápnomilné bukové lesy;	9150
Ls9.1	Smrekové lesy čučoriedkové;	9410
Ls9.2	Smrekové lesy vysokobylinné;	9410
Kr10	Kosodrevina;	*4070

Nelesné biotopy:

Lk1	Nížinné a podhorské kosné lúky;	6510
Lk5	Vysokobylinné spoločenstvá na vlhkých lúkach;	6430
Al1	Alpínske travinno-bylinné porasty na silikátovom podklade;	6150
Al2	Alpínske snehové výležiská na silikátovom podklade;	6510
Al5	Vysokobylinné spoločenstvá alpínskeho stupňa;	6430
Al9	Vresoviská a spoločenstvá kričkov v subalpínskom a alpínskom stupni;	4060
Br6	Brehové porasty deväťsilov;	6430
Tr1	Suchomilné travinno-bylinné a krovinové porasty na vápnitom substráte;	6210
Tr8	Kvetnaté vysokohorské a horské psicové porasty na silikátovom substráte;	*6230
Sk2	Silikátové skalné steny so štrbinovou vegetáciou	8220
Pi5	Pionierske porasty zväzu <i>Alyso-Sedion albi</i> na plytkých karbonátových a bázických substrátoch	*6110
Ra6	Slatiny s vysokým obsahom báz	7230

• **Biotopy národného významu** (kód a názov biotopu podľa Katalógu biotopov SR)

Lesné biotopy:

Ls8	Jedľové a jedľovo-smrekové lesy;
Kr11	Vysadená kosodrevina;

Nelesné biotopy (travinno-bylinné):

Lk3	Mezofilné pasienky a spásané lúky;
Lk6	Podmáčané lúky horských a podhorských oblastí;
Al6	Vysokosteblové spoločenstvá horských nív na silikátovom podklade.

Územný systém ekologickej stability

Územia tvoriace úplne alebo čiastočne prvky kostry územného systému ekologickej stability v katastrálnom území Horná Lehota vymedzujeme nasledovne:

Biocentrá nadregionálneho významu

Biocentrum nadregionálneho významu NRBC-1 ĎUMBIERSKE TATRY (25 350 ha)

Jadrami biocentra sú NPR Skalka a NPR Pod Latiborskou hoľou, je charakterizované ako najhodnotnejšia časť Nízkych Tatier s výraznou a jedinečnou geomorfologickou stavbou, krasovými útvarmi, diverzitou rastlinných a živočíšnych spoločenstiev, horizontálnou a vertikálnou členitosťou. Rôznorodosti geologického substrátu, členitosti reliéfu, značnému výškovému rozpätiu až do alpínskeho vegetačného stupňa zodpovedá aj pestrosť rastlinných (kalcifilné, acidofilné druhy) a živočíšnych spoločenstiev s viacerými chránenými a endemickými druhmi. Územie NRBC siaha aj do susedných okresov. Je súčasťou CHVÚ Nízke Tatry a ÚEV Ďumbierske Tatry.

Biocentrá regionálneho významu

Nebolo vymedzené

Biocentrá miestneho významu

Biocentrum miestneho významu MBC-1 – Lovište (EVSK-1)

Druhovo pomerne bohaté spoločenstvá, klasifikované ako Nížinné a podhorské kosné lúky (Lk1, kód 6510) s výskytom niektorých vzácných, chránených a ohrozených druhov ako napríklad vstavač obyčajný (*Orchis morio*), päťprstnica obyčajná (*Gymnadenia conopsea*), vstavačovec májový (*Dactylorhiza majalis*), horec krížatý (*Gentiana cruciata*). Lokalita je výnimočná výskytom taxónu žltuška jednoduchá pravá (*Thalictrum simplex* subsp. *simplex*), ktorý tu má jedinú známú lokalitu v NP Nízke Tatry a jeho ochrannom pásme.

Biocentrum miestneho významu MBC-2 – VN Richtárovo (EVSK-2)

Umelá vodná nádrž na potoku Hnusné je významná najmä z hľadiska výskytu fauny viazanej na vodné prostredie.

Biocentrum miestneho významu MBC-3 – Lúky v lyžiarskom areáli Tále (EVSK-3)

Nížinné a podhorské kosné lúky (Lk1, kód 6510) s výskytom niektorých vzácných, chránených a ohrozených druhov, bohaté populácie tu majú napríklad päťprstnica obyčajná (*Gymnadenia conopsea*) a pavstavač hlavatý (*Trautsteinera globosa*).

Biocentrum miestneho významu MBC-4 – Jelšina na sútoku Čierneho potoka a Bystrej (EVSK-4)

Jelšový porast s dominanciou jelše lepkavej (*Alnus glutinosa*) biotopu Ls1.3 Jaseňovojelšové podhorské lužné lesy (kód 91E0*).

Biocentrum miestneho významu MBC-5 – Kopaniny (EVSK-5)

Rozsiahla lokalita s výskytom viacerých vzácných, ohrozených a chránených druhov, ako napríklad päťprstnica obyčajná (*Gymnadenia conopsea*), horec krížatý (*Gentiana cruciata*), vemenníček zelený (*Coeloglossum viride*), veternica lesná (*Anemone sylvestris*), jagavka konáristá (*Athericum ramosum*), vstavač bledý (*Orchis pallens*), hmyzovník muchovitý (*Ophrys insectifera*), guľôčka bodkovaná (*Globularia punctata*), neotinea počerná letná (*Neotinea ustulata* subsp. *aestivalis*).

Biocentrum miestneho významu MBC-6 – Nad Moskami – Dolinky (EVSK-6)

Xerofilné a mezofilné pasienky a lúky predstavujúce biotop druhov päťprstnica obyčajná (*Gymnadenia conopsea*), horec krížatý (*Gentiana cruciata*), vemenníček zelený (*Coeloglossum viride*). Iba tu bola v širšom okolí zaregistrovaná rebrika pyrenejská (*Libanotis pyrenaica*). Na lokalite hniezdi chrapkáč poľný (*Crex crex*).

Biocentrum miestneho významu MBC-7 – Pod Okošenu (EVSK-7)

Nížinné a podhorské kosné lúky (Lk1, kód 6510) a Suchomilné travinno-bylinné a krovinné porasty na vápnom substráte (Tr1, kód 6210) s výskytom vzácných, ohrozených a chránených druhov

ako napríklad päťprstnica obyčajná (*Gymnadenia conopsea*), vstavač počerný letný (*Orchis ustulata* subsp. *aestivalis*) (bohatá populácia), horec križatý (*Gentiana cruciata*), vemenníček zelený (*Coeloglossum viride*), kruštík tmavočervený (*Epipactis atrorubens*), vstavač mužský (*Orchis mascula*), hmyzovník muchovitý (*Ophrys insectifera*).

Biocentrum miestneho významu MBC-8 – Vodná nádrž Krpáčovo (EVSK-8)

Umelá vodná nádrž na potoku Červená voda je významná najmä z hľadiska výskytu fauny viazanej na vodné prostredie.

Biokoridor nadregionálneho významu

Nebolo vymedzené

Biokoridory regionálneho významu

Regionálny biokoridor nRBk-1 BYSTRIANKA (navrhovaný)

Biokoridor regionálneho významu – vodný tok Bystrianka – plní funkciu hydricko-terestrického biokoridoru. RBk vedie dolinou toku Bystrianka od NRBc Ďumbierske Nízke Tatry k NRBk Hron. Prechádza rekreačnou oblasťou Tále, sídlom Bystrá, zastavanými plochami a priemyselným areálom časti obce Valaská (Piesok). Okrem samotného potoka, v ktorom žijú napríklad druhy pstruh potočný (*Salmo trutta morpha fario*), lipeň tymiánový (*Thymallus thymallus*), hlaváč bieloplutvý (*Cottus gobio*), hlaváč pásoplutvý (*Cottus poecilopus*) je do biokoridoru zahrnutá aj sprievodná drevinová vegetácia, v ktorej prevažujú jelša lepkavá (*Alnus glutinosa*), jelša sivá (*Alnus incana*) a vŕba krehká (*Salix fragilis*).

Biokoridory miestneho významu

Nebolo vymedzené

Ekologicky významné segmenty krajiny majú hlavný význam v zabezpečovaní druhovej a krajinnokoekologickej diverzity, zamedzení vodnej a veternej erózie, udržaní kvality vody, regulácii odtokových pomerov, vytvorení refúgií pre mnohé rastliny a živočíchy a vytváraní pufrovacích zón zriedkavým ekosystémom. Vyznačujú sa vysokou reálnou alebo potenciálnou ekologickou stabilitou. Najhodnotnejšie z nich sú zaradené do siete prvkov RÚSES (biocentrá, biokoridory). Sú to lokality so zachovanými prírodnými hodnotami a z dôvodu zachovania bio- a geodiverzity je potrebné ich uchovať v čo najväčšom rozsahu. Predstavujú prvky a štruktúry krajiny s ekostabilizačnou funkciou, ktoré sa vyznačujú vysokou bio- a geodiverzitou, prípadne sa tu zaznamenal výskyt zriedkavých a vzácných druhov a spoločenstiev, definované boli na základe údajov o flóre, vtákoch, mäkkýšoch, hmyze a geológii.

Ekologicky významné segmenty krajiny

Genofondové plochy

Z významnejších nelesných biotopov boli v území vymedzené 2 genofondové plochy. Menežmentové opatrenia genofondových plôch sú realizované alebo zabezpečované organizáciou ochrany prírody – Štátna ochrana prírody SR.

Genofondové plochy nelesnej vegetácie v katastrálnom území Horná Lehota zastupujú:

Okošená	lúky	6,9 ha
Horná Lehota - Dolinky	xerotherm	40,5 ha

Názov lokality: Okošená

Príslušnosť k územnej ochrane: ochranné pásmo Národného parku Nízke Tatry (2.stupeň ochrany)

Krátka charakteristika: opustené pasienky a xerothermné trávniky

Výskyt biotopov európskeho a národného významu:

Lk1 – Nížinné a podhorské kosné lúky (6510), Tr1 – Suchomilné travinno-bylinné a krovinné porasty na vápnom substráte (6210)

Výskyt druhov európskeho významu a ohrozených druhov národného významu:

Ophrys insectifera, *Gymnadenia conopsea*, *Orchis ustulata* subsp. *aestivalis*

Súčasný hospodársky využívanie vlastními, resp. užívateľmi pozemkov:

sporadické prepásanie, menšia časť lokality pravidelne kosená

Menežmentové opatrenia realizované alebo zabezpečované organizáciou ochrany prírody:

2004, 2011-2014 kosenie a výrub náletových drevín. Výmera : 6,9 ha/na menežment 6,5 ha (ŠOP SR 1,5 ha, užívateľia 5 ha)

Názov lokality: Horná Lehota – Dolinky (2 polygóny)

Príslušnosť k územnej ochrane: ochranné pásmo Národného parku Nízke Tatry (2.stupeň ochrany)

Krátka charakteristika: opustené pasienky a xerothermné trávniky

Výskyt biotopov európskeho a národného významu:

Lk1 – Nížinné a podhorské kosné lúky (6510), Tr1 – Suchomilné travinno-bylinné a krovinové porasty na vápnitom substráte (6210)

Výskyt druhov európskeho významu a ohrozených druhov národného významu:

Ophrys insectifera, Anemone sylvestris, Orchis pallens, Aster amellus

Súčasný hospodársky využívanie vlastníckmi, resp. užívateľmi pozemkov:

sporadické prepásanie, menšia časť lokality pravidelne kosená

Menežmentové opatrenia realizované alebo zabezpečované organizáciou ochrany prírody:

2004, 2011-2014 kosenie a výrub náletových drevín. Výmera : 40,5 ha/na menežment 38,0 ha (užívateľ 38 ha)

Za významné genofondové plochy lesnej vegetácie v katastrálnom území považujeme pralesy. V rámci pralesov je odporúčaný bezzásahový režim obhospodarovania.

Genofondové plochy lesnej vegetácie v katastrálnom území Horná Lehota zastupujú:

Baba	prales	135,8 ha	501/P1
Príslop	prales	20,1 ha	508/P1
Kosodrevina	prales	30,3 ha	528/P1

Názov lokality: Baba (135.8 ha)

Príslušnosť k územnej ochrane: Národný park Nízke Tatry (3.stupeň ochrany), ÚEV Ďumbierske Tatry, CHVÚ Nízke Tatry, PR Bystrá dolina – návrh, PR Pralesy Slovenska - návrh

Krátka charakteristika: Oblasť Bystrej doliny v Nízkych Tatrách severne od obce Bystrá bola už dávnejšie známa výskytom zachovalejších lesov, prírodných lesov miestami až pralesov. Najväčšia enkláva sa zachovala na východných svahoch Baby (1 617,3 m n.m.) a Pálenice (1 653,8 m n.m.). Ide o pestrú mozaiku rôznych typov lesov. V najnižších polohách sú vyvinuté jedľovo-bukové kvetnaté lesy s dominanciou buka a hojným zastúpením jedle, ktoré tu dosahujú obvod kmeňa až 455 cm. Ďalšie dreviny sa vyskytujú len ako prímies (smrek, javor horský...). Prevažná časť plôch s výskytom tohto biotopu bola, a je aj v súčasnosti, intenzívne lesnícky obhospodarovaná a nemajú charakter pralesa. Miestami sú vyvinuté lipovo-javorové sutinové lesy, ktorých najkrajšie ukážky sa však zachovali na druhej strane doliny. Na pásmo jedľo-bučín výškovo miestami nadväzujú jedľové a jedľovo-smrekové lesy, ojedinele aj javorovo-bukové horské lesy. Kým v prvom type majú výraznú prevahu ihličnaté dreviny (smrek a jedľa), v druhom type popri dominantnom buku a vtrúsenom javore horskom má významnejšie zastúpenie iba smrek, výskyt jedle je sporadický. V najvyšších polohách nájdeme čučoriedkové smrekové lesy. Vetrový polom z novembra 2004 a následné výrazné zvýšenie populačnej hustoty podkôrneho hmyzu spustili proces výrazného rozpadu smrekových lesov spojený s dynamickou obnovou týchto plôch. Zaujímavosťou je prirodzený výskyt kosodreviny na skalnom rebre vo výške 890 n.m.. Integrita pralesov bola v niektorých častiach narušená pastvou dobytkom v dávnejšej minulosti a ťažbou dreva tak v dávnejšej, ako aj v nedávnej minulosti. Veľký potenciál je ukrytý v prepojení dynamicky sa rozvíjajúcich zimných rekreačných aktivít so zážitkovým, poznávacím a tzv. „katastrofickým“ turizmom v mimo zimnom období.

Výskyt biotopov európskeho a národného významu:

Ls9.1 Smrekové lesy čučoriedkové, Ls5.1 Bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy, Ls8 Jedľové a jedľovo-smrekové lesy, Ls4 Lipovo - javorové sutinové lesy, Ls5.3 Javorovo-bukové horské lesy

Súčasný hospodársky využívanie vlastníckmi, resp. užívateľmi pozemkov:

Predbežné opatrenie o zákaze lesohospodárskej činnosti až do vyhlásenia PR Bystrá dolina vydané

Rozhodnutím Obvodného úradu životného prostredia v Brezne č. OPaK A 2012/00468 Tí z dňa 23.3.2012

Názov lokality: Príslop (20.1 ha)

Príslušnosť k územnej ochrane: Národný park Nízke Tatry (3.stupeň ochrany), ÚEV Ďumbierske Tatry, CHVÚ Nízke Tatry, PR Bystrá dolina – návrh, PR Pralesy Slovenska - návrh

Krátka charakteristika: Prales pod sedlom Príslop má podobný charakter ako neďaleký praes Kosodrevina, s ktorým ešte v polovici minulého storočia vytváral jeden celok. V porovnaní s ním tu majú podstatne väčšie zastúpenie smrekové lesy vysokobylinné, pričom ide o najlepšie zachovalé ukážky tohto typu biotopu v celej Bystrej doline. Popri výrazne dominantnom smreku tu hojnejšie rastie iba jarabina vtáčia, iba výnimočne sa nájde aj javor horský a v posledných desaťročiach do podrastu preniká buk. Vetrový polom z novembra 2004 a následné výrazné zvýšenie populačnej hustoty podkôrneho hmyzu spustili proces výrazného rozpadu smrekových lesov spojený s dynamickou obnovou týchto plôch. Priemerný vek porastov sa pohybuje od 155 do 165 rokov, najstaršie stromy dosahujú vek cez 400 rokov. Cez lokalitu neprechádza značovaná turistická trasa. Veľký potenciál je ukrytý v prepojení dynamicky sa rozvíjajúcich zimných rekreačných aktivít so zážitkovým, poznávacím a tzv. „katastrofickým“ turizmom v mimo zimnom období.

Výskyt biotopov európskeho a národného významu:

Ls9.1 Smrekové lesy čučoriedkové, Ls9.2 Smrekové lesy vysokobylinné

Súčasný hospodársky využívanie vlastními, resp. užívateľmi pozemkov:

Predbežné opatrenie o zákaze lesohospodárskej činnosti až do vyhlásenia PR Bystrá dolina vydané Rozhodnutím Obvodného úradu životného prostredia v Brezne č. OPaK A 2012/00468 Tí z dňa 23.3.2012

Súčasný hospodársky vy Názov lokality: Kosodrevina (30.3 ha)

Príslušnosť k územnej ochrane: Národný park Nízke Tatry (3.stupeň ochrany), PR Bystrá dolina – návrh, PR Pralesy Slovenska - návrh

Krátka charakteristika: Na južnom svahu Chopku (2 023,6 m n.m.) sa vo výške 1 190 až 1 460 m n.m. medzi dvomi zjazdovkami zachoval zhruba 33 hektárový smrekový praes. Reprezentujú ho dva typy zonálnych smrečín - smrekové lesy čučoriedkové, v menšej miere aj smrekové lesy vysokobylinné. Popri výrazne dominantnom smreku tu hojnejšie rastie iba jarabina vtáčia. Iba malú enklávu na južnom okraji pokrývajú lipovo-javorové sutinové lesy. Malé enklávy jedľovo-smrekových lesov boli, žiaľ, v posledných rokoch vyťažené. Vetrový polom z novembra 2004 a následné výrazné zvýšenie populačnej hustoty podkôrneho hmyzu spustili proces výrazného rozpadu smrekových lesov spojený s dynamickou obnovou týchto plôch. Prevažná časť smrekov v tejto lokalite odumrela v rokoch 2011-2012. V pralese je založených viacero trvalých výskumných plôch, pričom výskum tu prebieha kontinuálne už od r. 1976. Cez lokality neprechádza žiadna značovaná turistická trasa. Veľký potenciál je ukrytý v prepojení dynamicky sa rozvíjajúcich zimných rekreačných aktivít so zážitkovým, poznávacím a tzv. „katastrofickým“ turizmom v mimo zimnom období.

Výskyt biotopov európskeho a národného významu:

Ls9.1 Smrekové lesy čučoriedkové, Ls9.2 Smrekové lesy vysokobylinné, Ls4 Lipovo-javorové sutinové lesy

Súčasný hospodársky využívanie vlastními, resp. užívateľmi pozemkov:

Predbežné opatrenie o zákaze lesohospodárskej činnosti až do vyhlásenia PR Bystrá dolina vydané Rozhodnutím Obvodného úradu životného prostredia v Brezne č. OPaK A 2012/00468 Tí z dňa 23.3.2012

Vysoký podiel ekologicky stabilných plôch – lesov, trávnych porastov a nelesnej drevinovej vegetácie a pomerne hustá sieť potokov, ako aj existencia chránených území, vytvárajú veľmi priaznivé podmienky pre fungovanie územného systému ekologickej stability na miestnej úrovni.

V riešenom území sa zachovalo niekoľko lokalít trávnych porastov s priaznivým stavom:

- EVSK-1 – Lovište
- EVSK-2 – VN Richtárovo
- EVSK-3 – Lúky v lyžiarskom areáli Tále
- EVSK-4 – Jelšina na sútoku Čierneho potoka a Bystrej
- EVSK-5 – Kopaniny
- EVSK-6 – Nad Moskami – Dolinky
- EVSK-7 – Pod Okošenu
- EVSK-8 – Vodná nádrž Krpáčovo

V riešenom území sa prirodzené vegetačné jednotky (lesné biotopy, kosodrevina a hole) zachovali na severe územia. V zostávajúcej časti bolo riešené územie človekom pozmenené, pôvodné lesné biotopy nahradili sekundárne lúčne a travinno-bylinné biotopy, ktoré po znížení intenzity využívania alebo v dôsledku jeho absencie sa postupne menia na krovinné biotopy a na les. Rozmanitosť biotopov v riešenom území je hodnotená ako veľmi vysoká. Kvalita biotopov sa prejavuje v ich štruktúre, biodiverzite a prítomnosti vzácných a ohrozených druhov rastlín a živočíchov.

Názov lokality: EVSK-1 - Lovište

Lokalita sa nachádza na okraji rozsiahleho komplexu intenzívne využívaných lúk a pasienkov. Na prevažnej časti lúk došlo v dávnejšej minulosti k zásahom, ktoré znížili ich biologickú hodnotu (hnojenie umelými hnojivami, prisievanie, v okrajových častiach došlo aj k plošnému rozoraniu). V súčasnosti sa postupne obnovuje pôvodná druhová diverzita týchto lúk, najcitlivejšie druhy sa však zatiaľ vyskytujú len sporadicky. Na okraji tohto komplexu sa zachovali druhovo pomerne bohaté spoločenstvá, klasifikované ako Nížinné a podhorské kosné lúky (Lk1, kód 6510) s výskytom niektorých vzácných, chránených a ohrozených druhov ako napríklad vstavač obyčajný (*Orchis morio*), päťprstnica obyčajná (*Gymnadenia conopsea*), vstavačovec májový (*Dactylorhiza majalis*), horec krížatý (*Gentiana cruciata*). Lokalita je výnimočná výskytom taxónu žltuška jednoduchá pravá (*Thalictrum simplex* subsp. *simplex*), ktorý tu má jedinú známu lokalitu v NP Nízke Tatry a jeho ochrannom pásme. Jeho výskyt tu bol potvrdený po viac ako 100 rokoch. Lokalita je nepravidelne prepásaná, značná časť je kosená. Neobhospodávané časti silne zarastajú náletom drevín (hlavne borovica a kroviny).

Názov lokality: EVSK-2 – VN Richtárovo

Umelá vodná nádrž vybudovaná na toku Hnused. Je významná najmä z hľadiska výskytu fauny. Je významných miestom pre rozmnožovanie obojživelníkov – skokan hnedý (*Rana temporaria*), ropucha bradavičnatá (*Bufo bufo*), mlok horský (*Triturus alpestris*). Na lokalite hniezdi kačica divá (*Anas platyrhynchos*), za potravou sem zaletujú bocian čierny (*Ciconia nigra*), bocian biely (*Ciconia ciconia*), volavka popolavá (*Ardea cinerea*), využíva ju aj vydra riečna (*Lutra lutra*), hojne sa tu vyskytuje užovka obyčajná (*Natrix natrix*). Lokalita je biotopom viacerých druhov vážok, zistili sme tu napr. šidlo trstinové (*Aeschna affinis*), šidielko červené (*Pyrrhosoma nymphula*), šidielko obyčajné (*Coenagrion puella*). Vo vtokovej časti nádrže sú vyvinuté porasty makrofytnej močiarnnej vegetácie tvorené druhmi pálka širokolistá (*Typha latifolia*), steblovka riasnatá (*Glyceria notata*), ostrica metlinatá (*Carex paniculata*), psinček výbežkatý (*Agrostis stolonifera*), karbinec európsky (*Lycopus europaeus*), vrblík (*Lythrum salicaria*).

Názov lokality: EVSK-3 – Lúky v lyžiarskom areáli Tále

Lúčne priestory v lyžiarskom areáli Tále sa vyznačujú nadpriemernou diverzitou flóry v rámci riešeného územia. Je to spôsobené pravidelným manažmentom lokality (kosenie, mulčovanie, odstraňovanie náletu drevín) a pravdepodobne aj občasným plôškovitým narušením vegetačného krytu. Rozsiahle terénne úpravy realizované na lúčnych biotopoch výrazne poškodili vegetáciu tejto lokality. Ich obnova však bude v prípade vhodných opatrení možná. Biotopy boli klasifikované ako Nížinné a podhorské kosné lúky (Lk1, kód 6510) s výskytom niektorých vzácných, chránených a ohrozených druhov, bohaté populácie tu majú napríklad päťprstnica obyčajná (*Gymnadenia conopsea*) a pavstavač hlavatý (*Trautsteinera globosa*).

Názov lokality: EVSK-4 – Jelšina na sútoku Čierneho potoka a Bystrej

Viac ako 75 až 95 ročná jelšina vyvinutá v alúviu Bystrej a jej ľavostranného prítoku Čierny potok. V

poraste dominuje jelša lepkavá (*Alnus glutinosa*), prímies tvorí hlavne smrek obyčajný (*Picea abies*), jelša sivá (*Alnus incana*), zriedkavo aj jaseň štíhly (*Fraxinus excelsior*). V krovinatom poschodí sa okrem druhov stromovej etáže výraznejšie uplatňuje ešte lieska obyčajná (*Corylus avellana*), javor horský (*Acer pseudoplatanus*), čremcha obyčajná (*Padus avium*), ribežľa egrešová (*Ribes uva-crispa*). V podraсте sa uplatňujú bežné druhy typu biotopu Ls1.3 Jaseňovo-jelšové podhorské lužné lesy (kód 91E0*), najmä nitrofilné a hygrofilné druhy. Lokalita leží v intenzívne využívannej rekreačnej oblasti, čo môže negatívne do budúcnosti ovplyvniť jej stav. Lokalita je navrhnutá na doplnenie do sústavy chránených území NATURA 2000.

Názov lokality: EVSK-5 – Kopaniny

Rozsiahla lokalita s výskytom viacerých vzácnych, ohrozených a chránených druhov, ako napríklad päťprstnica obyčajná (*Gymnadenia conopsea*), horec križatý (*Gentiana cruciata*), vemenníček zelený (*Coeloglossum viride*), veternica lesná (*Anemone sylvestris*), jagavka konáristá (*Athericum ramosum*), vstavač bledý (*Orchis pallens*), hmyzovník muchovitý (*Ophrys insectifera*), guľôčka bodkovaná (*Globularia punctata*), neotinea počerná letná (*Neotinea ustulata* subsp. *aestivalis*). Ide o xeroterme trávniky využívané ako pasienky, výnimočne ako kosienky. Prevažná časť nie je využívaná a postupne zarastá krovínami. Lokalita predstavuje najkrajšie ukážky typu biotopu Suchomilné trávinnobylinné a krovinné porasty na vápnom substráte (Tr1, kód 6210) v riešenom území. Porasty tvoria dušovka roľná (*Acinos arvensis*), čiernohlávk obyčajný (*Prunella vulgaris*), čiernohlávk veľkokvetý (*Prunella grandiflora*), šalvia lúčna (*Salvia pratensis*), šalvia praslenatá (*Salvia verticillata*), hrdobarka obyčajná (*Teucrium chamaedrys*), jahoda trávnicová (*Fragaria viridis*), ďatelina horská (*Trifolium montanum*), *Trifolium flexuosum* (ďatelina ohnutá), ďatelina zlatožltá (*Trifolium aureum*), ďatelina pochybná (*Trifolium dubium*), ranostajovec pestrý (*Securigera varia*), vičenec vikolistý (*Onobrychis viciifolia*), cesnak planý (*Allium oleraceum*), nevädzník hlaváčovitý (*Colymbada scabiosa*), divozel Chaixov rakúsky (*Verbascum chaixii* subsp. *austriacum*), mliečnik prútnatý (*Tithymalus tommasinianus*), komonica lekárska (*Melilotus officinalis*), oman mečolistý (*Inula ensifolia*), oman vŕbolistý (*Inula salicina*), hadinec obyčajný (*Echium vulgare*), veronikovec klasnatý (*Pseudolysimachion spicatum*), luskáč lekársky (*Vincetoxicum hirundinaria*), veronica hrdobarkovitá (*Veronica teucrium*), starček Jakubov (*Senecio jacobaea*), kukučina dúšková (*Cuscuta epithymum*), krasovlas obyčajný (*Carlina vulgaris*), krasovlas bezbyľový (*Carlina acaulis*), prerastlík kosákovitý (*Bupleurum falcatum*), pamajorán obyčajný (*Origanum vulgare*), hlaváč žltkastý (*Scabiosa ochroleuca*), chrastavec kroviskový (*Knautia drymeia*), deväťorník veľkokvetý tmavý (*Helianthemum grandiflorum* subsp. *obscurum*), zvonček pŕhl'avolistý (*Campanula trachelium*), čermeľ hájny (*Melampyrum nemorosum*), čermeľ roľný (*Melampyrum arvense*), nevädzovec lúčny (*Jacea pratensis*), pichliač panónsky (*Cirsium panonicum*), horčinka väčšia (*Polygala major*), krvavec menší (*Sanguisorba minor*), klinček kartuziánsky (*Dianthus carthusianorum*), horčičník voňavý (*Erysimum odoratum*), ľadenec rožkatý (*Lotus corniculatus*), ľan prečisťujúci (*Linum catharticum*), leopoldia chochlatá (*Leopoldia comosa*), pyštek obyčajný (*Linaria vulgaris*), rebríček obyčajný (*Achillea millefolium*), túžobník brestový (*Filipendula vulgaris*), praslička roľná (*Equisetum arvense*), ihlica trnitá (*Ononis spinosa*), bôľhoj lekársky (*Atrophylla vulneraria*), nátržník vzpriamený (*Potentilla recta*), marinka psia (*Asperula cynanchica*), piesočnica dúškolistá (*Arenaria serpyllifolia*), ostrica plsňatá (*Carex tomentosa*), margaréta biela (*Leucanthemum vulgare*), rasca lúčna (*Carum carvi*), paštrnák siaty (*Pastinaca sativa*), vika vtáčia (*Vicia cracca*), krvavec menší (*Sanguisorba minor*), kozobrada lúčna (*Tragopogon pratensis*), jarva obyčajná (*Clinopodium vulgare*), plesnivček lesný (*Omalotheca sylvatica*), nátržník plazivý (*Potentilla reptans*), bradáčik vajcovitolistý (*Listera ovata*), prasatnica škvrnitá (*Trommsdorffia maculata*) a orlíček obyčajný (*Aquilegia vulgaris*). Z tráv dominuje stoklas vzpriamený (*Bromus erectus*) a miestami aj mrvica perovitá (*Brachypodium pinnatum*) na vlhkosti priaznivejších miestach pristupujú aj ovsík obyčajný (*Arrhenatherum elatius*) a trojštet žltkastý (*Trisetum flavescens*), ostatné druhy sa vyskytujú len zriedkavo (kraslica prostredná (*Briza media*), kostrava červená (*Festuca rubra*), kostrava lúčna (*Festuca pratensis*), ovsica páperistá (*Avenula pubescens*)). Vzhľadom na význam lokality by bolo vhodné ju začleniť medzi územia sústavy NATURA 2000 a zabezpečiť jej primeraný manažment.

Názov lokality: EVSK-6 – Nad Moskami – Dolinky

V rozsiahlom priestore medzi obcami Dolná a Horná Lehota si prirodzenejší character vegetácia zachovali len malé časti pasienkov alebo úhorov. Na lokalite dominujú predovšetkým pasienky (predovšetkým mezofilné, miestami aj xerofilné), menej sú zastúpené kosené lúky a xerofilné iba občas prepásané úhory. Spolu s rozptýlenou nelesnou drevinou vegetáciou vytvárajú priestor pre výskyt niektorých vzácnějších druhov fauny. Lokalita je hniezdiskom chrapkáča poľného (*Crex crex*). Zo vzácnějších druhov rastlín tu rastú napríklad päťprstnica obyčajná (*Gymnadenia conopsea*), horec križatý (*Gentiana cruciata*), vemenníček zelený (*Coeloglossum viride*). Iba tu bola v širšom okolí zaregistrovaná rebrica pyrenejská (*Libanotis pyrenaica*). Časť plochy je extenzívne obhospodarovaná pasením oviec, intenzita pasenia je však nízka. Časť lokality preto zarastá drevinami. Časť lokality sa nachádza v k. ú. Dolná Lehota.

Názov lokality: EVSK-7 – Pod Okošenu

Zvyšky kedysi rozsiahlych kvetnatých lúk, ktoré sa zachovali na úpätí kóty Okošena. Z pohľadu klasifikácie biotopov dominujú Nížinné a podhorské kosné lúky (Lk1, kód 6510), veľmi výnimočne boli zaznamenané Suchomilné travinno-bylinné a krovinné porasty na vápnom substráte (Tr1, kód 6210) a to na najteplejšej časti lokality (nad smetiskom). Na lokalite sa vyskytuje viacero vzácných, ohrozených a chránených druhov ako napríklad päťprstnica obyčajná (*Gymnadenia conopsea*), vstavač počerný letný (*Orchis ustulata* subsp. *aestivalis*) (bohatá populácia), horec križatý (*Gentiana cruciata*), vemenníček zelený (*Coeloglossum viride*), krušík tmavočervený (*Epipactis atrorubens*), vstavač mužský (*Orchis mascula*), hmyzovník muchovitý (*Ophrys insectifera*), na okrajoch lesov alebo krovín rastie vstavač bledý (*Orchis pallens*), v blízkych lesoch aj črievičník papučkový (*Cypripedium calceolus*). Časť lokality je využívaná ako pasienky, časť je aj kosená. Nevyužívané časti zarastajú drevinami, miestami aj veľmi intenzívne.

Názov lokality: EVSK-8 – Vodná nádrž Krpáčovo

Vodná nádrž sa nachádza v oblasti rekreačného strediska Krpáčovo, preto je využívaná aj na rekreáciu – člnkovanie, plávanie a športový rybolov. Toto využitie nie je v konflikte so zachovaním jej ekologických kvalít. Nádrž je hniezdiskom druhu kačica divá (*Anas platyrhynchos*), hojne sa tu vyskytuje užovka obyčajná (*Natrix natrix*). V nádrži sa rozmnožuje mlok karpatský (*Triturus montandoni*), ktorého niekoľko jedincov sme zaregistrovali v malej nádrži pod haťou. Lokalita je biotopom viacerých druhov vážok, zistili sme tu napr. šídlo trstinové (*Aeschna affinis*), šidielko ploskonohé (*Platycnemis pennipes*), šidielko väčšie (*Ischnura elegans*), šidielko krúžkované (*Enallagma cyathigerum*).

Interakčný prvok je určitý ekosystém, jeho prvok alebo skupina ekosystémov, najmä trvalá trávna plocha, močiar, porast, jazero, prepojený na biocentrá a biokoridory, ktorý zabezpečuje ich priaznivé pôsobenie na okolité časti krajiny pozmenenej alebo narušenej človekom. **Významný krajinný prvok** je taká časť územia, ktorá utvára charakteristický vzhľad krajiny alebo prispieva k jej ekologickej stabilite, najmä les, rašelinisko, brehový porast, jazero, mokrad', rieka, bralo, tiesňava, kamenné more, pieskový presyp, park, aleja, remíza.

Chránené stromy sa v riešenom území nenachádzajú.

Vodohospodárske ochranné pásma :

- **Chránená vodohospodárska oblasť (ďalej CHVO)**

Táto forma ochrany povrchových a podzemných vôd vyplýva z § 31 zákona o vodách a realizuje sa zákonom č. 305/2018 Z. z. o chránených oblastiach prirodzenej akumulácie vôd a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Do riešeného územia spadá územie CHVO Nízke Tatry – východná časť.

- **Ochranné pásma podzemných vôd:**

- vodárenského zdroja Prameň Sama Chalútku pre obec Horná Lehota, určené rozhodnutím č. PLVH-575/81- Dš z 6.X.1981,
- vodárenského zdroja prameňa Bystrá, nazývaný aj ako Tále - Chlórovňa, určené rozhodnutím č. SVS 2005/98/99 zo dňa 6.10.1981,

- vodárenského zdroja prameňa Stará Trangoška, určené rozhodnutím č. PLVH-1982/88-Dj zo dňa 17.11.1988 a jeho zmenami č. PLVH/4LO.2/1989-1 zo dňa 14.4.1989 a zmenou č. ŽP-4464.2/93-Há zo dňa 27.9.1993,
 - vodárenského zdroja Hámor, ktorý zásobuje pitnou vodou obec Dolná Lehota a je určené rozhodnutím zo dňa 4.7.2003 vedeným pod č. A2003/13900,
 - vodárenského zdroja prameňa Kosodrevina, určené rozhodnutím č. ŠVS- A2008/02089 Fa, zo dňa 29.12.2008,
 - vodárenského zdroja prameňa Srdiečko, stanovené ochranné pásmo I. stupňa, ktoré tvorí oplotenie prameňa o celkovej rozlohe 400 m² a ochranné pásmo II. stupňa spadá do oblasti už vyhláseného ochranného pásma vodného zdroja Stará Trangoška,
 - zdroj z Kvačkajovského potoka určený pre rekreačné zariadenie HotelHydro Krpáčovo a súkromné chaty, ktoré má vydané povolenie kužívanu vody vydané OPLVH ONV v Banskej Bystrici dňa 29.05.1967 pod číslom VHPL 198/1967 Kt., a ktoré bolo zmenené povolením pre odber vody z dňa 13.3.1979 pod číslom PLVH 354/79-Dš a povolením z dňa 21.12.1983 pod číslom PLVH 1961/83-Dš.
- *Ochranné pásma povrchových vôd:*
 - manipulačné pásma pobrežných pozemkov vodných tokov a vodohospodárskych objektov v šírke 5 m pre malé vodné toky, a 10 m pre vodohospodársky významné toky pretekajúce riešeným územím
 - Je potrebné zabezpečiť ochranu inundačných území tokov, zamedziť v nich výstavbu a iné nevhodné činnosti v zmysle Zákona o ochrane pred povodňami č. 7/2010 Z.z. v platnom znení

Ochranné pásma povrchových vôd:

Do riešeného územia zasahuje ochranné pásmo povrchových vôd, tzn. je stanovený vodárenský tok Vajskovský potok podľa vyhlášky MŽP SR č. 211/2005 Z. z. ktorou sa ustanovuje zoznam vodohospodársky významných vodných tokov a vodárenských vodných tokov

Názov toku	Č. hydrologického poradia	V úseku od km	V úseku do km
Vajskovský potok	4-23-02-020	2,70	16,70

Do riešeného územia zasahuje povodie vodohospodársky významného toku Vajskovského potoka. Vodohospodársky významné toky sú vyhlásené vyhláškou MŽP SR č. 211/2005 Z. z.

Názov toku	Č. hydrologického poradia
Vajskovský potok	4-23-02-020

Referenčná lokalita

Do riešeného územia nespadá povodie referenčnej lokality podľa §32a vodného zákona.

- 9. Obyvateľstvo – demografické údaje (napr. počet dotknutých obyvateľov, veková štruktúra, zdravotný stav, zamestnanosť, vzdelanie), sídla, aktivity (poľnohospodárstvo, priemysel, lesné hospodárstvo, služby, rekreácia a cestovný ruch), infraštruktúra (doprava, produktovody, telekomunikácie, odpady a nakladanie s odpadmi).**

9.1 Vývoj počtu obyvateľov:

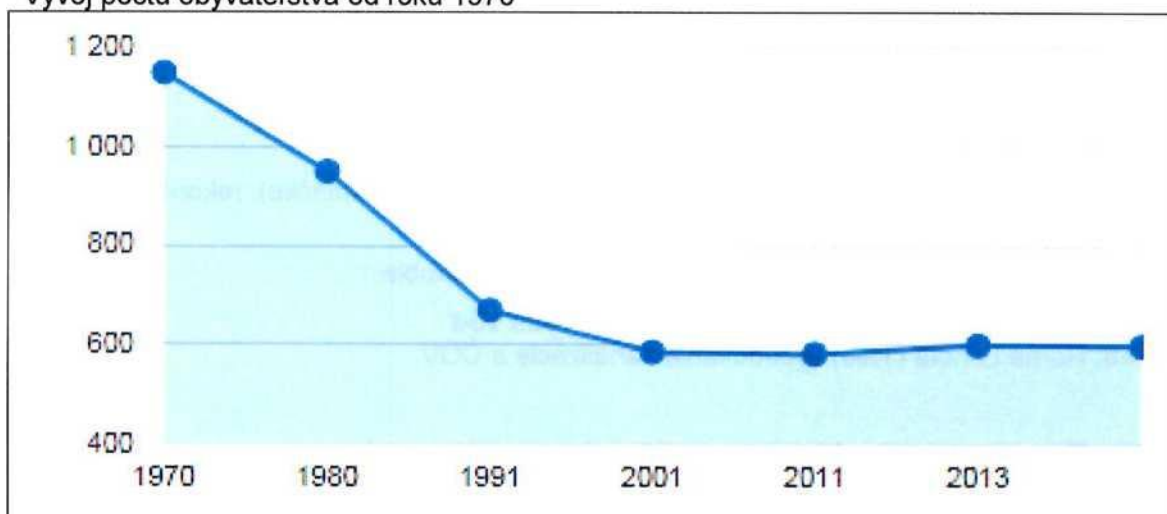
Obec mala k 30.9.2018 593 obyvateľov.

Uvedené údaje sú poskytnuté zo Štatistického úradu SR (SOBD 2011)

Rok	1970	1980	1991	2001	2011	2013	2017
Počet obyvateľov	1147	948	668	584	580	598	596

V roku 2018 podľa údajov obecného úradu v obci žilo 593 obyvateľov, čo je pokles oproti roku 2017 o 3 obyvateľov.

Vývoj počtu obyvateľstva od roku 1970

Zdroj: www.sodbtn.sk

Vývoj vekovej štruktúry obyvateľstva v porovnaní rokov 2001 a 2011

Podľa výsledkov sčítania obyvateľov, domov a bytov 2011.

Veková štruktúra k 31.12.2011	
vek	počet obyvateľov
predproduktívny	86
produktívny	397
poproduktívny	97

Najväčší podiel obyvateľstva pripadá na obyvateľov v produktívnom veku, najmenší podiel na obyvateľov v predproduktívnom veku. Z hľadiska vekovej štruktúry môžeme hodnotiť obec pozitívne skutočnosť, že 63,9% obyvateľstva je v produktívnom veku. Obyvateľstvo v predproduktívnom veku dosahuje necelých 15%. Obyvateľstvo v poproduktívnom veku je v priemere 21%. Z uvedeného je zrejmé, že obec „starne“. Z dlhodobého vývojového hľadiska pre zabezpečenie rozvojového potenciálu by sa mal zvyšovať počet obyvateľov v predproduktívnom veku.

Najväčší podiel pripadá na obyvateľov v produktívnom veku, najmenší podiel na obyvateľov v predproduktívnom veku. Uvedený trend možno z pohľadu jej ďalšieho sociálno-hospodárskeho rozvoja považovať za značne negatívny s výrazným sklonom k starnutiu obyvateľstva. Nepriaznivú štruktúru dokazuje vysoký index starnutia obyvateľov, ktorý vyjadruje pomer počtu obyvateľov v poproduktívnom veku na 100 osôb k obyvateľom v predproduktívnom veku. Obec Horná Lehota dosahuje vysoký index starnutia 112,79 v porovnaní s priemernou hodnotou za celé územie Slovenska 88,34.

Vzdelanostná štruktúra obyvateľov obce ukazuje, že najväčší počet obyvateľov disponuje úplným

stredným vzdelaním s maturitou. Pomerne malé percento pripadá na obyvateľov s vysokoškolským vzdelaním. Druhou a treťou najväčšou skupinou sú obyvatelia s učňovským a stredným bez maturity a základným vzdelaním. Pomerne vysoké percento predstavuje obyvateľstvo bez vzdelania.

Uvedené údaje sú poskytnuté zo Štatistického úradu SR (SOBD 2011)

vzdelanie	počet	podiel (%)
1.) základné	79	13.62
2.) učňovské (bez maturity)	84	14.48
3.) stredné odborné (bez maturity)	62	10.69
4.) úplné stredné učňovské (s maturitou)	22	3.79
5.) úplné stredné odborné (s maturitou)	129	22.24
6.) úplné stredné všeobecné	34	5.86
7.) vyššie odborné vzdelanie	10	1.72
8.) vysokoškolské bakalárske	16	2.76
9.) vysokoškolské magisterské, inžinierske, doktorské	36	6.21
10.) vysokoškolské doktorandské	2	0.34
11.) bez školského vzdelania	86	14.83
12.) nezistené	20	3.45

Vývoj vzdelanostnej štruktúry sa v sledovanom období vyvíjal smerom k zvyšovaniu počtu obyvateľov s úplným stredným vzdelaním. Čo možno považovať za významne negatívny trend, je zvyšovanie počtu obyvateľov vyučených. Nárast bol zaznamenaný aj v skupine obyvateľov s vysokoškolským vzdelaním.

Koncepcia rozvoja obce je spracovaná v dvoch variantoch a je naviazaná na predpokladaný demografický vývoj počtu obyvateľstva v dvoch variantoch – optimistický a reálny, ktoré sa od seba líšia vzhľadom na očakávaný vývoj reprodukčných ukazovateľov a migrácie (plodnosť, úmrtnosť a migrácia). V oboch variantoch sa uvažuje s nárastom počtu obyvateľov a zvyšovaním počtu cenových domácností. Východiskovými údajmi pre výpočet prognózy sú údaje o počte obyvateľstva z SOBD 2011.

Pri prognóze obyvateľov do roku 2035 v obci Horná Lehota sa vychádzalo z doterajšieho celkového pohybu obyvateľstva a využitím exponenciálnej funkcie, ktorá vychádza z teoretických úvah o stabilnej populácii. Predpokladaná miera rastu populácie (celkový pohyb obyvateľstva) je 10 ‰ za rok.

Rok	2010	2015	2020	2025	2030	2035
Počet obyvateľov	598	606	637	669	703	739

Tab. Predpokladaný vývoj počtu obyvateľov :

	Stav 2011	Stav 2014	Navrhovaný počet obyv.	Návrh 2035 var. A nárast obyv.	Návrh 2035 var. B nárast obyv.
Počet obyvateľov	580	596	1517	+921	
			1232		+636

V oboch navrhovaných variantoch sa predpokladá, že vývoj počtu obyvateľov do roku 2035 bude mať priaznivú stúpajúcu tendenciu z dôvodu nárastu migrácie mladých rodín do obce, a tiež aj

mierného zvýšenia pôrodnosti a zvýšenia počtu cenových domácností. Tomuto trendu sú navrhnuté územné rozvojové podmienky pre bytovú výstavbu.

9.2. Výroba

Výrobné územie je reprezentované plochou poľnohospodárskeho družstva Agro-HL s.r.o. v západnej časti katastrálneho územia, ktorého predmetom činnosti je rastlinná aj živočíšna výroba. Plocha je v koncepte rešpektovaná, má dostatočné disponibilné kapacity pre prirodzený rozvoj.

Výrobné plochy v koncepte sú prezentované plochami len pre výrobné služby (kompostáreň, zberný dvor a technické zariadenia). Priemyselná výroba obci nie je zastúpená a nie je prípustná.

9.3. Rekreačia

Z hľadiska Konceptie územného rozvoja Slovenska 2001 (KÚRS 2001), kde navrhovaný sídelný systém Slovenskej republiky vytvára sieť ťažísk osídlenia, rozvojových osí, sídelných centier a ostatných sietí mestských a vidieckych sídiel, obec podľa štruktúry osídlenia je Horná Lehota samostatná obec začlenená do centier druhej skupiny, a jej druhej podskupiny - Brezno a do horskej turistickej aglomerácie Mýto pod Ďumbierom – Tále – Chopok-Juh – Demänovská Dolina.

Z uvedenej turistickej aglomerácie do riešeného územia zasahuje Chopok Juh ako časť strediska cestovného ruchu Jasná, časť Chopok Juh. Rekreačné stredisko má regionálny význam, rekreačné stredisko Tále posilnilo svoje postavenie vybudovaním prvého 18-jamkového majstrovského golfového ihriska na Slovenku Grey Bear a následne bolo zrealizované 9-jamkové ihrisko golfovej akadémie Little Bear.

V rekreačných lokalitách je rozvoj vybavenosti orientovaný na naplnenie potrieb klientov rekreačných zariadení, ktorých potreby z hľadiska funkcie územia sú výrazne odlišné ako potreby domácich obyvateľov. Strediská rekreácie a cestovného ruchu boli prioritne budované ako strediská orientované na zimnú rekreáciu - lyžovanie a s ním spojené doplnkové funkcie. Hotelové komplexy v stredisku Tále (Partizán, Stupka, Golf) naväzovali na seba rekreáciu nižšieho ubytovacieho štandardu (chatové osady individuálnej aj skupinovej rekreácie), v stredisku Chopok Juh to je hotel Srdiečko a horská chata Trangoška (turistická ubytovňa) a apartmánové ubytovanie v menších ubytovacích objektoch. Stredisko Krpáčovo sa vytvorilo vybudovaním bývalých „podnikových“ rekreačných zariadení, ktoré súčasne podmienili aj budovanie chat individuálnej rekreácie. V súčasnosti sú tu hotel Polianka, rekreačné zariadenie krajskej prokuratúry a bývalý hotel Junior, nevyužívaný a stavebne zdevastovaný. V tejto časti územia je vysoký počet rekreačných chat individuálnej rekreácie. Dopravné plochy a zariadenia predstavujú výlučne komunikácie obslužné a účelové vedúce k jednotlivým zariadeniam.

	Lokalita	Variant A			Variant B		
		Plocha ha	Počet chat /apartmánov	Ubytovaných	Plocha ha	Počet chat/apartmánov	Počet ubytovaných
R	Krpáčovo	10,8690	20/0	120/0	0	0/0	
R	Tále	8,9885	10/10	60/40	1,6803	0/10	0/40
R	Chopok Juh	0	0	0	0	0	0
R	Bruchačka	2,1327	10/0	30/0	1,7438	5/0	15/0
			40/10	210/40		5/10	30/40

Osobitné postavenie v rámci funkčných plôch obce má časť Bruchačka. Jedná sa o samostatnú časť v zastavanom území, stavebne oddelenú od jadrovej obce, v súčasnosti ju môžeme klasifikovať ako rekreačné územie.

9.4. Infraštruktúra

9.4.1. Dopravná infraštruktúra

Základnú komunikačnú kostru obce tvorí:

- cesta druhej triedy II/584 - východným okrajom katastrálneho územia
- cesta tretej triedy III/2373 v trase – Dolná Lehota križovatka s II/584 (Tále)
- cesta tretej triedy III/2374 v trase – križ. I/66 Podbrezová (mimo riešeného územia) – Horná Lehota

Kostru dopravnej siete obce Horná Lehota tvorí prieťah cesty III/2374 zastavaným územím obce, ktorá tvorí zbernú komunikáciu funkčnej triedy B3 končí v strede obce. Ďalej pokračuje ako miestna komunikácia. Zo zbernej komunikácie funkčnej triedy B3 sa z oboch strán odpája väčší počet miestnych komunikácií, vytvárajúcich vzájomne prepojenú a zokruhovanú sieť.

V rámci návrhu miestnych komunikácií počítame s vybudovaním nových komunikácií podľa plánovaného rozšírenia obytného územia a s úpravou trasy (III/2374 a jej pokračovanie ako miestna komunikácia) na charakter dopravnej trasy funkčnej triedy minimálne C2, ktorá súčasne prispeje k riešeniu problému atobusovej dopravy. Vo všetkých rozvojových plochách sa ďalej navrhujú viaceré vetvy miestnych komunikácií funkčnej triedy C3 v kategóriách MO 6,5/30. Uvedené miestne komunikácie budú zabezpečovať dopravnú obsluhu obytného územia. Novonavrhované komunikácie sú pokračovaním existujúcej dopravnej infraštruktúry, resp. ich trasy sú navrhnuté v trasách jestvujúcich poľných ciest.

Spojenie obcí Horná Lehota a Dolná Lehota je navrhnuté novou miestnou komunikáciou ako pokračovanie existujúcej ku škole. Nová komunikácia (17) je navrhnutá v parametroch B3 MOK 7,5/60 v trase súčasnej poľnej cesty v smere na západ od zastavaného územia obce ku hranici katastrálneho územia, kde by mala pokračovať v k. ú. Dolná Lehota.

V koncepte územného plánu je navrhnutá nová obslužná komunikácia na opačnej strane zastavaného územia - k ploche športu v RC 01 Obec. Novonavrhnutá cesta sa nad vodojemom rozdelí na dve vetvy - smerom na sever k existujúcej ploche futbalového ihriska, navrhovanému zbernému dvoru vo variante A a navrhovanej ploche pre šport (v oboch variantoch). Druhá vetva (16) pokračuje východným smerom ku skupine chát (pri archeologickej lokalite Staré mlyny), kde sa pod 90° uhlom točí na sever a pokračuje v stope poľnej a cyklistickej trasy na Krpáčovo, kde sa nad bývalým hotelom Junior napája na cestu III/2373. Realizácia tejto komunikácie zabezpečí dopravný prístup do rekreačných stredísk Krpáčovo a Tále priamo z obce, čím sa vytvoria podmienky pre rozvoj služieb spojených s cestovným ruchom v obci. Komunikácia je navrhnutá vo funkčnej triede C3 – MOK. Spojenie rekreačných stredísk Tále a Krpáčovo cez navrhované plochy ICHR je navrhnuté novou miestnou komunikáciou (15).

Zoznam navrhovaných miestnych komunikácií, ich zaradenie do funkčných tried a kategórií je v nasledujúcej tabuľke. Navrhované miestne komunikácie sú v grafickej časti konceptu územného plánu identifikované číselným označením.

Označenie MK	Funkčná trieda - kategória	Dĺžka komunikácie v m
(1) RC 02 Za Hřbkami	C3 – MO 6,5/30	209
(2) RC 02 Za Hřbkami	C3 – MO 6,5/30	57
(3) RC 02 Za Hřbkami	C3 – MO 6,5/30	340
(4) RC 03 Hřbky	C3 – MO 6,5/30	76
(5) RC 03 Hřbky	C3 – MO 6,5/30	119
(6) RC 04 Lovište	C3 – MO 6,5/30	149
(7) RC 04 Lovište	C3 – MO 6,5/30	530
(8) RC 04 Lovište	C3 – MO 6,5/30	662
(9) RC 04 Lovište	C3 – MO 6,5/30	223
(10) RC 04 Lovište	C3 – MO 6,5/30	128
(11) RC 05 Banské	C3 – MO 6,5/30	316

Označenie MK	Funkčná trieda - kategória	Dĺžka komunikácie v m
(12) RC 05 Banské	C3 – MO 6,5/30	134
(13) RC 06 Pod Lažtekom	C3 – MO 6,5/30	946
(14) RC 01 Obec	C3 – MO 6,5/30	419
(15) Tále – Krpáčovo	C3 - MOK	1670
(16) Obec – Krpáčovo	C2 – MOK	4950
(17) Obec – hranica k.ú. Dolnálehota	B3 – MOK	1221

RC 07 – Krpáčovo RC 08 – Tále nie sú prístupné motorovou komunikáciou priamo z obce Horná Lehota. Dopravný prístup je do RC 07 Krpáčovo je z obce Dolná Lehota po ceste III/2373, alebo z opačnej strany - cez RC 08 Tále odbočením z cesty II/584. Po komunikácii II/584 je dopravne prístupný RC 08 Tále, komunikácia pokračuje do RC 09 Chopok Juh, kde končí pri hoteli Srdiečko. Uvedené komunikácie majú regionálny charakter a sú v správe Banskobystrickej správy ciest a.s.

Statická doprava

Plochy statickej dopravy sa nachádzajú v centre obce, ďalej pri zariadeniach občianskej vybavenosti a na cintoríne. Jedná sa o spevnené plochy bez vyznačených prkovacích miest. Najväčšie plochy verejných parkovísk v centre obce v mieste ukončenie cesty III/2374. Navrhujeme ich rekonštrukciu a využitie ako záchytných parkovísk.

V strediskách cestovného ruchu Tále existujúce hotelové zariadenia disponujú vlastnými parkovacími plochami. Je navrhnuté záchytné parkovisko pri križovatke ciest II/584 a III/2373, ktoré bude slúžiť hlavne pre denných návštevníkov lyžiarskeho strediska. Navrhovaná kapacita parkoviska je 500 parkovacích miest.

Chopok Juh - V časti Krupová je zrealizované záchytné parkovisko s počtom 600 parkovacích miest vrátane autobusov. Hotel Srdiečko a horský hotel Trangoška a apartmány Trangoška disponujú svojimi parkovacími miestami pre klientov. Už v súčasnosti je parkovisko Krupová v zimnej sezone vyťažené. Napriek tejto skutočnosti v koncepte územného plánu sa nenavrhuje rozšírenie parkovacích kapacít formou verejného záchytného parkoviska. Existujúce parkovisko je tvrdý necitlivý zásah do prírodného prostredia a výrazným spôsobom naruša estetické hodnoty územia.

Parkovanie je potrebné riešiť progresívnymi formami prestavbou existujúceho parkoviska na viacúrovňové. Vhodnejší spôsob je vybudovanie záchytného parkoviska v k.ú. obce Bystrá, resp. pri ceste II/584 v úseku Bystrá – odbočka Krupová so zabezpečením kyvadlovou dopravou k údolnej stanici lanovky Krupová, resp. iné druhy kyvadlovej dopravy (pozemná lanovka apod.). Vzhľadom k tomu, že táto problematika presahuje rámec riešeného katastrálneho územia obce Horná Lehota, je potrebné ju riešiť z úrovne regiónu a v nadradenej územnoplánovacej dokumentácii

Cyklistická doprava

Katastrálne územie obce pre cykloturistiku veľmi atraktívne. V katastrálnom zemí je značených niekoľko regionálnych cyklistických trás:

Trasa č: 8598 – Brezno – Mlynná dolina – Srdiečko

Trasa č: 8554 - Krpáčovo - Hrádok

Trasa č: 5552 – Chvatimech železničná stanica - Krpáčovo – Podbrezová – Lopej

Trasa č: 5551 – Dolná Lehota – Horná Lehota - Richtárovo

V obci je značovaná cykloturistická trasa zastavaným územím obce vedená po hlavnej komunikácii. Cyklistické trasy je potrebné vybudovať v obci v súbehu s komunikáciou, pokiaľ to priestorové podmienky umožnia. Na cykloturistiku môžu slúžiť aj ostatné poľné a lesné cesty v katastrálnom zemí.

9.4.2. Zásobovanie vodou a odkanalizovanie

Pre obec Horná Lehota je potrebné zabezpečiť pitnú vodu pre Variant A v množstve $Q_{\max} = 4,48 \text{ l.s}^{-1}$ a pre Variant B v množstve $Q_{\max} = 4,05 \text{ l.s}^{-1}$ to z vodárenského zdroja Prameňa Sama Chalúpku.

Bilancia vodárenského zdroja

	Bilancia vodného zdroja pre návrhový rok v l.s^{-1}	
	Variant A	Variant B
obec Horná Lehota – max. denná potreba vody	4,48	4,05
vodárenský zdroj Prameň Sama Chalúpku, Q_p	18,0	18,0
bilancia vodného zdroja	+ 13,52	+13,95

Vodárenský zdroj Prameň Sama Chalúpku vykryje potrebu pitnej vody pre obec Horná Lehota k návrhovému roku.

Návrh akumulácie

Pri posúdení zabezpečenia jestvujúcej akumulácie pre návrhový rok sme vychádzali z požiadavky STN Vodojemy, tzn. vodojem musí zabezpečiť 60 - 100 % $Q_{\max}$.

Tab. Návrh akumulácie

Tlakové pásmo Variant A – Variant B	Max. denná potreba ($\text{m}^3 \cdot \text{d}^{-1}$)	Požiadavka Vodojemy (m^3)		Jestvujúca akumulácia (m^3)	Návrh akumulácie (m^3)	Zabezpečenosť (%)
		60%	100%			
I.	321,32 – 283,95	194 - 171	322 - 284	65	150	0,66 – 0,76
II.	66,00 – 66,00	40 - 40	66 - 66	-	50	0,76

Návrh:

Vodárenský zdroj Prameň Sama Chalúpku vykryje potrebu pitnej vody pre obec Horná Lehota k návrhovému roku.

Návrh akumulácie

Pri posúdení zabezpečenia jestvujúcej akumulácie pre návrhový rok sme vychádzali z požiadavky STN Vodojemy, tzn. vodojem musí zabezpečiť 60 - 100 % $Q_{\max}$.

Tab. Návrh akumulácie

Tlakové pásmo Variant A – Variant B	Max. denná potreba ($\text{m}^3 \cdot \text{d}^{-1}$)	Požiadavka Vodojemy (m^3)		Jestvujúca akumulácia (m^3)	Návrh akumulácie (m^3)	Zabezpečenosť (%)
		60%	100%			
I.	321,32 – 283,95	194 - 171	322 - 284	65	150	0,66 – 0,76
II.	66,00 – 66,00	40 - 40	66 - 66	-	50	0,76

Obec Horná Lehota vzhľadom na výškové usporiadanie urbanizovaného územia a dosiahnutie ideálnych tlakových pomerov vo vodovodnej sieti navrhujeme zásobovať pitnou vodou z jestvujúceho vodovodu, pre ktorý navrhujeme vytvoriť dve tlakové pásma. Obec aj naďalej bude na zásobovanie pitnou vodou využívať vodárenský zdroj Prameň Sama Chalúpku, z ktorého je potrebné pre obec zabezpečiť pitnú vodu pre Variant A v množstve $Q_{\max} = 4,48 \text{ l.s}^{-1}$ a pre Variant B v množstve $Q_{\max} = 4,05 \text{ l.s}^{-1}$.

Voda z vodárenského zdroja Prameň Sama Chalúpku bude naďalej privádzaná cez prívodné potrubie DN 100 do jestvujúceho VDJ Pod Polomom 65 m^3 s max. hladina je 629,50 m n. m. VDJ Pod

Polomom je navrhnutý ako akumulácia pre I. tlakové pásmo, ktorý navrhujeme na rozšírenie o 150 m^3 . Z VDJ $65 + 150 \text{ m}^3$ pre I. tlakové pásmo bude voda gravitačne privádzaná jestvujúcim zásobným potrubím do časti obce spadajúceho do I. tlakového pásma.

Na prírodnom potrubí z vodárenského zdroja Prameň Sama Chalúпку navrhujeme v časti pri ihrisku obce Horná Lehota vybudovať odbočku do VDJ 50 m^3 s max. hladinou $650,00 \text{ m n. m.}$ pre II. tlakové pásmo v dĺžke 450 m profilu DN 100. Voda z VDJ bude privádzaná zásobným potrubím DN 100 do časti obce, lokality Pod Lažtekom, spadajúcej do II. tlakového pásma.

ÚPN obce Horná Lehota v území rekreačnej lokalít Krpáčovo a Chopok – Juh nenavrhuje nové rozvojové plochy s objektami na rekreačné účely. Zásobovanie pitnou vodou v týchto lokalitách navrhujeme nezmenené, bude sa zabezpečovať ako v súčasnosti.

Odvádzanie a čistenie splaškových vôd

Obec Horná Lehota má v súčasnosti vybudovanú kanalizačnú sieť na odvádzanie splaškových odpadových vôd, ktoré sú privádzané na biologickú čistiareň odpadových vôd (ČOV). ČOV je typu A*AQUA – Biokom od fy Ekospol, a.s. Žilina pre 600 EO. ČOV je situovaná pod obcou medzi potokom a štátnou cestou Podbrezová – Horné Lehota. Vyčistené odpadové vody z ČOV sú vypúšťané cez výustné potrubie do miestneho potoka. Splašková kanalizácia je vybudovaná profilu DN 300 v dĺžke 5210 m .

V obci Horná Lehota navrhujeme na odvádzanie splaškových vôd v nových urbanizovaných plochách vybudovať gravitačnú splaškovú kanalizáciu o celkovej dĺžke 2850 m profilu DN 300 s napojením na jestvujúcu splaškovú kanalizáciu. Likvidáciu splaškových vôd navrhujeme na jestvujúcej biologickej ČOV. Vyčistené odpadové vody navrhujeme zaustiť do miestneho recipientu. Vzhľadom na to, že dôjde k zvýšeniu množstva splaškových vôd na ČOV, jej súčasná kapacita na 600 EO je pre návrhový rok nevyhovujúca.

B ČOV Horná Lehota je potrebné rozšíriť, aby zabezpečila čistenie splaškových vôd:

	Variant A	Variant B
množstvo splaškových vôd: Q_p v l.s^{-1}	2,8	2,53
Produkované znečistenie BSK_5 v kg.d^{-1}	90,78	82,02

ÚPN obce Horná Lehota v území rekreačných lokalít Krpáčovo a Chopok – Juh nenavrhuje nové rozvojové plochy s objektami na rekreačné účely. Odvádzanie splaškových odpadových vôd a ich čistenie na ČOV v týchto lokalitách navrhujeme nezmenené, bude sa zabezpečovať ako v súčasnosti.

V rekreačnej lokalite Tále sa navrhuje rozvoj v počte 120 lôžok. Splaškové odpadové vody z navrhovaných zariadení navrhujeme odvádzať na MB ČOV Tále, kde je potrebné zabezpečiť čistenie odpadových vôd navýšené o navrhované množstvo $Q_p = 0,13 \text{ l.s}^{-1}$.

Dažďové vody zo striech navrhujeme zachytávať pre úžitkové účely do podzemných dažďových zásobníkov. V prípade prebytku dažďových vôd určených na vlastnú spotrebu navrhujeme dažďové vody po vykonaní podrobného hydrogeologického prieskumu záujmového územia a preukázaní schopnosti podložia vsakovať povrchovú vodu, odvádzať do vsakovacích objektov. Toto riešenie zabezpečí, že dažďové vody, ktoré do územia spadnú ostanú v tomto mieste a tým sa zastabilizujú odtokové pomery v krajine, zvýši sa retenčná schopnosť povodia a podporí sa prirodzená akumulácia vody v riešenom území. Spôsob vsakovania sa spresní v ďalších stupňoch prípravnej a projektovej dokumentácie na základe výsledkov hydrogeologického prieskumu

9.4.3. Zásobovanie elektrickou energiou

Pri bilancovaní potreby elektrickej energie je uvažované, že vykurovanie a príprava TUV v navrhovaných rod. domoch bude realizovaná na 70% médiom elektrická energia, a 30% tuhými palivami. Elektrická energia v navrhovaných rod. domoch bude v 30% používaná len na osvetlenie, drobné spotrebiče a pečenie v elektrickej rúre. Z tohto dôvodu budú navrhované rod. domy zaradené do stupňa elektrizácie „B“ v zmysle STN 33 2130, kde max. súčasný príkon na bytovú jednotku je uvažovaný $P_b = 11 \text{ kW}$. Rodinné domy s elektrickým vykurovaním budú zaradené do stupňa elektrizácie

„C“ v zmysle STN 33 2130, kde max. súčasný príkon na bytovú jednotku je uvažovaný $P_b = 11\text{kW} + 8\text{kW}$ vykurovanie. Pre byty v apartmánových domoch je max. súčasný príkon na bytovú jednotku je uvažovaný $P_b = 8\text{kW}$. Vykurovanie apartmánov je uvažované médiom elektrická energia, s max. súčasným príkonom 5kW . Pre rekreačné chaty je max. súčasný príkon na bytovú jednotku je uvažovaný $P_b = 8\text{kW}$. Vykurovanie chát bude realizované na 50% médiom elektrická energia, s max. súčasným príkonom 5kW , a 50% tuhými palivami.

Pre zásobovanie riešeného územia elektrickou energiou bude potrebné vybudovať nasledovné elektrické zariadenia:

- napájanie z l.č.391 (Horná Lehota a Krpáčovo):

- ako zdroje elektrickej energie pre riešené územie budú slúžiť jednak existujúce transformačné stanice VN/NN, o celkovom počte 16 staníc, kde bude u 3 staníc vykonané navýšenie inštalovaného výkonu, a jednak navrhnuté blokové transformačné stanice VN/NN, v celkovom počte 8 staníc, o celkovom inštalovanom výkone $4\,400\text{ kVA}$ (v súčasnosti), a $8\,440\text{ kVA}$ (výhľad).

Výkony jednotlivých zdrojov budú navrhnuté nasledovne:

Horná Lehota – obec:

	exist. stav:	výhľad:
- trafostanica Hor. Lehota Obec 1:	250 kVA	400 kVA
- trafostanica Hor. Lehota Obec 2:	250 kVA	250 kVA
- trafostanica Hor. Lehota Obec 3:	400 kVA	400 kVA
- trafostanica Hor. Lehota Obec 4:	400 kVA	400 kVA
- trafostanica Hor. Lehota Obec 5:	160 kVA	160 kVA
- trafostanica Hor. Lehota Obec 6:	160 kVA	400 kVA
- trafostanica Hor. Lehota ŠM:	160 kVA	160 kVA
- trafostanica TS1-N:	-	400 kVA
- trafostanica TS2-N:	-	160 kVA
- trafostanica TS3-N:	-	630 kVA
- trafostanica TS4-N:	-	630 kVA
- trafostanica TS5-N:	-	630 kVA
- trafostanica TS6-N:	-	250 kVA
- trafostanica TS7-N:	-	400 kVA
- trafostanica TS8-N:	-	400 kVA

Horná Lehota – Krpáčovo:

	exist. stav:	výhľad:
- trafostanica Krpáčovo – TS 379:	400 kVA	400 kVA
- trafostanica Krpáčovo – Orange:	50 kVA	50 kVA
- trafostanica Krpáčovo – TS 384:	630 kVA	630 kVA
- trafostanica Krpáčovo – TS 382:	400 kVA	400 kVA
- trafostanica Krpáčovo – TS 383:	630 kVA	630 kVA
- trafostanica Krpáčovo Obec 4:	250 kVA	250 kVA
- trafostanica Krpáčovo Obec 5:	160 kVA	160 kVA
- trafostanica Krpáčovo Nádrž:	100 kVA	250 kVA

- celkom inštalovaný výkon – l.č.391:	4 400 kVA	8 440 kVA
---------------------------------------	-----------	-----------

napájanie z l.č.417 (Tále a Chopok juh):

- ako zdroje elektrickej energie pre riešené územie budú slúžiť existujúce transformačné stanice VN/NN, o celkovom počte 20 staníc, kde bude u 2 staniaciach vykonané navýšenie inštalovaného výkonu, o celkovom inštalovanom výkone $11\,820\text{ kVA}$ (v súčasnosti), a $12\,200\text{ kVA}$ (výhľad).

Výkony jednotlivých zdrojov budú navrhnuté nasledovne:

	exist. stav:	výhľad:
- trafostanica TS450 Kosodrevina:	1 000 kVA	1 000 kVA
- trafostanica KLD Kosodrevina:	-	-

- trafostanica TS446 Srdiečko:	630 kVA	630 kVA
- trafostanica TS446 Srdiečko - vlek:	400 kVA	400 kVA
- trafostanica TS378 Trangoška – tur. centrum:	630 kVA	630 kVA
- trafostanica Trangoška – StVaK:	250 kVA	250 kVA
- trafostanica Chopok - juh:	630 kVA	630 kVA
- trafostanica Krupová - Kosodrevina:	400 kVA	400 kVA
- trafostanica Krupová:	630 kVA	630 kVA
- trafostanica Tále – Obec 5 HS:	160 kVA	160 kVA
- trafostanica Tále – Obec 6 Stupka:	50 kVA	50 kVA
- trafostanica Tále – chaty 1:	400 kVA	400 kVA
- trafostanica Tále – chaty 2:	250 kVA	400 kVA
- trafostanica TS448 Tále – chaty 4:	630 kVA	630 kVA
- trafostanica TS441 Tále – hot. Partizán:	1 000 kVA	1 000 kVA
- trafostanica TS442 Tále – hot. Golf:	400 kVA	630 kVA
- trafostanica TS444 Tále – hot. Stupka:	2x630 kVA	2x630 kVA
- trafostanica Tále – ski:	1 000 kVA	1 000 kVA
- trafostanica Tále – hotel:	2x1 000 kVA	2x1 000 kVA
- celkom inštalovaný výkon – l.č.417:	11 820 kVA	12 200 kVA

- napájače VN pre navrhované trafostanice budú navrhnuté káblami VN 22kV uloženými v zemi, ako lúčová sieť, pripojené na existujúce vonkajšie vedenie VN l.č.391 a l.č.417.

Vonkajšie osvetlenie

Nové komunikácie bude osvetľovaná sústavou vonkajšieho osvetlenia, napojeného zo samostatných rozvádzačov RVO pri distribučných TS, prepojených s regulačným systémom obce. Verejné osvetlenie pre riešené územie bude navrhnuté v závislosti na zatriedení jednotlivých komunikácií, jednak oceľ. osvetľovacími stožiarimi 8m s výložníkmi a LED svietidlami, jednak sadovými osvetľovacími stožiarimi 4m s osadené energeticky úspornými výbojkami

9.4.4. Zásobovanie plynom

Nie je navrhované, obec nie je plynofikovaná.

9.4.5. Elektronické komunikácie

Miestne rozvody sú prevedené vzdušnými rozvodmi závesnými káblami. Riešené územie je pokryté signálom mobilných operátorov (ORANGE, Slovak telekom, O2 Slovakia). Existujúce rozvody obecného rozhlasu sú totožné s trasou vonkajšieho osvetlenia. Napojené sú z rozhlasovej ústredne, ktorá je v budove Obecného úradu.

V trasách NN káblových rozvodov budú položené nové metalické (optické) káble miestnej telekomunikačnej a dátovej siete podľa poskytovateľa tejto služby. V trase VO budú uložené aj káble ozvučenia obecným rozhlasom. Rozvody budú smerované do centa obce, kde je Obecný úrad s rozhlasovou ústredňou.

9.4.6 Odpadové hospodárstvo

V obci je zavedený separovaný zber odpadu. Separujú sa plasty, papier, sklo, textil a elektronický odpad. Obec je v zmysle zákona o odpadoch č. 79/2015 Z.z. zodpovedná za nakladanie a likvidáciu komunálneho a drobného stavebného odpad, ktorý vzniká na území obce. Ukladanie komunálneho odpadu je zabezpečené na skládku zmluvným partnerom. Veľkoobjemové kontajnery sú vyvážané podľa potreby. Obec nemá zberný dvor. V koncepte územného plánu je navrhnutá plocha pre obecný zberný

dvor v oboch variantoch v RC 01 Obec v rôznych polohách.

Obec nemá vypracovaný Program odpadového hospodárstva obce, nakladanie s odpadmi riadi Programom odpadového hospodárstva kraja, v súlade s ktorým je zabezpečený efektívny, organizovaný zber komunálneho odpadu prostredníctvom zberných nádob. Do budúcnosti je potrebné aby obec zabezpečila rozšírenie separácie komunálneho odpadu, čo by pozitívne vplývalo na znižovanie zaťaženia obecného rozpočtu, ako aj životné prostredie.

Skládky odpadov sa v katastrálnom území nenachádzajú.

10. Kultúrne a historické pamiatky a pozoruhodnosti, archeologické náleziská.

Obec, ani jej časti nie sú vyhlásené za pamiatkovo chránené územia v súlade s pamiatkovým zákonom. Je možné predpokladať, že v rozvojových plochách sa môžu vyskytnúť archeologické situácie.

V území sa nachádzajú nasledovné národné kultúrne pamiatky evidované v ústrednom zozname pamiatkovej starostlivosti:

Nehnuteľné národné kultúrne pamiatky:

- KOSTOL R.K. sv. Michala, jednoloďový, prevažujúci sloh baroka, postavený v 2. polovici 17. Stor. na starších základoch, zapísaný v ÚZPF č. 42/1
- ZVONICA EV.A.V. , štvorcový pôdorys, murovaná s drevenou nadstavbou, postavená v r. 1789, zapísaný v ÚZPF č. 43/1
- POMNÍK, pomník padlým v I.+II.sv.v. z roku 1945, v strede obce, ÚZPF č. 140/1
- HROB S NÁHROBNÍKOM, hrob Sama Chalupku na cintoríne, ÚZPF č. 141/1
- FARA S PAM.TABUĽOU; 142/1 FARA PAMÄTNÁ, ev.a.v., rodný dom Sama Chalupku, postavená v 19. storočí, 142/2 TABUĽA PAMÄTNÁ, Samovi Chalupkovi, básnikovi (1812-1883), na ev.a.v. fare, vznik rok 1927, ÚZPF 142/1-2
- HRÁDOK, kóta 834,0, archeologická lokalita, nálezy z doby bronzovej a doby laténskej, miestna časť Bruchačka ÚZPF č. 2186/1
- POMNÍK, pomník Sama Chalupku, z roku 1974, na námestí, ÚZPF č. 3439/1

Evidované archeologické nálezy a náleziská

- výšinný hrádok lužickej k. v dobe bronzovej, v halštate a púchovskej k. v laténe; ÚZPF č. 2186/1 (SV od obce) a k nemu patriace sídlisko na východnom svahu
- centrum obce - najneskôr na začiatku 14. Stor.
- zaniknuté mlyny najneskôr z 18. storočia - Hnusno
- Tále, vrch Havranka - železná baňa Červená voda
- Tále - baňa na zlato

Ochranu kultúrnych a archeologických hodnôt zabezpečuje zákon o NR SR č. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu v platnom znení.

V zmysle ustanovení uvedeného zákona sú stavebníci povinní vyžiadať si ku každej pripravovanej stavebnej činnosti na predmetnom území rozhodnutie príslušného pamiatkového úradu v rámci územného a stavebného konania, ktorý rozhodne o prípustnosti prác a prípadnej nevyhnutnosti vykonať archeologický výskum.

Evidencia pamätihodností obce

V súlade s ustanovením § 14 zákona č. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu môže obec rozhodnúť o vytvorení a odbornom vedení evidencie pamätihodností obce.

11. Paleontologické náleziská a významné geologické lokality (napr. skalné výtvory, krasové územia a ďalšie).

V katastri obce sa nenachádzajú žiadne paleontologické náleziská ani významné geologické lokality.

12. Iné zdroje znečistenia (hlukové pomery, vibrácie, žiarenie).

Hlavným zdrojom znečisťovania ovzdušia, hlučnosti a vibrácií je doprava v zastavanom území obce. V obci nie sú evidované žiadne veľké zdroje znečistenia ovzdušia. Znečistenie ovzdušia spôsobené diaľkovým prenosom imisií nie je možné na lokálnej úrovni ovplyvniť.

Realizáciou nových zdrojov a úpravou, rekonštrukciou a zmenou vykurovacích médií za ušľachtilé palivá u existujúcich zdrojov tak, aby zodpovedali požiadavkám uvedených legislatívnych noriem sa naplnia ciele podľa medzinárodných záväzkov:

- zníženie prekračovania kritických záťaží a depozícií síry a oxidov dusíka,
- zníženie emisií oxidov síry, oxidov dusíka, prchavých organických látok, ťažkých kovov a perzistentných látok,
- zníženie emisií znečisťujúcich látok z malých zdrojov a dopravy, spôsobujúcich lokálne znečistenie ovzdušia, -ochrana ozónovej vrstvy Zeme – príspevok Slovenskej republiky.

V katastrálnom území nie sú zdroje ionizujúceho žiarenia. Pri využívaní územia neuvažovať so zariadením zariadení, ktoré je možné charakterizovať ako zdroj tohto žiarenia.

Katastrálne územie obce spadá do nízkeho až stredného radónového rizika. Nie sú evidované zvýšené radónové rizika (cU nad 4 ppm).

Podľa § 20 ods. 3 zákona č. 569/2007 Z. z. o geologických prácach (geologický zákon) v znení neskorších predpisov ministerstvo vymedzuje nasledovné riziká stavebného využitia územia:

- stredné radónové a vysoké riziko. Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom stredného radónového rizika je potrebné posúdiť podľa zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhlášky MZ SR č. 528/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách na obmedzenie ožiarovania z prírodného žiarenia.

13. Zhodnotenie súčasných environmentálnych problémov.

- distribúcia vody v území, zrýchlený odtok povrchovej vody v území počas prírvalových dažďov z makroštruktúr ornej pôdy, ktorý spôsobuje eróziu
- nedostatočný spôsob likvidácie splaškových vôd z plôch individuálnej chatovej rekreácie
- hlučnosť a prašnosť z motorovej prevádzky na štátnej ceste II/584
- zaťaženie dopravou rekreačných lokalít, kumulácia parkovacích miest a rozširujúce sa plochy pre statickú dopravu
- plochy trvalých trávnych porastov podliehajúce sukcesným zárastom,
- ohrozenie biodiverzity a funkčnosti regionálnych a nadregionálnych prvkov ÚSES v dôsledku lesohospodárskej činnosti a intenzívneho využívania plôch pre rekreáciu

III. Hodnotenie predpokladaných vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie vrátane zdravia a odhad ich významnosti (predpokladané vplyvy priame, nepriame, sekundárne, kumulatívne, synergické, krátkodobé, dočasné, dlhodobé a trvalé) podľa stupňa územnoplánovacej dokumentácie

1. Vplyvy na obyvateľstvo – počet obyvateľov dotknutých vplyvmi navrhovanej činnosti v dotknutých obciach, zdravotné riziká, sociálne a ekonomické dôsledky a súvislosti, narušenie pohody a kvality života, prijateľnosť činnosti pre dotknuté obce (napr. podľa názorových stanovísk a pripomienok dotknutých obcí, sociologického prieskumu medzi obyvateľmi dotknutých obcí), iné vplyvy.

Počet obyvateľov dotknutých vplyvmi navrhovaného riešenia ÚPN s predpokladaným demografickým vývojom je popísaný v časti B kapitola B3.

ÚPN obsahuje riešenia, ktoré z vyššie uvedeného hľadiska so sebou prinášajú celý rad pozitívnych riešení na skvalitnenie ekonomických, sociálnych a ekologických podmienok pre dotknuté obyvateľstvo.

ÚPN obce neobsahuje riešenia, ktoré by niesli riziká ohrozenia zdravotného stavu obyvateľstva, ktoré by mali negatívne sociálno-ekonomické dopady, alebo narušovali pohodu a kvalitu života, resp. stav životného prostredia. V kapitole B17 definuje sociálne a ekonomické rozvojové predpoklady.

Porovnanie variantov:

Plochy pre rozvoj bývania sú navrhované predovšetkým v zastavanom území obce ako preluky v existujúcej zástavbe a na voľných plochách a v priľahlých plochách k zastavanému územiu.

Z hľadiska návrhu rozvoja trvalého bývania sa sú navrhnuté výlučne plochy pre rodinné domy, prípadne v kombinácii s vymedzenou občianskou vybavenosťou. V obci sa na základe požiadavky nenavrhuje plochy pre bytové domy.

Vo vzťahu k prognóze vývoja obyvateľstva a potrebám rozvoja bytovej výstavby v obci je potrebné sa zamerať na obnovu existujúceho bytového fondu, zvýšenie jeho kvality a modernizáciu. Rozvoj bývania navrhnutý tak, aby v roku 2035 pri predpokladanom zvýšení počtu obyvateľov na 1388 boli dosiahnuté tieto ukazovatele: - počet obyvateľov na jeden byt 3,20 -počet bytov na 1 000 obyvateľov 433, čo sú odporúčané hodnoty pre na základe navrhnutých rozvojových plôch.

Rozvojové plochy bývania sú riešené variantne nasledovne:

	Lokalita	Variant A			Variant B		
		Plocha ha	Počet BJ	Počet obyv.	Plocha ha	Počet BJ	Počet obyv.
IBV	Obec	3,55	44	132	3,55	44	132
IBV	Za Hrbkami	2,30	29	86	2,30	29	86
IBV	Hrbky	1,03	13	38	1,03	13	38
IBV	Lovište	9,10	114	341	5,10	65	195
IBV	Banské	1,75	22	66	1,75	22	66
IBV	Pod Lažtekom	6,80	86	258	3,40	43	129
		24,53	308	921	17,13	216	646

Pri navrhovanej obľožnosti 3 obyvateľa / 1 bytová jednotka

Rozvoj bývania je orientovaný do plôch priamo nadväzujúcich na zastavané územie obce, rozdiel vo variantoch je v RC 04 Lovište a RC 06 Pod Lažtekom.

2. Vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery.

Vplyvy na horninové prostredie sa prejavujú iba v etape výstavby jednotlivých objektov. Vplyv bude pôsobiť krátkodobo, lebo priestory sa v ďalšej fáze realizácie vyplnia stavebnými objektmi. Územný plán nebude mať vplyv na geodynamické javy a geomorfologické pomery.

3. Vplyvy na klimatické pomery.

Navrhované riešenie nebude mať nepriaznivý vplyv na klimatické pomery. Vzhľadom na navrhované rozšírenie zelených plôch, a stromovej a krovinej vegetácie na blokoch ornej pôdy, verejnej zelene a v záhradách navrhovaných rodinných domov a vzhľadom na skutočnosť, že v strediskách cestovného ruchu Krpáčovo, Tále a Chopok Juh je navrhnutý len minimálny rozvoj, predpokladá sa, že klimatické pomery sa nezhoršia.

4. Vplyvy na ovzdušie (napr. množstvo a koncentrácia emisií a imisií).

Dominantný nepriaznivý vplyv na ovzdušie má automobilová doprava a údržba komunikácií a s tým súvisiaca koncentrácia prízemného ozónu.

Prevádzkovatelia objektov musia plniť povinnosti prevádzkovateľa zdroja znečisťovania ovzdušia v zmysle zákona o ovzduší a súvisiacich predpisov. Najvyššie hodnoty koncentrácie znečisťujúcich látok v okolí musia byť nižšie ako sú príslušné imisné limity.

Vplyvy na ovzdušie je možno hodnotiť z 2 hľadísk:

- a)
 - rozvoj funkčných plôch bývania. Nakoľko obec nie je plynofikovaná, je možné predpokladať zane/dbateľný vplyv na kvalitu vzdušia z dôvodu využívania pevného paliva ako zdroja na vykurovanie. Je možné predpokladať, že s rozvojom bývania, podporou obnoviteľných zdrojov a uplatňovaním podmienok zákona o energetickej hospodárnosti budov je vplyv na ovzdušie pri výstavbe rodinných domov zanedbateľný. rozvoj funkčných plôch rekreácie - je navrhovaný v RC 07 Krpáčovo a 08 Tále vo variante A a v RC 08 Tále vo variante B
- b) Rozvoj dopravy
 - spojený s rozvojom funkčných plôch bývania. V zastavanom území obce je primoumerne naviazaný na stupeň automobilizácie, Vzhľadom k tomu, že sa jedná o koncovú obec, vplyv na ovzdušie možno hodnotiť ako málo významný.
 - spojený s rozvojom rekreácie RC 07 Krpáčovo vo variante A navrhnutý minimálny rozvoj individuálnych rekreačných chat (20 lôžok), vo variante B bez rozvoja. V RC 08 Tále v oboch variantoch je navrhnuté nové záchytné parkovisko parkovisko pri križovatke ciest II/584 a III/2373, ktoré bude slúžiť hlavne pre denných návštevníkov lyžiarskeho strediska. Navrhovaná kapacita parkoviska je 500 parkovacích miest.
 - rozvoj parkovacích miest v RC 09 Chopok - Juh súčasný počet parkovacích miest formou povrchového parkovania navrhujeme ako konečný. Potreba rozšírenia parkovacích miest v časti Krupova je možná len formou prestavby existujúcich parkovacích miest (600) Súčasná extenzívna forma je hrubým a nevhodným zásahom do krajinného prostredia. Rozšírenie parkovacích miest pri hoteli Srdiečko je navrhnuté formou stavebnotechnických úprav existujúcich spevnených plôch bez extenzívneho zásahu do okolitej krajiny.

Pre zabezpečenie dopravnej obsluhy športovo rekreačných aktivít je v územnom pláne obce Horná Lehota navrhnuté, aby riešenie dopravnej obsluhy a parkovania denných návštevníkov rekreačného strediska Chopok Juh (RC 09) bolo riešené z regionálnej úrovne Banskobystrického samospávneho kraja. V riešom území obce Horná Lehota nie sú disponibilné plochy pre statickú dopravu nadregionálneho rekreačného strediska zimnej rekreácie Chopok Juh.

5. Vplyvy na vodné pomery (napr. kvalitu, režimy, odtokové pomery, zásoby).

Kvalitu podzemných vôd tejto oblasti ovplyvňuje antropogénna činnosť. Prienik látok organického aj anorganického pôvodu do povrchových tokov a do podzemných vôd spôsobuje aj poľnohospodárska výroba.

Riešenie územného plánu nemá nepriaznivý vplyv na vodné toky pretekajúce riešeným územím. Rešpektujú sa vodné toky a nádrže, pre navrhované rozvojové plochy je navrhnutá splašková kanalizácia, odvedenie vody z parkovacích plôch je cez ORL.

Vo Variante A a B v návrhu rozvojových plôch pre bývanie je navrhnuté odvedenie splaškových vôd verejnou kanalizáciou do obecnej ČOV.

Vo variante A v rozvoji rekreačných plôch individuálnej rekreácie (RC 07 Krpáčovo) je navrhnutá likvidácia splaškových vôd do nepriepustných žump. Pri prestavbe, dostavbe a rozšírení existujúcich kapacít ubytovacích zariadení v RC 07 Krpáčovo, RC 08 Tále a RC 09 Chopok Juh je

navrhnutá likvidácia splaškových vôd do existujúcich kanalizácií a existujúcich ČOV pri zabezpečení parametrov v súlade s platnou legislatívou. Odvedenie splaškových vôd z rekreačných plôch RC 09 Chopok – Juh v oboch variantoch je navrhnuté do MB ČOV Krupová s odvedením vyčistených vôd do Bystrianskeho potoka.

Vody z povrchového odtoku zo striech a spevnených plôch (vrátane chodníkov a ciest) budú likvidované vsakovaním pri dodržaní podmienok vyplývajúcich z právnych predpisov. V koncepte v RC 08 Tále v navrhnuté v oboch variantoch záchytné parkovisko pri ceste II/584, ktoré by malo slúžiť návštevníkom strediska Tále a Chopok – Juh pre kyvadlovú dopravu. V RC09 Chopok – Juh je v oboch variantoch akceptované súčasné povrchové parkovisko v časti Krupová, zvýšenie jeho kapacity je možné výlučne prestavbou na parkovací dom. Verejné parkoviská nie sú navrhnuté zábermi nových plôch.

6. Vplyvy na pôdu (napr. spôsob využívania, kontaminácia, pôdna erózia).

Realizácia objektov vo väzbe na navrhované riešenie územného plánu je spracovaná vo variantoch, vyžiada si záber poľnohospodárskej pôdy mimo zastavané územie vo variante A 30,6743 ha a vo variante B 16,7027 ha. Počas výstavby objektov bude potrebné vykonať skrávkku humusového horizontu poľnohospodárskych pôd odnímaných natrvalo a zabezpečiť ich hospodárne a účelné využitie na základe bilancie skrávky humusového horizontu.

Vyhodnotenie perspektívneho použitia poľnohospodárskej pôdy na nepoľnohospodárske účely v katastrálnom území obce Horná Lehota je spracované v zmysle zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Vyhodnotenie záberov poľnohospodárskej pôdy je podrobne spracované v kapitole B.16.

Rozvojové plochy bývania sú riešené variantne nasledovne:

	Lokalita	Variant A			Variant B		
		Plocha ha	Počet BJ	Počet obyv.	Plocha ha	Počet BJ	Počet obyv.
IBV	Obec	3,55	44	132	3,55	44	132
IBV	Za Hrbkami	2,30	29	86	2,30	29	86
IBV	Hrbky	1,03	13	38	1,03	13	38
IBV	Lovište	9,10	114	341	5,10	65	195
IBV	Banské	1,75	22	66	1,75	22	66
IBV	Pod Lažtekom	6,80	86	258	3,40	43	129
		24,53	308	921	17,13	216	646

Pri navrhovanej obložnosti 3 obyvatelia / 1 bytová jednotka

Na poľnohospodárskej pôde sú navrhnuté prevažne plochy bývania v nadväznosti na zastavané územie obce. V návrhu regulácie pre jednotlivé regulačné celky v plochách bývania v rodinných domoch je prípustné ubytovanie na súkromí a nízkokapacitné ubytovanie, čím sa zabezpečia plochy pre rozšírenie rekreačného ubytovania mimo tých území, kde to nie je žiadúce (RC 07 Krpáčovo, RC 08 Tále, RC 09 Chpok Juh).

Pre iné účely než bývanie nie sú zábery poľnohospodárskej pôdy navrhnuté. Rozvojové plochy rekreácie sú navrhnuté na nepoľnohospodárskej pôde. Pre zmiešané územie bývania a rekreácie sú navrhnuté plochy v RC 10 Bruchačka. Navrhovaný rozvoj nemá zásadný vplyv na poľnohospodársku pôdu, jedná sa o návrh súvislých plôch priamo nadväzujúcich na zastavané územie obce.

7. Vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy (napr. chránené, vzácne, ohrozené druhy a ich biotopy, migračné koridory živočíchov, zdravotný stav vegetácie a živočíšstva atď.).

Územný plán navrhuje rozvoj územia v zastavanom území v ktorom je dostatok voľných plôch.

Pre rekreačné účely toto územie slúži už niekoľko desaťročí. Podľa ÚPN VÚC Basnkobystrický kraj je potrebné podporovať rozvoj cestovného ruchu horskej turistickej aglomerácie Mýto pod Ďumbierom - Tále – Chopok Juh – Demänovská dolina ako stredisko zimnej rekreácie. Realizácia uvedeného cieľa má vplyv na flóru, faunu a biotopy. V riešom území budú zasiahnuté biotopy európskeho a národného významu:

Lesné biotopy:

Ls5.1	Bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy;	9130
Ls5.2	Kyslomilné bukové lesy;	9110
Ls8	Jedľové a jedľovo-smerové - biotop národného významu	
Ls9.1	Smrekové lesy čučoriedkové;	9410
Ls9.2	Smrekové lesy vysokobylinné;	9410

Nelesné biotopy:

Kr10	Kosodrevina;	*4070
Al1	Alpínske travinno-bylinné porasty na silikátovom podklade;	6150
Sk2	Silikátové skalné steny so štrbinovou vegetáciou	8220
Lk3	Mezofilné pasienky a spásané lúky	biotop národného významu
Lk6	Podmáčané lúky horských a podhorských oblastí	biotop národného významu.

Súčasťou je návrh miestnych komunikácií zabezpečujúcich jednoduchší a priamy prístup k lokalitám, ktoré k obci patria, ale dopravne sú sprístupnené pomerne komplikovane. V riešom území sú identifikované chránené druhy flóry a fauny. Realizácia navrhovaných rozvojových zámerov nebude mať negatívny vplyv na vzácne, ohrozené druhy flóry a fauny ani na ich biotopy a ich zdravotný stav. Hlavný rozvoj v riešom území je orientovaný do zastavaného územia a jeho nadväzujúcich častí.

V oboch variantoch RC 06 Pod Lažtekom zasahuje do gefondovej plochy, ktorá bola identifikovaná v časti napájajúcej sa na súčasné zastavané územie obce. Rozvoj rekreácie intenzívnou formou nad rámec navrhovaných plôch v koncepte územného plánu v regulačnom celku RC 09 Chopok Juh bude mať negatívny vplyv na chránené územia, chránené biotopy a flóru a faunu. Zámer činnosti Jasná, časť Chopok Juh - skvalitnenie služieb strediska cestovného ruchu podľa zákona č. 24/2006 Z.z. v platnom znení, ktorý bol vypracovaný pred spracovaním a prerokovaním konceptu územného plánu sa podrobnejšie zaoberal vplyvom na chránené druhy flóry a fauny. Koncept územného plánu neprebral rozvojové zámery Tatry Mountain Resorts a.s. v celom rozsahu z dôvodu eliminácie záberov do SCHVU018 Nízke Tatry a SKUEV0302 Ďumbierske Tatry.

8. Vplyvy na krajinu – štruktúru a využívanie krajiny, scenériu krajiny.

Z hľadiska vplyvov na krajinu nie sú predpokladané významné negatívne vplyvy. Väčšina navrhovaných rozvojových lokalít je síce lokalizovaná mimo zastavané územie obce, avšak v priamej nadväznosti na reálne zastavané územie mesta. Realizáciou územného plánu dôjde k minimálnym zmenám v štruktúre krajiny, a v jej scenérii.

V plochách rekreácie a cestovného ruchu (Krpáčovo, Tále, Chopok Juh) s ohľadom na zachovanie štruktúry a scenérie krajiny je navrhnutý územný rozvoj v minimálnom rozsahu v priestoroch urbanizovaných v oboch variantoch (RC 07 Krpáčovo, RC 08 Tále a RC 09 Chopok Juh) v oboch variantoch je navrhnutá plocha pre rozšírenie služieb občerstvenia obchodu a služieb v časti Krupová a v časti Jelenia lúka v kapacite 100 stoličiek. V oboch variantoch je navrhnutý detský športový a zábavný areál v ploche medzi existujúcimi zjazdovkami medzi Srdiečkom a Krupovou. Rozšírenie ubytovacích kapacít nie je navrhnuté. Už pred spracovaním konceptu územného plánu investor Tatry Mountain Resorts a.s., Demänovská dolina 72, 031 01 Liptovský Mikuláš vypracovali zámer činnosti Jasná, časť Chopok Juh - skvalitnenie služieb strediska cestovného ruchu podľa zákona č. 24/2006 Z.z. v platnom znení. Do konceptu územného plánu boli len čiastočne prebraté navrhované zámery, a to najmä v oblasti zabezpečenia rozvoja športových aktivít.

V koncepte územného plánu je navrhnutá priestorová regulácia pre výstavbu budúcich objektov tak, aby neovplyvňovala nepriaznivo priestorové vnímanie krajiny. Vo výškovej regulácii v RC 07Krpáčovo, RC 08 Tále a RC 09 Chopok Juh nie je prípustné umiestnenie objektov vyšších

ako sú už jestvujúce a nie je prípustná nadstavba týchto objektov.

Negatívny vplyv na scenériu krajiny má existujúce parkovisko v časti Krupová s počtom cca 600 parkovacích miest.

9. Vplyvy na chránené územia a ochranné pásma [napr. navrhované chránené vtáčie územia, územia európskeho významu, súvislá európska sústava chránených území (Natura 2000), národné parky, chránené krajinné oblasti, chránené vodohospodárske oblasti], na územný systém ekologickej stability.

V riešenom území sa nachádzajú chránené územia podľa národných a európskych predpisov. Rozvojové plochy sú navrhnuté prevažne mimo tieto chránené územia. V stredisku Chopok Juh je navrhnutá plocha občianskej vybavenosti Jelenia lúka v chránenom vtáčom území SCHVU018 Nízke Tatry a v tesnom kontakte s navrhovanou prírodnou rezerváciou Bystrá dolina. Ostatné rozvojové plochy sa v chránených územiach nenachádzajú. V priamej nadväznosti na zastavané územie obce rozvojové plochy v jeho severnej časti (RC 06 Pod Lažtekom) zasahujú do chránených genofondových plôch. Rozvoj strediska zimnej rekreácie Chopok Juh je v súlade s ÚPN VÚC Banskobystrický kraj v znení jeho doplnkov a zmien, a to v bode 3.1.5 a 3.1.6:

3.1.5 - *podporovať a aktívne riešiť spoluprácu a koordináciu územného rozvoja cestovného ruchu v územiach v okolí hraníc susediacich samosprávnych krajov pri vytváraní*

- *horských turistických aglomerácií:*

- *Mýto pod Ďumbierom – Tále – Chopok-Juh – Demänovská Dolina*

3.1.6 *pre dosiahnutie strategického cieľa a špecifických cieľov rozvoja cestovného ruchu v kraji je v plánovaní a regulácii územného rozvoja potrebné za prioritné považovať:*

- *horské turistické aglomerácie a strediská:*

- *Mýto pod Ďumbierom – Tále – Chopok Juh – Demänovská Dolina,*

Chránené územia a ochranné pásma, územia európskeho významu, národné parky sú popísané v časti C KOMPLEXNÁ CHARAKTERISTIKA A HODNOTENIE VPLYVOV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA

Rozvojové plochy RC 01 – 06 . plochy pre bývanie, zmiešané funkcie, rekreáciu a šport v okolí zastavaného územia obce nezasahujú do týchto chránených území a nemajú na ne vplyv. Rozvojové plochy RC 09 zasahujú do chránených území európskeho aj národného významu. V súlade s cieľmi rozvoja uvedeného územia ako centra zimnej rekreácie vplyv na chránené územia je významný. Je nutné dôsledne rešpektovať regulatív záväznej časti ÚPN VUC v znení jeho doplnkov a zmien :

„v horskom turizme plne využiť potenciál pre rozvoj zimných lyžiarskych športov v jestvujúcich turistických strediskách, podmienený dosiahnutím konsenzu s orgánmi ochrany prírody a krajiny, umožňujúceho ich funkčné rozšírenie a prípadnú integráciu do aglomerácií. Rozvoj zamerať na dobudovanie rekreačnej vybavenosti a dopravnej a technickej infraštruktúry pre zabezpečenie celoročného využívania ich kapacít, „

Chránené vodohospodárske oblasti

Do riešeného územia spadá územie CHVO Nízke Tatry – východná časť - forma ochrany povrchových a podzemných vôd vyplýva z § 31 zákona o vodách a realizuje sa zákonom č. 305/2018 Z. z. o chránených oblastiach prirodzenej akumulácie vôd a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Ochranné pásma vodárenských zdrojov

Ochranné pásma vodárenských zdrojov - ochrany vyplýva z § 32 vodného zákona a realizuje sa formou stanovenia ochranného pásma vodárenských zdrojov (OP). Ochranné pásma vodárenských zdrojov podzemných a povrchových vôd určených na zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou sa stanovujú v zmysle zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Ochranné pásma podzemných vôd:

Do riešeného územia zasahujú OP podzemných vôd

- vodárenského zdroja Prameň Sama Chalútku pre obec Horná Lehota, určené rozhodnutím č. PLVH-575/81- Dš z 6.X.1981,
- vodárenského zdroja prameňa Bystrá, nazývaný aj ako Tále - Chlórovňa, určené rozhodnutím č. SVS 2005/98/99 zo dňa 6.10.1981,
- vodárenského zdroja prameňa Stará Trangoška, určené rozhodnutím č. PLVH-1982/88-Dj zo dňa 17.11.1988 a jeho zmenami č. PLVH/4LO.2/1989-1 zo dňa 14.4.1989 a zmenou č. ŽP-4464.2/93-Há zo dňa 27.9.1993,
- vodárenského zdroja Hámor, ktorý zásobuje pitnou vodou obec Dolná Lehota a je určené rozhodnutím zo dňa 4.7.2003 vedeným pod č. A2003/13900,
- vodárenského zdroja prameňa Kosodrevina, určené rozhodnutím č. ŠVS- A2008/02089 Fa, zo dňa 29.12.2008,
- vodárenského zdroja prameňa Srdiečko, stanovené ochranné pásmo I. stupňa, ktoré tvorí oplatenie prameňa o celkovej rozlohe 400 m² a ochranné pásmo II. stupňa spadá do oblasti už vyhláseného ochranného pásma vodného zdroja Stará Trangoška,
- zdroj z Kvačkajovského potoka určený pre rekreačné zariadenie HotelHydro Krpáčovo a súkromné chaty, ktoré má vydané povolenie k užívaniu vody vydané OPLVH ONV v Banskej Bystrici dňa 29.05.1967 pod číslom VHPL 198/1967 Kt., a ktoré bolo zmenené povolením pre odber vody z dňa 13.3.1979 pod číslom PLVH 354/79-Dš a povolením z dňa 21.12.1983 pod číslom PLVH 1961/83-Dš.

Ochranné pásma povrchových vôd:

Do riešeného územia zasahuje ochranné pásmo povrchových vôd, tzn. je stanovený vodárenský tok Vajskovský potok podľa vyhlášky MŽP SR č. 211/2005 Z. z. ktorou sa ustanovuje zoznam vodohospodársky významných vodných tokov a vodárenských vodných tokov

Názov toku	Č. hydrologického poradia	V úseku od km	V úseku do km
Vajskovský potok	4-23-02-020	2,70	16,70

Do riešeného územia zasahuje povodie vodohospodársky významného toku Vajskovského potoka. Vodohospodársky významné toky sú vyhlásené vyhláškou MŽP SR č. 211/2005 Z. z.

Názov toku	Č. hydrologického poradia
Vajskovský potok	4-23-02-020

Navrhované rozvojové plochy v oboch variantoch v RC 07 Krpáčovo, RC 08 Tále a RC 09 Chopok Juh zasahujú do vodárenských ochranných pásiem. V uvedených regulačných celkoch nie sú všetky objekty napojené na kanalizáciu.

Na základne uvedených údajov konštatujeme, že vplyv navrhovaného rozvoja v územnom pláne obce Horná Lehota na podzemné vody z dlhodobého hľadiska môže byť významný. .

10. Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky, vplyvy na archeologické náleziská.

Riešenie územného plánu nebude mať nepriaznivý vplyv na kultúrne, historické pamiatky, ani na archeologické náleziská.

11. Vplyvy na paleontologické náleziská a významné geologické lokality.

Paleontologické náleziská a významné geologické lokality sa v riešenom území nenachádzajú.

12. Iné vplyvy.

Iné vplyvy navrhovaného strategického dokumentu neboli v rozsahu tohto hodnotenia identifikované.

13. Komplexné posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti a ich porovnanie s platnými právnymi predpismi.

Predkladaná dokumentácia územného plánu obce Horná Lehota predstavuje rozsiahle spracovanú dokumentáciu zaoberajúcu sa rozvojom územia obce. Zákon č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov v § 2, ods. 1, písmeno g) stanovuje, že územné plánovanie „určuje zásady využívania prírodných zdrojov, podmienok územia a celého životného prostredia, aby sa činnosťami v ňom neprekročilo únosné zaťaženie územia, aby sa vytvárala a udržiavala ekologická stabilita krajiny“.

Vplyvy na životné prostredie a ochranu prírody a krajiny nie je možné v tejto fáze vyjadriť presnými kvantitatívnymi ukazovateľmi. Pri spracovaní územnoplánovacej dokumentácie boli rešpektované všetky relevantné právne predpisy v oblasti zložiek životného prostredia a ochrany prírody a krajiny.

Tab. 14: Syntéza vplyvov územného plánu obce Horná Lehota na životné prostredie.

Vplyv na zložky ZP	Variant A				Variant B			
	N	I	V	VV	N	I	V	VV
horninové prostredie	0				0			
klimatické pomery	0				0			
ovzdušie		0				0		
vodné pomery - podzemná voda			-			0		
vodné pomery- povrchová voda		0				0	+	
pôda		0	-			0		
fauna, flóra				-		-		
biotopy							-	
krajina			-			-		
chránené územia								
USES			-			-		
obyvateľstvo			+				+	
doprava			+				+	
paleontologické náleziská a významné geologické lokality	0				0			
kultúrne a historické pamiatky, vplyvy na archeologické náleziská	0				0			

N - bez vplyvu, I - vplyvy málo významné, V - vplyvy významné, VV - vplyvy veľmi významné, 0 vplyv neutrálny, + vplyv pozitívny, - vplyv negatívny.

14. . Vyhodnotenie splnenia špecifických požiadaviek uvedených v Rozsahu hodnotena strategického dokumentu.

Okresný úrad Brezno, odbor starostlivosti o životné prostredie, odbor posudzovania vplyvov na životné prostredie vydal rozsah hodnotenia strategického dokumentu „Územný plán obce Horná Lehota“ č. j. OU-BR-OSZP-2018/002736-023, dňa 11.6.2018, v ktorom stanovil v bode 2.2 nasledovné špecifické požiadavky:

2.2.1. Pri spracovaní Územného plánu obce Horná Lehota je povinnosť využiť v súčasnosti v oblasti odpadového hospodárstva schválený a platný dokument „Program odpadového hospodárstva Slovenskej republiky na roky 2016-2020. Program odpadového hospodárstva Banskobystrického kraja na dané obdobie je v súčasnosti v procese posudzovania jeho vplyvov na životné prostredie podľa zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné

prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

2.2.2. V zmysle § 13 ods. 1 z. č. 220/2004 Z.z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy pri každom obstarávaní a spracúvaní ÚPD sa musí dbať na ochranu poľnohospodárskej pôdy a riadiť sa zásadami ochrany podľa § 12. Podľa § 13 ods. 2 návrh ÚPD musí byť pred schválením podľa osobitného predpisu odsúhlasený orgánom ochrany poľnohospodárskej pôdy. (*Stanovisko OU BB, odbor opravných prostriedkov, pozemkový referát*)

2.2.3. Rešpektovať, že v katastrálnom území obce Horná Lehota sa nachádzajú záujmy ochrany prírody a krajiny:

- Územie NATURA 2000 – SKUEV0302 Ďumbierske Tatry
- Územie NATURA 2000 – SKUEV1302 Ďumbierske Tatry
- Územie NATURA 2000 – SKCHVÚ018 Nízke Tatry
- Navrhovaná prírodná rezervácia Bystrá
- Genofondové plochy:
- Horná Lehota – Dolinky (xerothermný biotop)
- Okosená (lúčny biotop)
- Ďalšie trávinné biotopy podľa mapovania nelesných biotopov (Daphne 2006)
- Lesné a krovinové biotopy európskeho a národného významu:
- Prioritné Ls1.3 Jaseňovo-jelšové podhorské lužné lesy, Ls1.4 Horské jelšové lužné lesy, Ls4 Lipovo-javorové sutinové lesy, Kr10 Kosodrevina
- Ls5.1 Bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy, Ls5.2 Kyslomilné bukové lesy, Ls5.3 Javorovo-bukové horské lesy, Ls5.4 Vápnomilné bukové lesy, Ls8 Jedľové a jedľovo-smrekové lesy, Ls9.1 Smrekové lesy čučoriedkové, Ls9.2 Smrekové lesy vysokobylinné
- S dôrazom na lokality pralesov a pralesových zvyškov
- Prvky Územného systému ekologickej stability a interakčné prvky krajiny
- Trvalé monitorovacie lokality druhov a biotopov.

Vzhľadom na skutočnosť, že v katastrálnom území obce Horná Lehota sa nachádzajú biotopy európskeho významu a chránené územia národnej i európskej sústavy chránených území Natura 2000, je potrebné vyhodnotiť vplyv na všetky vyššie uvedené záujmy ochrany prírody a krajiny. Pri návrhu jednotlivých rozvojových zámerov zvážiť vplyv na vyššie uvedené lokality. Odporúčame nezasahovať do vyššie uvedených chránených území ani do biotopov európskeho významu. Pri spracovaní dokumentu **Správa o hodnotení strategického dokumentu „Územný plán obce Horná Lehota“** a návrhu dokumentu **„Územný plán obce Horná Lehota, spolupracovať a konzultovať“** s územne príslušným organizačným útvarom ŠOP SR, správou Národného parku Nízke Tatry.

2.2.4. V predmetnom území je na základe výpisu z Informačného systému environmentálnych záťaží evidovaná environmentálna záťaž:

Názov EZ: BR (005 / Dolná Lehota - Lom

Názov lokality: Lom

Druh činnosti: ťažba rúd

Stupeň priority: EZ so strednou prioritou (K 35 – 65)

Registrovaná ako: A Pravdepodobná environmentálna záťaž

- V katastrálnom území obce Horná Lehota sú evidované staré banské diela, tak ako sú zobrazené na priloženej mape. Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, sekcia geológie a prírodných zdrojov (ďalej len „MŽP SR“), žiada evidované staré banské diela vymedziť ako plochy vyžadujúce zvýšenú ochranu podľa § 12 ods. 4 písm. o) vyhlášky Ministerstva životného prostredia SR č. 55/2001 Z.z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii a vyznačiť v ÚPD.
- V predmetnom území sú evidované svahové deformácie (zosuvné územia tak, ako sú zobrazené na priloženej mape. MŽP SR žiada evidované zosuvné územia vymedziť ako plochy vyžadujúce zvýšenú ochranu podľa § 12 ods. 4 písm. o) vyhlášky Ministerstva životného prostredia SR č. 55/2001 Z.z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii a vyznačiť v ÚPD.
- V predmetnom území je zaregistrovaný výskyt potenciálnych zosuvov a stabilizovaných zosuvov. Nestabilné je aj bezprostredné okolie zaregistrovaných svahových deformácií. Hodnotenú územie patrí do rajónu potenciálne nestabilných až nestabilných území. Územie je

citlivé na väčšie antropogénne zásahy. Orgány územného plánovania sú podľa § 20 ods. 1 NR SR č. 569/2007 Z. z. o geologických prácach v znení neskorších predpisov (ďalej len geologický zákon) povinné v textovej a grafickej časti územnoplánovacej dokumentácie zohľadniť výsledky geologických prác, v konkrétnom prípade výsledky inžinierskogeologického prieskumu spracované v záverečnej správe: Atlas máp stability svahov SR v M 1 : 50 000 (Šimeková, Martinčeková a kol., 2006, list 36 – 23 Brezno), ktorý je prístupný na webovom serveri Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra Bratislava. Na webových stránkach sú dostupné aj ďalšie údaje a informácie o zaregistrovaných svahových deformáciách:

http://www.geology.sk/new/sk/sub/Geoisnomenu/geof/atlas_st_sv
a <http://mapserver.geology.sk/zosuvy/>.

Svahové deformácie v predmetnom území negatívne ovplyvňujú možnosti využitia nestabilných území pre stavebné účely.

Predmetné územie spadá do nízkeho až stredného radónového rizika tak, ako je to zobrazené na priloženej mape. Stredné radónové riziko môže negatívne ovplyvniť možnosti ďalšieho využitia územia.

- Informácie o geotermálnej energii v predmetnom území sú k dispozícii na webovej stránke Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra Bratislava – aplikácia Atlas geotermálnej energie – <http://apl.geology.sk/mapportal/#/aplikacia/14>.

Podľa § 20 ods. 3 geologického zákona ministerstvo vymedzuje ako riziká stavebného využitia územia:

- výskyt potenciálnych a stabilizovaných svahových deformácií. Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom svahových deformácií je potrebné posúdiť a overiť inžinierskogeologickým prieskumom,

- výskyt radónového rizika. Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom radónového rizika je potrebné posúdiť podľa zákona NR SR č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhlášky MZ SR č. 528/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách na obmedzenie ožiarovania z prírodného prostredia.

2.2.5 Dodržať podmienky uvedené v písomnom stanovisku Krajského pamiatkového úradu B. Bystrica pod číslom KPUBB-2018/5356-2/23396/KAS,MIŇ zo dňa 23.03.2018.

2.2.6. Do strategického dokumentu „Územný plán obce Horná Lehota“ požadujeme zapracovať regulatívy a verejnoprospešné stavby zo Závaznej časti Územného plánu veľkého územného celku Banskobystrického kraja v platnom znení, týkajúce sa riešeného územia.

2.2.7. Písomne vyhodnotiť splnenie alebo nesplnenie jednotlivých bodov tohto rozsahu hodnotenia pre navrhovaný strategický dokument. V prípade nesplnenia zdôvodniť.

Vyhodnotenie splnenia špecifických požiadaviek

Bod 2.2.1 . požiadavka akceptovaná, v koncepte územného plánu

Bod 2.2.2 – požiadavka akceptovaná primerane a variante v koncepte územného plánu. Vzhľadom na morfológické danosti územia, charakter a polohu obce v štruktúre osídlenia, nie je možné územný a hospodársky rozvoj zabezpečiť výlučne bez záberov poľnohospodárskej pôdy. Ku konceptu územného plánu obce Horná Lehota sa bude vyjadrovať aj orgán ochrany poľnohospodárskej pôdy a následne Návrh územného plánu bude orgán ochrany poľnohospodárskej pôdy posudzovať podľa §13 zákona č. 220/2004 Z.z. zákona o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Bod 2.2.3. – požiadavka akceptovaná v koncepte územného plánu čiastočne. V koncepte územného plánu na základe požiadavky investora je navrhnutá rozvojová plocha občianskej vybavenosti „Jelenia lúka“ a zjazdové trate v RC 09 Chopok Juh tak, že zasahujú do chráneného vtáčieho územia Nízke Tatry SKCHVÚ 018 do územia výskytu svišť'a vrchovského. Aj keď turistické trasy, cyklistické trasy a lanovky nezashujú priamo do území s najvyššou ochranou, negatívny vplyv spôsobený pohybom turistov aj mimo vyznačených chodníkov a trás, hlukom z ľudskej činnosti a intenzitou využívania územia bude významný. Návrh rozvojových plôch v územnom pláne obce Horná Lehota je v súlade s cieľom vytvorenia strediska zimnej rekreácie Demänovská dolina - Chopok Juh s podmienkou dosiahnutia dohody s orgánom ochrany prírody a krajiny.

Bod 2.2.4 - požiadavka akceptovaná v koncepte - environmentálne záťaž, staré banské diela ako plochy vyžadujúce zvýšenú ochranu, svahové deformácie ako plochy vyžadujúce zvýšenú ochranu

svahové deformácie , vyznačenie území stredného radónového rizika sú zapracované v grafickej a textovej časti konceptu územného plánu.

Bod 2.2.5 - požiadavka akceptovaná v koncepte

Bod 2.2.7 - požiadavka akceptovaná v koncepte , regulatívy týkajúce sa riešeného územia obce Horná Lehota vyplývajúce zo záväznej časti Územného plánu veľkého územného celku Banskobystrický kraj v znení jeho doplnkov a zmien sú zapracované v koncepte.

IV. Navrhované opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie a zdravie

Územný plán rieši tiež zlepšenie environmentálnej situácie odstránením bodových dopravných problémov, rozčlenením veľkoplošných blokov ornej pôdy na menšie celky s výsadbou ochrannej zelene a vytvorením medzí, zmenou orby po spádnicí na orbu po vrstevnici, obnovou zaoraných priekop a tým zamedzenie záplav pri prívalových dažďoch.

V návrhu je akceptované využitie existujúceho areálu bývalého poľnohospodárskeho družstva pre potreby poľnohospodárskej výroby s možnosťou jeho intenzifikácie, remesiel, agroturistiky a malých prevádzok bez nepriaznivého vplyvu na stav životného prostredia.

Osobitná pozornosť je venovaná ochrane prírody a krajiny včítane územného systému ekologickej stability.

Riešenie územného plánu rešpektuje ochranu poľnohospodárskej pôdy a lesných pozemkov so záberom pôdy tak, aby zabierané plochy nadvätovali na zastavané územie mesta a vytvárali predpoklady pre rozvoj hlavne bývania a stabilizáciu obyvateľov v obci. Časť rozvojových plôch je riešená vo vnútri hranice zastavaného územia a v parcelných prielukách obce.

Koncept riešenia v oboch variantoch rešpektuje chránené územia existujúce aj navrhované, čím by nemalo dôjsť k zhoršeniu kvality prírodného a životného prostredia.

Realizáciou navrhovaného riešenia v súčinnosti so schváleným Programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja sú vytvorené predpoklady pre stabilizáciu počtu obyvateľov a zvyšovanie počtu pracovných príležitostí v riešenom území, v rekreačných lokalitách obce. Za účelom preventívnych opatrení, opatrení na minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie a zdravie sú v návrhu územného plánu obce Horná Lehota definované nasledovné opatrenia:

- rešpektovať všetky platné právne predpisy napr. zákon o ochrane prírody a krajiny, zákon o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy, geologický zákon, zákon o ochrane LPF, zákon o vodách a pod.,
- dodržiavať ochranné pásmo vodných tokov v zmysle vodného zákona, čistiť odvody z povrchového odtoku
- nenavrhovať rozvojové plochy rekreácie a vybavenosti v chránených územiach všetkých druhov
- udržať súčasné plošné zastúpenie lesných a vodných biotopov a zlepšiť ich kvalitatívne zloženie,
- rešpektovať ekologicky významné segmenty krajiny ako vodný tok, plochy lesných porastov, plochy verejnej zelene a drevinovej vegetácie v zastavanom území a mimo zastavaného územia,
- minimalizovať dopady rozširujúcej sa urbanizácie v bezprostrednej blízkosti, regulovať existujúce aktivity (bývanie, výroba, infraštruktúra, rekreácia),
- negatívny vplyv nepriepustných spevnených plôch kompenzovať odvedením a vsakovaním zrážkových vôd do zelene (dažďové záhrady, vsakovacie priekopy). V prípade priameho alebo nepriameho vsakovania formou vsakovacích objektov je nevyhnutné vopred zhodnotiť ich vplyv na vodné pomery v území (zhodnotiť možné riziká znečistenia podzemných vôd a vykonať vsakovacie skúšky),
- obmedziť používanie agrochemikálií najmä v kontakte s biokoridorom rBK10 Derňa a ostatnými významnými krajinnými prvkami,
- rešpektovať a zachovať líniovú kresbu vodného toku v obraze krajiny, revitalizovať a chrániť vodný tok a jeho brehové porasty v zastavanej i voľnej krajine ako významné krajinné prvky s ekostabilizačnou, vodohospodárskou, rekreačnou a estetickou funkciou,

- eliminovať invázne druhy drevín a dôsledne ich odstraňovať v zmysle zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších zmien a doplnkov,
- upraviť odvodňovacie rigoly a priekopy pozdĺž ciest, zberných komunikácií a obslužných komunikácií pre odvedenie dažďových vôd
- zabezpečiť vybudovanie vodovodu a kanalizácie v navrhovaných lokalitách
- eliminovať rozvojové plochy pre rekreáciu (individuálnu chatovú a aj hromadnú v RC 07 Krpáčovo, RC 08 Tále z dôvodu ochrany vodných zdrojov a rešpektovania vodárenských ochranných pásiem
- v RC 09 Chopok Juh minimalizovať plochy slúžiace ako doplnková funkcia (občestvenie, obchody) a vylúčiť rozvoj ubytovacích kapacít, na ktoré sú naviazané aj nároky na statickú dopravu.

V. Porovnanie variantov (vrátane porovnania s nulovým variantom).

Záväzným výstupom územného plánu je jeho záväzná časť, ktorá obsahuje návrhy regulatívov územného rozvoja s presne formulovanými zásadami priestorového usporiadania a funkčného využívania územia a bude vyhlásená VZN obce. Tieto môžeme zoskupiť podľa charakteru do troch skupín:

- krajinnno-ekologické kritériá (regulatívy ochrany a využívania prírodných zdrojov, ochrany prírody a krajiny, vytvárania a udržiavania ekologickej stability územia a starostlivosti o životné prostredie),
- socio-ekonomické kritériá (regulatívy pre plochy bývania, občianskeho vybavenia, výroby, regulatívy dopravy),
- technicko-ekonomické kritériá (regulatívy technickej infraštruktúry - vodovod, kanalizácia, energie, časová koordinácia výstavby).

Dôležitosť jednotlivých kritérií je stanovená ich záväznosťou. Všetky boli určené a stanovené z hlavného hľadiska trvalo udržateľného rozvoja. Návrh územného plánu je metodicky vypracovaný v zmysle ustanovení § 12 vyhl. č. 55/2001 Z. z. a podľa požiadavky obstarávateľa a je spracovaný v nasledovnej skladbe: Textová časť vrátane záväznej časti, Grafická časť - výkresy osobitne v digitálnej a tlačenej podobe.

Vzhľadom na charakter strategického dokumentu ako aj k procesu jeho spracovania, ktorý bol založený na princípe partnerstva, je Územný plán obce Horná Lehota spracovaný v dvoch variantoch.

Koncept územného plánu je riešený variantne v rozsahu navrhovaných funkčných plôch hlavne pre rozvoj bývania a čiastočne pre plochy rekreácie. Založená dopravná kostra a kategorizácia ciest a prírodné podmienky, ktoré dlhoročne ovplyvňovali územný a hospodársky rozvoj obce s cieľom realizovateľnosti navrhnutého riešenia umožňujú variantnosť čo do veľkosti a polohy navrhnutých plôch. V oboch variantoch sú navrhnuté nové komunikácie Horná Lehota – Dolná Lehota (po hranicu katastrálnych území), obec - Tále – Krpáčovo. Navrhované dopravné napojenie je nevyhnutné pre zabezpečenie obsluhy týchto území priamo, čím sa zníži počet najdených kilometrov a čas, za ktorý sa táto obsluha realizuje (odvoz odpadu, zimná údržba komunikácií a pod.).

Porovnanie variantov

Koncept územného plánu je riešený variantne, rozdiel vo variantoch je prevažne v plochách bývania, čiastočne v plochách rekreácie. Plošné a kapacitné nároky sú nasledovné:

	Lokalita	Variant A			Variant B		
		Plocha ha	Počet BJ	Počet obyv.	Plocha ha	Počet BJ	Počet obyv.
IBV	Obec	3,55	44	132	3,55	44	132
IBV	Za Hrbkami	2,30	29	86	2,30	29	86
IBV	Hrbky	1,03	13	38	1,03	13	38
IBV	Lovište	9,10	114	341	5,10	65	195
IBV	Banské	1,75	22	66	1,75	22	66

IBV	Pod Lažtekom	6,80	86	258	3,40	43	129
		24,53	308	921	17,13	216	646

* 10/24 – počet bytových jednotiek v rodinných domoch/počet bytových jednotiek v bytových domoch

* 35/72 počet obyvateľov v rodinných domoch/ počet obyvateľov v bytových domoch

	Lokalita	Variant A			Variant B		
		Plocha ha	Počet chát /apartmánov	Ubytovovaných	Plocha ha	Počet chát/apartmánov	Počet ubytovaných
R	Krpáčovo	10,8690	20/0	120/0	0	0/0	
R	Tále	8,9885	10/10	60/40	1,6803	0/10	0/40
R	Chopok Juh	0	0	0	0	0	0
R	Bruchačka	2,1327	10/0	30/0	1,7438	5/0	15/0
			40/10	210/40		5/10	30/40

Z hľadiska záberov poľnohospodárskej pôdy sú požiadavky na nové zábery poľnohospodárskej pôdy nasledovné:

	Variant A	Variant B
Celková výmera riešeného územia	4588,6549ha	4588,6549ha
Z toho poľnohospodárska pôda	605,1888ha	605,1888ha
Výmera rozvojových plôch	37,0982 ha	22,8912 ha
Celkový záber poľnohospodárskej pôdy	36,1730 ha , z toho 8,1802 v zastavanom území	22,2050 ha, z toho 8,1802 v zastavanom území
Nepoľnohospodárske plochy v rozvojových plochách	0,9252 ha	0,6862 ha
Z toho: Požadovaný záber poľnohospodárskej pôdy	36,1730 ha, z toho 8,1802 ha v zastavanom území	22,2050 ha, z toho 8,1802 v zastavanom území obce

Koncept Územného plánu obce Horná Lehota je spracovaný v zmysle v súlade so zákonom č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v platnom znení (stavebný zákon - §21 ods. 1) v dvoch variantoch. Štruktúra textovej a grafickej časti konceptu je v súlade s vyhl. č. 55/2001 Z.z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii. Riešená územnoplánovacia dokumentácia v etape koncept navrhuje regulatívy priestorového usporiadania a funkčného využívania územia a verejnoprospešné stavby pre časový horizont do roku 2035.

Nulový variant, ktorý by znamenal neriešenie ÚPN obce by spôsobil rozšírenie jestvujúcich problémov v území, realizáciu investičných zámerov hlavne v rekreačných lokalitách bez možnosti jednoznačného stanovenia podmienok a zníženie atraktivity územia pre jeho obyvateľov. Nulový variant predstavuje využívanie riešeného územia obce v rozsahu ich zastavanej a nezastavanej časti bez regulatívov, pravidiel, bez možnosti stanovenia podmienok a vyvolaných investícií a hodnotenia týchto investičných zámerov na existujúcu obec a jej obyvateľov. Obec by svoj rozvoj usmerňovala výlučne individuálne podľa stavebného zákona bez oboznámenia sa, resp. vyhodnotenia širších územných vplyvov. Nulový variant možno považovať za menej priaznivý z hľadiska hodnotenia vplyvov na životné prostredie.

Z uvedeného je zrejmé, že potreba územného plánu pre obec je veľká. Na základe porovania variantov, rizík a príležitostí je potrebné v Návrhu územného plánu zohľadniť ochranu vodných zdrojov a rešpektovať ochranné pásma vodných zdrojov (RC 07 Krpáčovo a RC 08 Tále) a zvážiť v RC 09 Chopok Juh nutnosť návrhu plochy „Jelenia lúka“ a zásahov do chránených území európskeho významu rozširovaním zjazdoviek. V časti RC 08 Tále odporúčame Návrh územného plánu riešiť v rozsahu Variantu B, v časti RC 07 Krpáčovo zredukovať možnosť rozvoja

individuálnej rekreácie z dôvodu neexistujúcich verejných ciest, inžinierskych sietí, obzvlášť kanalizácie. Územný plán síce môže navrhnúť kanalizáciu, avšak jej realizácia je podmienená výrazne obmedzujúcimi podmienkami, ako ako vysporiadanie vlastníctva pre realizáciu kanalizácie, možnosť likvidácie splaškov a investičný náklad. **Preto v súčasnosti s ohľadom na objektívne podmienky navrhujeme minimalizovať stavebnú činnosť v regulačnom celku RC 07 Krpáčovo, RC 08 Tále. V RC 09 Chopok Juh akceptovať rozvoj vybavenosti a služieb len v rámci už existujúcich zastavaných plôch, odporúčame realizovať len športovú plochu pre deti zariadenia technickej vybavenosti. Parkovanie v časti Krupová riešiť výlučne v rámci existujúcich plôch V rozsahu zastavaného územia obce Horná Lehota odporúčame variant B - variant s menším záberom plôch.**

V prípade, že územný plán nebude schválený, t. j. bude jestvovať nulový variant, bude územný rozvoj obce výrazne obmedzený vzhľadom na nutnosť dodržiavania § 11 ods. 2 a § 139a) zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku, podľa ktorého obec je povinná mať územný plán obce ak uskutočňuje rozsiahlu novú výstavbu a prestavbu alebo umiestňuje verejnoprospešnú stavbu. Podľa § 139a) sa za rozsiahlu novú výstavbu a prestavbu v obci na účely tohto zákona považuje taká výstavba a prestavba, ktorou sa dosiahne:

- a) rozšírenie zastavaného územia obce najmenej o 15 %,
- b) zvýšenie počtu obyvateľov obce nad 2000,
- c) rozšírenie obytného územia alebo zmiešaného územia v obci o viac ako 2 ha,
- d) rozšírenie výrobného územia v obci o viac ako 3 ha, alebo ak tým výrazne stúpnu nároky na dopravnú a technickú vybavenosť obce,
- e) zvýšenie návštevnosti rekreačného územia v obci najmenej o 10 % alebo zväčšenie rekreačného územia o viac ako 2 ha.

V prípade, že sa územný plán schváli, bude rozvoj obce pokračovať v hraniciach prípustných regulatívov, ktoré stanovuje územný plán v záväznej časti.

VI. Metódy použité v procese hodnotenia vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie a zdravie a spôsob a zdroje získavania údajov o súčasnom stave životného prostredia a zdravia.

Riešenie územného plánu vychádza z komplexných prieskumov a rozborov a spracovania krajinoekologického plánu pre riešenie územnoplánovacej dokumentácie, ktorý analyzuje stav životného prostredia, problematiku ochrany prírody a tvorby krajiny a dopĺňa územný systém ekologickej stability regionálneho významu o miestne prvky, ktoré sú prevzaté do riešenia územného plánu, schváleného Zadania územného plánu a metodiky zo zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v znení neskorších predpisov. Všetky tieto dokumenty o.i. analyzovali stav životného prostredia a problematiku ochrany prírody a tvorbu krajiny.

V procese hodnotenia územnoplánovacej dokumentácie boli použité všeobecne známe informácie o území publikované napr. na internetových portáloch (kataster portál, pôdny portál, Enviroportál, SHMÚ, podklady obce, vyjadrenia dotknutých orgánov) ako aj všeobecne záväzné právne predpisy. Na základe týchto údajov boli skoncipované údaje o vstupoch a výstupoch, charakteristika súčasného stavu životného prostredia a zhodnotenie predpokladaných vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie.

V procese spracovania územného plánu boli zohľadnené požiadavky vyplývajúce z nadradenej územnoplánovacej dokumentácie, ktorou je Územný plán VÚC Banskobystrický kraj v znení zmien a doplnkov. Tento základný východiskový dokument vo svojej záväznej časti určuje niektoré všeobecné podmienky pre rozvoj miest a obcí, ako aj konkrétne regulatívy vzťahujúce sa k riešenému územiu. Výstupy z riešenia územnoplánovacej dokumentácie vyššieho stupňa - záväzná časť Územného plánu veľkého územného celku Banskobystrický kraj v znení jeho zmien a doplnkov, sú záväzným dokumentom pre Územný plán obce Horná Lehota. Koncept územného plánu obce vychádza zo zhodnotenia súčasného stavu, z rozvojových možností a z územnej a priestorovej disponibility

stanovenej v Prieskumoch a rozboroch pre spracovanie Územného plánu obce Horná Lehota a odporúčaní a požiadaviek a obecného zastupiteľstva.

VII. Nedostatky a neurčitosti v poznatkoch, ktoré sa vyskytli pri vypracúvaní správy o hodnotení

V dokumente sú použité údaje o intenzite dopravy a znečistení vodných tokov staršieho dátumom na to, že novšie dáta neboli k dispozícii. Návrh územného plánu bude doplnený o pripomienky z prerokovania a odporúčania záverečného stanoviska, čím nedostatky a neurčitosti v návrhu územného plánu obce Horná Lehota budú znížené na minimum.

Samotný územný plán nemá priamy vplyv na životné prostredie, nakoľko ide o plánovací dokument a jeho riešenie vychádza z princípov trvalo udržateľného rozvoja obce a na základe špecifickej analýzy, ktorá bola vypracovaná pred samotným riešením návrhu územného plánu. Neurčitosti v poznatkoch pri vypracúvaní správy môžu vyplývať z faktu, že posudzovanie vplyvu na životné prostredie je predprojektovou etapou, v ktorej sa overujú limity územia z hľadiska rôznych záujmov a návrhy aktivít definovaných v územnoplánovacej dokumentácii nie sú určené bližšími kvantitatívnymi ukazovateľmi resp. parametrami. Uvedené neurčitosti a nedostatky nie sú zásadného charakteru a všetky podstatné okolnosti pre posúdenie návrhu územného plánu obce Horná Lehota budú v správe o hodnotení vplyvu na životné prostredie zohľadňované. Závery správy slúžia ako východisko pre vypracovanie dokumentov pre posudzovanie vplyvov na životné prostredie konkrétnych činností, stavieb a rozvojových zámerov, ktoré podliehajú v zmysle zákona č. 24/2006 Z.z. hodnoteniu. Koncept územného plánu ani v jednom variante nepreberá investičné zámery rozvoja spoločnosti Tatry Mountain Resorts a.s. v plnom rozsahu. V čase spracovania konceptu územného plánu a Správy o hodnotení strategického dokumentu bol spracovaný Zámer činnosti „Jasná, časť Chopok - Juh - skvalitnenie služieb strediska“ podľa zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie. Tento proces nie je ukončený.

VIII. Všeobecne záverečné zhrnutie

Koncept riešenia Územného plánu obce Horná Lehota vychádza z odborných poznatkov a analýz, ktoré boli vypracované podľa ustanovení zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov a vyhl. č. 55/2001 Z.z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii.

Územný plán obce vychádza zo zhodnotenia súčasného stavu obce, z rozvojových možností a z územnej a priestorovej disponibility stanovenej v Prieskumoch a rozboroch pre spracovanie Územného plánu obce. Výstupy z riešenia územnoplánovacej dokumentácie vyššieho stupňa, ktorou je Územný plán Veľkého územného celku Banskobystrický kraj v znení jeho doplnkov a zmien boli zohľadnené pri vypracovaní konceptu územného plánu obce.

V procese tvorby spracovateľa územného plánu navrhujú spôsoby riešenia problémov rozvoja územia tak, aby nedochádzalo k zhoršeniu stavu životného prostredia a aby bolo možné vyriešiť jestvujúce problémy vo všetkých dotknutých oblastiach.

Hlavnými úlohami pre riešenie územného plánu obce sú najmä:

- vytvoriť koncepciu rozvoja vo všetkých jej funkčných zložkách, pre stanovenie optimálnych podmienok pre zabezpečenie trvalo udržateľného rozvoja obce,
- rozvoj aktivít podriaďovať prírodným danostiam krajiny s cieľom zachovania jej environmentálnych hodnôt,
- vymedziť nové plochy pre bývanie a občiansku vybavenosť,
- stanoviť zásady rozvoja hospodárskych aktivít vo vzťahu k zachovaniu environmentálnych hodnôt,
- dopravný systém obce riešiť vo vzťahu na nadradenú dopravnú sieť európskeho a celoštátneho

- významu, stanoviť zásady rozvoja dopravného systému v riešenom území,
- stanoviť zásady rozvoja technickej infraštruktúry vo vzťahu k rozvoju ťažiskových funkcií v území,
- navrhnuť podmienky ochrany prvkov územného systému ekologickej stability vo vzťahu k rozvojovým zámerom obce,
- stanoviť limity a regulatívy urbanistickej koncepcie a optimálneho usporiadania priestorovej štruktúry obce a jej katastrálneho územia,
- stanoviť prioritu a postupnosť realizácie verejnoprospešných stavieb.

IX. Zoznam riešiteľov a organizácií, ktoré sa na vypracovaní správy o hodnotení podieľali, ich podpis (pečiatka)

Spracovateľ ÚPD Územný plán obce Horná Lehota :

ARCH-AT s.r.o.

Ing. Arch. Beáta Mikušová, AA 0549 - hlavný riešiteľ ÚPN obce Horná Lehota

X. Zoznam doplňujúcich analytických správ a štúdií, ktoré sú k dispozícii u navrhovateľa a ktoré boli podkladom na vypracovanie správy o hodnotení

- Územný plán veľkého územného celku Banskobystrického kraja v znení zmien a doplnkov z roku 2004, 2007, 2010 a 2014
- Regionálny územný systém ekologickej stability okresu Brezno
- Program sociálneho a hospodárskeho rozvoja mikroregionu Chopok Juh
- Prieskumy a rozborý Územného plánu obce Horná Lehota vrátane Krajinoekologického plánu
- Schválené Zadanie územného plánu obce Dudince
- Atlas krajiny SR
- Verejné dostupné informácie na portáloch SHMU, Štatistického úradu SR, Ministerstva životného prostredia, cestnej databanky, enviroportalu, VUPOP, prípadne ďalších.

XI. Dátum a potvrdenie správnosti a úplnosti údajov podpisom (pečiatkou) oprávneného zástupcu obstarávateľa

Horná Lehota, október 2021

Vladimír Bušniak, starosta obce Horná Lehota